

BOss Rkps 17185/II.

Materiały Ireny Rylskiej dotyczące
lwowskiego środowiska artystów
grafików w latach dwudziestolecia
międzywojennego. *Pol. 1918-1933,*
ok. 1960-1970. S. 194.

MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI

II. 17185

1. Rekopis

Janiiny Nowotnowej

Historia i działalność

Lbr. Lbr. Ant. Grafiki.

2. Massynopsis

Josefy Kratochewili-

Widymskiej ze Lwowa

17185

17185/II

Handwritten text, possibly a name or title, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Handwritten text, appearing as a faint watermark or bleed-through.

Włodkiewicz z dnia 15 - urodził się w Warszawie

W dziedzinie sztuki wiersz grafiki jest słabo-
nym na wyjątkowość. W kolekcjach graf. 4 par-
tyczek de m. Kozłowskich nie ma miejsca dla
jej młodszych, Krawców, i Kozłowskich. Nie
ma młodych w sztuce prywatnych 4 Tak. ciemnych
miejscach. Inteligencja, która się odwróciła Two-
stronnie, nie potrzebuje jej i nie odwróciła, ko-
piując się jedynie w bezwonne obrachunki
przebiegającej dla umysłu Tredii.

W Warszawie żyje jeszcze przedwojenny Kozł-
owski grafiki p. Władysław Kozłowski, Dyre-
ktor banku ul. Traugutta i Ten posiada To-
ż sam grafików Kozłowski, bo jeszcze po
wojnie z nim Kozłowski, nie wiem
tylko czy uważał się za artystę. Gdyby Pań-
stwa go odwiedzić bez d. z. w Warszawie, prosi-
cie o mnie powołaj. Wskazuję moje, które
znajdują się w Muzeum / dawniej / Zbiory Państwa
Tu jednak z przyczyn o testamencie jeszcze nie
są w drodze. Zapiski były przez dyrektora Tydu
Kozłowski / Kozłowski.

Te Zbiory powstały w r. 1934³ ~~z inicjatywy~~ To
Państwa. Włodkiewicz liczył 20². Za rząd
przebiegał m. m. do r. 1939. Przez
Kudwick 1900 r. - sekretarke J. Nowinowa
skarbnička Marya Kozłowska, referentka

prezosa Józefa Kratochvíla - Widymska

1 Irena Aradańska uprawiała wyprawy do drewna
później siewiści pomysł, pewna Rostka

2 Zygmunt Aradański też głównie do drewna
Też Rostkowskiego

3 Mega Breiter

4 Leopold Burtowski należał do Związku
a był Rostko, by przekazać swój indywidualności.

5 Marya Heitova malarka i inż. Rostkowskiego
uprawiała wernis-mau, do drewna, i architektura
w Rostku. To tożsamość wypracowała w widoku
2. Modeli. W drewnie, tak leżała architektura
i sama sadzono.

6 Raczkowski głównie do Rostka architektury, pejsu

7 Rostkowska Wanda pierwsza grafika wos.
gdyż jeszcze przed r. 1914ⁱⁿ wyciągnęła Rostkowskiego
architekturę. ^{architektury} Studia o wale i Monachium.
Nad drewno, ten parę to praca o naprawie
się do Związku. Ale artysty mającego opracować
rysunek i przyjęcie Rostkowskiego, malarka do drewna
nie jest potrzebna, wyścigu pewna w Rostku
w do nie ma i desek. To też Rostkowska opa-
nowała w Rostku i w Rostku, dając

Wszystko bardzo wartościowe i ciekawe. Została również
 choroba (gruźlica) w której stanata się Tworczy i utrwa-
 lać swe pomysły i tej tak niezłomiej Technice, co
 było na pewno wzruszające. Wzrost talentu by długi.

- 8 Krawczyńska Jadwiga była pbył młodym by ka-
 pmo wuj swoj dziełalności jako graficzne
- 9 Krasochocka-Widymańska specjalistka i mo-
 notypianka i Polotowych akcesoriach przedsta-
 wiających leoskie pautki z wzmiankami
 bratowymi, różny charakter. Typy. Na prowarach
 jej pmai w pływach francuskie. Jako referentka
 pro sowa podołyła dnie pastugi dla zwiżku
 jako osoba b. ruchliwa i muijzra na niezłej
 próżności stosunki.
- 10 Lotocki Kazimierz prof. ogrodnictwa i Lemni-
 naryum ogrodnictwa, pbył młodym miał wraze by
 pwiższai się z ogrodnictwa, ale wziętiskie jego pra-
 ce, pawa wraze się pżygotować wykowania i du-
 ży m w dkiżkiem.
- 11 Marszałkowski Antoni prof. ogrodnictwa i gim-
 nazji Wyższej Krolskiej. Pamiętam Tyłko jego li-
 tozografie
- 12 Orzechowski Rudolf Rusiosz Muzeum Krola Jana
 Sobieskiego. Exlibris i meła graficzne i du-
 żym murealem

13 Opolska Marya jeden z najlepszych kopu-
 Talentos literackich swiata dotychczasowego.
 Jako malarka rewidua bardzo praca jej
 jest poprawna wzrokowytymu jest wielo-
 lozniczo's sztuki. Preslawa, wysuwni
 Andke, wrescie lekko podkolowala, o te-
 matark architektom wresze, w drujone,
 srecny jestue nastroju i z wiez walsu
 porre wiece. o'wiatlo siceciu. H rydemkash
 a poloderra wiecej z jej litografiaz,
 paruresa sie pociem wjetu. Dammis'a
 z porzadkiem terej wojny swiatowej wrota
 z barzta i od raku sajeta wotolow wicjare
 z i'rod literackich artystow. Wobracash sub-
 telue Kolozyka. To obrakami pami; Tam
 14 yelko litografie. Mnie brat bednie posiadaet
 iune wdrzej z grafiki. Uuu Ha u Kowaracie
 me wiece dobre Kto' rego roku. (Kolo 1950?)

14 Jacina Nowotomra. Jednym z wiecej re-
 wuzge, preszty tami widriata come praca

15 Pauli Kowska Leta duzy Talent malar-
 ski, swietny wyumec, wrescie z Perizniewu Nu-
 mony y wiece. Jej ilustracja wisioryka
 z sredniowierza i tytulu nie pami; Tam i nie
 ustej puzj. Kuzelnie Dula cowi, Kto' rego przy po-
 minie techniky. H grafie. Turry z Kolorowe

dotychczasowy w tym czasie o Temacie religijnych ma
razo starożytność dotychczasowy góralskich. Przemie-
ty me Melonny z drzew, Tłuszcz i inne ożreżi i sżreżi.

16 Pieniężek Jozef uczeń Hydzitkowski. Specjal-
ności: akwaforty, Tomasz architekt. Lata, ka-
dotychczas. Rosjotki, architektura, miast - med-
swoy waj susilna kreska, sżreży ożreżer i sżre-
żerowisj reskujs wżreżer jago prare. Hydzit-
Toko akwaforty z użreżerowisj ludowyj sżreżi kish
drzewisj polskish.

17 Stawitska-Howorkowa Hydzitkowa dotychczas
o Tematy religijnych. Dział dotychczas użreżi
i sżreżerowisj z Tyk prare.

18 Stawitska Moryga
Zgromadzenie, dotychczasowy z metryk formatu Terk-
mishj punktorowisj.

19 Rękatowska-Hawork Mieszkożreżerowisj
z litografiami przedmiotowyj figur sżreżerowisj z
ludowyj Rosjotki. prare dotychczasowy kish
dotychczas in paucis.

20 Tyrosira Ludewik jest dobre pucnyj jako
wyższej grafiki i dotychczasowy jago modna
studjowisj w Amce.

21 Jurewski Władysław listownie dotychczasowy
z drzewisj prare, Terkmitki. Tematy religio-
religijne. Nie należa do sżreżerowisj.

22 Marya Ruzicka wybitny talent jureżerowisj kish
z prare do niej, wyższej adres Marya Ruzicka Gabryelo-
wa art. Melarka Gortire - nie paucis wżreżerowisj

Wyścigi w Amstercie były urozmaicone co roku
 z okresie Bożego Narodzenia. To tu stała
 uroczystością naszego państwa. A więc
 Jasslar, Sauer, Staniatałow, Jasioł, Bresser
 z Hogranicy Wiedzi i Franca.

Rezerwy

Wyścigi Międzynarodowe w J. P. S. sądzę między 1932-35

Wzrost polski na 4 dni w Warszawie i Fryderyk
 nie propagandy sztuki obejmuje 169 utworów, 55 artystów
 Państwo i Kłonek podległy także wystawa ma przy-
 silej ukończenia większej ilości swoich ekspozycji
 Wzrost do dochodów wazem i innymi krajami do 50%
 a nas miewa procent 25% na ogólną liczbę 701 dzieł.
 23 państw. W dzieła polskim ^{tuż} widzieliśmy i tworzą
 wysokej miary, że jest on najbogatszy również pod
 względem artyst. Najbardziej odważnym, pomysłowym
 i konceptualnym i technicznym, pełnym fantazji, barwy
 i rytmu.

Też indywidualności, Temperamentów, upodobani
 tematów, rodzajów ich ujmowania, ile sposobów
 pokonywania trudności, od dobiegowej precyzji
 i wydobycia kolorów do subtelności i lapidarn-
 nio śmiałych linii Konturów, ile inwencji
 i oszczędności w tworzeniu świata - od srebrzystych
 płaszczyzn do matych do matych mrocznych drogach
 rytmu, od operowania ostrymi kontrastami

do delikatnego światła życia.

A nad wszystkim pięknym góruje pamięć - w wykreśleniu stworzyciela - (mineralizacja rytmika, wywodząca się z rasowej, wodnistej korekcyjnej rytmiki i wzmocnienia. Konkretnie: męz. z Pola Kawi na węgier - sie najbardziej z. S. B. R. Franca, Węgier Molnar Japonia, pro węgier Włochy i Tybko nejioy bitniejki z artystów i myślnik Krajów.

U młodych drzeworytników Polaki przemiana lekkości oraz pamiętania do stworzyciela Polowczyk - u starszego potokuca mome mementa.

Wymieniam lwowskich artystów: subtelna, żywa, bardzo kulturalna młodość Jany Nowomirskiej literywnie mowa i inne. Leli Pawliłowa i jej drzeworyt o Małce Boskiej, wytworne i Polowe bajka Wandy Korzeniowskiej.

^{z Wandy Korzeniowskiej} ~~Wandy~~ garsa: Jany Nowomirskiej i Leli Pawliłowej. Tybko w Polim, natomiast u tilodeudra i wyobrażenia ricki Klitonia pamięć drę ostry faktory drzeworytu o gładkości i bezwiednie / matorumnie 1. 90 / Leli Pawliłowa pamięć się z dyt sympletycznie ludowości

Wiedzi Polonie wielką popularność cieszy się wyścawa przez grupy grafików lwowskich, nie tylko starannie opracowana i przemyślana produkcja o niej L. G. Korzeniowska. Władziowie

Jednat melekatoby wymieni wszytkeh bez wy-
 jatku artystov'ch l'ovskikh, ktorych prave ogl'eda
 publikovoi' viedel'noe vpr'os' p' kazhdy'emu.
 Zadachi'ajso v'ielka jest' p'rytem l'ibsa Robert
 l'ovskikh p'uzat'iv'ezh'ch w tej v'ystavce,
 a v'ies' J. Nowakowska - a'ceda'nska, Jozefina
 Krat.-Hidy'mska, Aniela Rajetovska, Lela Pauli-
 Boraka, Jadwiga Krowczy'nska, Marya L'itkevicz
 Hauda Konevovska, Marya Opolska, Jaiuna
 Nowot'nska, Marya Ruz'icka i v'ie pami'ntau.
 Byla v'tou'kicu L. A. G. z'as' z' m'ez'v'yzdu
 Ruz'. Kot'icki, Wladyslaw Zuz'ewski, Antoni
 Orskowski, Zygmunt A'ceda'nski. Jozef Pie-
 niz'ek.

W pier'wocy'ch d'edrie p'robija z' p'ras' grafiki R'o's
 polskikh isk' v'yb'it'nie m'orodowy' z'horakter
 v'ras' m'ez'v'yle v'ysoki' p'osicu' art'ysty'v'ny.
 To tez' one d'v'is' p'ra' o'ed. m'o. 1^{o'v'ny} p'iz'tore K'unst-
 l'ekhausu g'drie o'ozumie'v'roue s'z' grafiki l'ovny.
 Art'ystov' pap'et'v'onne jest' v'edricu'nie publi'v'ovoi'
 niz' p'odchi'v'ajz'se z' p'odse'v'ol'eciu' p'ras' art'ys-
 tov' l'ovskikh.

Als Künstlerinnen und Künstler des Holzschmittes
 repräsentieren sich noch Jaiuna Nowot'nska
 aus deren Blättern in einfacher, klarer, schwarz-
 weis Wirkung, vor allem den Städteansichten, ein
 sicheres Können spricht.

Dyrekcya Szymnych Zajaciowozych z dziedziny grafiki "Albertina" we Wiedniu skupila przede wszystkim najlepsze i cenniejsze artykow: J. Nowotomovej "Moje okno" dreznowy, Nowakowskiej - Kredenskiej "Jura Agata" wreszcie Szymistawskiej - Horostkowej i s. Francuzek dres. L. Tyrowicza Jan Gimignano atwojowa. Rejzownikiewicz i s. Jan Ewangelista W. Zurauski z wsiatnia wieszera.

Grafika Polska w Carym (Zwiazek Komunistyczny)

● Po Bourget, gdzie propagandowa wystawa grafiki polskiej podosta wielki sukces, jak w prasie jak i "ilosci nadzwyczaj", nastepny etap wystawy przegadano na Wersal, gdzie w salach dawnego ministerstwa Spraw Zagranicznych, dnia 3 grudnia b. r. Pan ambasadorowa Chrapowicka dokonata otwarcia polskiej wystawy. Tym samym publikacjom Towarzystwa otworzono dajaz wyraz w sercu Tu Chalki mi artystami.

● Dzieki sprzyjajacy oszczedzajacy na dziejowej wiodki pani Rose Bailey, wystawa grafiki polskiej przyniesla szybko swoje powiejsze z wielkim wyznikiem na dziejowej propagandy i artykow. Nastepnym miejscem, gdzie wystawa bedzie prezentowana jest miasto Mainz. Wotzgi zdzialy nadzyc dzieła nastepujacych artykow, wlasnosci artykow z Kra-Rowia: Bielskiego, Bunocha, Dytowickiego, Nowalickiego, Nowotomovej, Proszynskiego, i innych.

Lis i Słowa. Wystawa w Sankt Petersburgu.

Na obecnej wystawie T. P. S. z dwostronnie pięknym planem wybijają się przede wszystkim dwa kierunki. Pierwszy jest możliwym się przekonać również do dobrej władni sztuki i jej stylu. Kolejnym obrazem tej sztuki, którego autorstwa jest i słynny, jest nie tylko wysoce artystyczna ale też piękna. Także literatury nie jest. Też to obraz, wartościowe w swej artystycznej. Też jest to wyrażenie, takie jak "Wielki i mały" (dwa obrazy) bardzo pięknie rozwinęła Polonizację, pełna potężnej i barwnej barwy. Stwierdzenie, najbardziej tendencji impresyjnis. Tytuł. Ruch przed władzą i swobodą. W dworku Tark Nowotomskiej już pisatku, dodaniu jedynie że są wyjątki i wrocy. Przypiszę również prawdziwego talentu.

Wystawa w Sankt Petersburgu.

Dla przypomnienia Lysia Kulturalnego w Sankt Petersburgu przy-
 zmiło się "Kulturalnej misji utworzenie przed
 kilku laty, które u miasteczku i starodawnym
 ramku, jasnemu z wrocy Kulturalnego. Kulturalny
 tego p. Aleksander Rybicki z Kapatem i gościnności
 prowadzi tę Kulturalną placówkę. Obecnie uroz-
 dzeń wystawę przez graficznych wstąpił do
 go Zwyczajnie Grafików, które urozumię otwarcie

6/

nasz pisał 6 go stycznia b.r. Wystawia cały szereg
 wybitnych artystów o swym w Krakowie, prace
 graficzne na wysokim poziomie wykonane we
 wszechstronnie Technice przez wery od drzeworytu
 i litografii do skamienia wosku. Z wystawców
 należy wymienić: Z. Aceda i Kiego i jego żonę
Freu Nowakowską, Hutnową M. architektkę
 zabytkow. Szwowa w Technice vernis-mau
Janiusz Nowosiński, która swój segment do ro-
 dzinnego Kraszowa wyprzedza nie tylko w
 wykwintnej, wirtuozowskiej gładkiej malowalce
 ale także w równym stopniu i w grafice, opaco-
 wanej Technicznie w isie mistrzostwa sporob.
 Jej cykl pt. Rosydy Kraszowickie jest prawdziwą
 przedzą tej wystawy. Przeszedł L. Tyrowicz
 wyświadczył w bardzo nowo rozumianym ujęciu graficz-
 nym porównanie Tematy pejzażowe a J. Niemcewicz
 popularny i kraszowicki grafik opracował swe
 ulubione Tematy folklorystyczne.

Fifth Exhibition of The Association of
 Polish Graphic Artists. / The recent exhibition
 was very nice.

Remarkable also for technical reasons is
 J. Nowosiński's version of The Virgin of
 the Snows.

Garcia Warszawa Dwie wystawy zbiorowe dwóch
 grafików, Zofii Stankiewicz i Janiusza Nowosińskiego
 w Opole w styczniu. Artysty Z. Stankiewicz

mięso dwiej doskonałości technicznej są przeważnie
mudne i banalne.

Dowodem większej rzetelności myślenia i dowcipu
graficznego są doskonałość nowoczesnej grafiki sta-
wowej w większej części fragmenty swojej
większe oryginalności prof. [Kusurki]

International Exhibition of The Contemporary
Prints A Century of Progress June 1 To November
1934 The Art Institute of Chicago

międzynarodowa Wystawa Współczesnych Grafiki
Sztuki postępu 1934

Institute of Art in Chicago
"Stary dom" Janna Nowotnora

Z powodu powstania de Rosa Tysonach wstąpił
wielu milionów sztuki grafiki Ten okres
ogł. nad inne które powstały dzięki ręką większej
H.Kunze R.K.Kowski - D. Browne

U grafice osiągnęła nowoczesna wysady poziomu
moż. artystycznej jak i malarskiej. Własna twórczość
z Praj; (Mosi R. Rola mówią o nowych możliwościach
niekiedy w tak ważnym dziele, które już nie są
się porównywalnym wszystkim. Perseus odzwierciedla
i akcja forma staje się modułami w Polce.

Horawa

Grafika uaktualnianej sztuki ma dawać ocena-
nialisimym jako dzieła wysokiej Kultury Technicznej
i wytwórczego smaku, który wyraża się między innymi w uję-
ciu kompozycyjnym i walorach światła-cienia, ale też w kolorze

Burger Robbery Loo's

Wszystko jedno z drzeworytów Jany Nowotnowej
 został zakupiony do zbiorów Biblioteczki
 29a Wysoka w Świdawie.

Wśród prac nadstawnych przez grafę Ró'u Loo.
 bezprzezwie wyróżniają się drzeworyty Jany
 Nowotnowej. Przez te artystki pokazują się
 do brym rysunkiem, planowicie oraz samodziel-
 nymi pomysłami i stylizacją, nie wymieniając
 Ró Takie jak Most Krola / drewn. Kolor / Havel
 / drewn. Kolor / Katedra hirsowa i inne. Dalej
 porażają prace z kwadransy Josefa Pienicka
 i drzeworyty Heudy Korzeniowskiej.

U obu tych artystów tematu dosiada pisano
 architektury Bożiwiej, przy czym praca ich od-
 karnają się nie obiektywne prawdy, lecz jej
 nieinterpretacji byleto ekspresyjna bądź to for-
 malizm. Zwraca uwagę na to w kwadransy
 Pienicka, który po za tem jest zbyt drobiazgo-
 wy i szczegółowy jak paratem bardzo sumienny
 drzeworyty Heudy Korzeniowskiej pasują się
 na swoje miejsce. Artysty Antoni z
Markoskiego odzwierają się niekiedy w życiu
 tematu, opauwaniem perspektyw, śmiałym
 rysunkiem, oraz uniejętne rozniekroszenie
planu. Władysław Żurawski niepotrzebnie bawi
 się w szczegóły

Lwów

Z przyjemnością omówia stworzenie jej. Nowotnowa
 coraz lepiej widać się w dziedzinie grafiki. I trudno się
 dziwić. Grafika posiada każdego artystę dla którego
 mogą być się potrafiłoby podjąć
 niemałym trudności. Grafika bowiem stworzy
 ich bardzo wiele - mowa tu doświadczenia rękaj
 Borski, Tomasz Orzech, oproważ wielu jeszcze młodzi-
 wozii, próbować wszelkich rękaj tej bogatej
 w potrzeby odmiany Techniki. Próbuje więc
 Nowotnowa idąc po wzrocie Borski, miękko, subtel-
 nej, naglejż się do Takich tematów jak Motyw
 z ul. Ormiańskiej I ul. II (Kwaciuta) przy Zamku w Symp-
 barku (suchoty) by przenieść się do energicznej Bors-
 ki w rytmie Kosiółko Krakowskich. Artystka nie
 promija także doświadczenia Prótowych wśród któ-
 ryż wyraża się pięknie stylizowany (Ami Borska)
 Borski lub najnowszą Kompozycję. Motyw
 z Placu Krakowskich. Wystawione przez cykl świat-
 ły o poważnej pracy p. Nowotnowej w dziedzinie
 grafiki i o dużej radości jaką jej daje próbowanie
 nieodtarzanej pod tego od czasu sztuki Trodeloii.
Harzawa Borski w Witol

Cyklem Kosiółko Krakowskich zdobyła sobie p. Nowotn-
 ową dobrej drewnożyłowej, a Magomira Karskowska
 na jej siłkę graficzną w czasie logarytm stope-
 min mi swój. Na Kosiółko wykazuje The
 Century of Progress zdobyła sobie p. Nowotn-

Ludobranie pesny a ymnozhdaniami prosiedraie
 i listie sloubov. O prosy ymniomnykh pierwotnie
 prosy slyzki prosy: Longshampy usy, Petry-
 Vlybyzka Janina, Hanciora Wladyslaw
 Mincizewa skladka sloubov: 50 yrisow 2.50

O prosy ymniomnykh prosy ypiaw, podbyz sie
 • Du blinie, Zausowic, Refajtorz, Rusowic
 Riowem, Boryslaw.

Podbyz sie pi p. Pawel Roszka i Rozyzka
 byz paprowowic nie byz e radowkami t.l.g.
 Myrowic a Wladimierz byz 1936.

Prowarajze lirby newyzi a maie prosy prosy
 Tem Tomaruzi, ie poliadam glosowic wyriedi
 z gaxet odnowicic do mej osoby - recewyc
 Ruzsletic pierata referencja prawowa
 p. Pratorkhila - Wladimierz.

stany mialem
od p. Kratochwila-Widymskiej
Tyrowicz

Powstanie Związku Lwowskich Artystów Grafików

Jeden z uczni Władysława Skoczylasa, Ludwik Tyrowicz, urządził w grudniu 1928 pierwszą zbiorową wystawę grafiki w T-wie Szt.Pięknych we Lwowie, swoim mieście rodzinnym.

W tym samym czasie kustosz H.Cieśla, pragnąc urządzić kursy grafiki artystyczn. w Muzeum Przemysłowym oglądał się za odpowiednim profesorem grafiki. Art.mal.J. Kratochwila-Widymska wskazała mu prof.Tyrowicza, i zjednała szereg artystek kursistek i już po kilku tygodniach powstał pierwszy kurs grafiki artyst. we Lwowie. Prof. Tyrowicz prowadził do maja 1929 kurs drzeworytu, na który uczęszczało kilkanaście osób, przeważnie art.malarzy. Następne kursy akwaforty i litografie prowadził prof. Tyrowicz z ramienia Instytutu Technicznego /Dyr. Tatarczuch/. Dzięki doskonałej metodzie i umiejętnym wskazówkom profesora, oraz artystycznemu przygotowaniu studiujących grafikę malarzy, kursieści opanowali w krótkim czasie wszystkie techniki graficzne, tak, że mogli pracować samodzielnie. Już w jesieni 1932 r.zrzeszono się z inicjatywą J. Kratochwilowej w "Zespół Grafików Lwowskich", zaproszono także dawniejszych, przedwojennych grafików lwowskich a więc: śp.Wandę Korzeniowską, kustosza R. Męckiego, profesorów: Markowskiego, Pieniązka i Łotockiego i urządzono pierwszą wystawę pod hasłem: "Lwów w Grafice" w Tow.Szt.Piękn. /grudzień 1932/. -

Sukces tej wystawy i szereg innych względów społeczno-art. wpłynął na formalne założenie Związku Grafików. Nastąpiło to w listopadzie 1933. Prezesem wybrany został prof.L.Tyrowicz, a do Zarządu weszli: pp. Nowotnowa, Huthowa, Kratochwilowa, Pieniązek, Markowski, Krzyżanowski. Statut Związku został zatwierdzony w kwietniu 1934 r. Członków Założycieli było 15 osób.

Związek ma na celu:

Złączenie artystów grafików, narodowości polskiej na terenie województw wschodnio-południowych, popieranie ich dążeń artystycznych, ochrona warunków zawodowych i materialnych. Środki działania, to urządzanie wystaw zbiorowych i indywidualnych w kraju i zagranicą, ułatwianie sprzedaży produkcji artystycznej, prowadzenie pracowni, urządzanie specjalnych kursów graficznych, oraz wykładów i odczytów radiowych z tej dziedziny, poza tym: sprowadzenie wystaw artystów-grafików obcych do Lwowa, celem zapoznania publiczności i lwowskich artystów z twórczością zagraniczną, nawiązanie kontaktu między artystami a społeczeństwem, oraz z innymi związkami grafików, selekcja poziomu artystycznego, udzielanie pomocy swoim członkom, wreszcie wydawanie reprodukcji prac i publikacji graficznych. -

Działalność Związku artystów grafików. Lwowski

Od chwili pierwszego zrzeszenia się w r. 1932 urządzono następujące wystawy i imprezy.

- I/. Lwów w grafice /Lwów, T.P.S.P. grudzień 1932/
- II/. Wystawa gwiazdkowa Zespołu lwowskich grafików, Lwów T.P.S.P. grudzień 1933
- III/. Subskrypcyjna sprzedaż Grafiki w admin. Słowa Polskiego, Lwów
listopad - grudzień 1933.
- IV/. Jarosław: Sala Ratusza luty 1934.
- V/. Stanisławów: Sala miejskiej Kasy Oszczędności - marzec 1934.
- VI/. Zamość: Sala Związku Legionistów - maj 1934.
- VII/. Rafajłowa: sprzedaż komisowa - maj 1934.
- VIII/. Lwów: Cukiernia Zalewskiego /sala wystawy i sprzedaży, nieustająca
od listopada 1934/.
- IX/. Wystawa Grafiki Szwedzkiej - Lwów sale Muzeum Przemysłowego
wrzesień 1934.
- X/. Lwów: udział w wystawie "Lwów" Towarzystwa Krajoznawczego, T.P.S.P.
listopad 1934.
- XI/. Lwów, Wystawa gwiazdkowa Złagu w T.P.S.P. razem z Towarzystwem Gra-
fików krakowsk. grudzień 1934.
- XII/. Lublin: Związek Pracy Kulturalnej grudzień 1934.
- XIII/. Wystawa Grafiki Węgierskiej Lwów T.P.S.P. styczeń 1935.
- XIV/. Rzeszów: Muzeum Przemysłowe - marzec 1935.
- XV/. Równe: Zjednoczenie polskie - maj 1935.
- XVI/. Stanisławów: Sala Rady Miejskiej
- XVII/. Lwów: Sala grafiki przy wyst. gwiazdkowej T.P.S.P. - grudzień 1935.
- XVIII/. Lwów: Grafika Hiszpańska T.P.S.P. marzec 1936.
- XIX/. Borysław: Szkoła Zawodowa T.S.L. kwiecień 1936.
- XX/. Krzemieniec Liceum - lipiec 1936.
- XXI/. Krynica: Sprzedaż Komisowa Dom Zdrojowy VI-X. 1936.
- XXII/. Wiedeń: Künstlerhaus - listopad 1936.
- XXIII/. Lwów: Aquarellistenklub wiedeński T.P.S.P. listopad 1936.
- XXIV/. Lwów: Wystawa Złagu w T.P.S.P. - styczeń 1937.
- XXV/. Lwów: Sala Złagu na wystawie krakowskiej w Hotelu Europejskim
maj 1937.
- XXVa/. Lwów: Wystawa reprezentacyjna Złagu T.P.S.P. Pałac Sztuki 1937.
- XXVI/. Poznań: Muzeum Wielkopolskie - październik 1937.
- XXVII/. Lwów: Wystawa gwiazdkowa w T.P.S.P. i wystawa kol. Stellera z Ka-
towic - grudzień 1937. i ZAKRZEWSKIEGO.
- XXVIII/. SANOK: MUZEUM ZIEMI SANOCKIEJ. grudzień 1937.
- XXIX/. KIELCE: Tow. miłośników SZTUKI. LUTY 1938 - MARZEC
- XXX/. JAROSŁAW: MUZEUM MIEJSKIE. MARZEC 1938
- XXXI/. Lwów: WYSTAWA GWIAZDKOWA. T.P.S.P. 1938

SZTUKI PIEKNE Rocznik V 1929 r.

str.113

W TPSP wystawy:grafiki W.Żurawskiego/drzeworyty,K.Łotocki,Kratochwila Widymska

SZTUKI PIEKNE 1924-1925 rocznik 1

str.41

TPSP

w ~~kokaku przyxulu Akademickiejsk~~ otwarto pod nazwą wystawy "Młodej Sztuki" wystawę prac 5 artystów m.i.J.Pieniążka i Stanisława Kopystyńskiego

str 189

Wystawę Gwiazdkową otworzyło w okresie przedsiawaęcym TPSP wzięli w niej udział:K.Sichulski,Markowski,Łotock ,Nowotnowa,Opolska jako malarze -z grafików Korzeniowska,Pieniążek,Rosenfeldówna

SZTUKI PIEKNE 1925-1926rocznik 2

str.182

W ciągu grddnia 1925 r. urządziło TPSP prócz zwyczajnej Gwiazdkowej Wystawy szkiców-wystawy indywidualne Janina Nowotnowej,Antoniego Markowskiego/grafika/pewne dodatnie walory wykazywały niektóre jego akwaforty

str. 360

str 5

Znany art.malarz ANOTNI MARKOWSKI wydał Teke Graficzną w której znaj duje się 11 akwafort oraz 3 litografie z tych jedna barwna.

str. 463

Jarosław-Wystawa prac St.Kopystyńskiego 20.czerwca z sali szkoły budowniczej

str.505 Lwów

W TPSP otwarto zbiorową wystawą prac PIENIAŻKA

SZTUKI PIEKNE-rocznik 3-1926-1927

str.59

M.Treter-Kazimierz Sichulski

W r.1905 wystąpił Sichulski po raz pierwszy z większą kolekcją swych prac w lwowskich TPSP,liczne jego pastele wykazywały pkkrewienstwa obrazami S.Wyspianskiego-zblisza się do niego w sposobie widzenia i oddawania tego co widzi.Huculszczyzna pociągala go swym odrębnym charakterem,świeżością etnograficznych elementów,jakrawą barwą kostiumów,urokiem dzikiego pejzazu gor i polonin.

Linia Sichulskiego hnakomity srodek ekspresji, silny żywa energiczna.

str.145

Wystawa grafiki i reprodukcji

* str 3

Zarząd Muzeum Przem Artystycznego w związku z szeregiem wykładów na temat grafiki oraz kursem technik graficznych udzielił wystawę dzieł graficznych i reprodukcji.

str.442-443

Otwarcie Muzeum Historycznego

ku uczczeniu 30-lecia urodzin Jna Sobieskiego odbyło się 22 października otwarcie Muzeum Historycznego m.Lwowa w t.zw "Czarnej Kamienicy" nabytej przed miasto przed rokiem.

SZTUKI PIĘKNE rocznik IV-1927-1928

str.111

ZWIĄZEK ARTYSTEK POLSKICH zał.1917

obchodzą 10-lecie swego istnienia-założony celem wspólnej obrony interesów zawodowych na zorganizowanej z tej okazji wystawy znajdowały sędziela: m. i. Konopackiej, Korzeniowskiej, Kratochwili Widymskiej, Nowot nowej, Opólskiej. Wystawa obejmowała dzieła malarskie, graficzne, miniatury i rzeźby.

str.188

W TPSP wystawa ogólna udział biorą m.i. Tyrowicz

str.355

str 2

Salon Wiosenny w TPSP w Pałacu Sztuki na Pl. Powstąwcowym

clou Salonu wystawa zbiorowa K. SICHULSKIEGO oprócz obrazów cykl autoligografii stanowiący TEKE MYSLIWSKA

zbiorowa wystawa na także A. Markowski, W. Komorowska

pośmiertna F. Jabłczynskiego.

Nadto wystawiają swe prace: m. i. Żurawski, Pieniążek-Kratochwila Widymka Łotocki i Nowotnowa

str 448 Książki i czasopisma

KAZIMIERZ SICHULSKI: TEKA MYSLIWSKA

"Panu Kazimierzowi Przybysławskiemu pracę tę poświęca autor/
Dziśnię autolito rafii wykonanych w Zakładzie Graf. Piller-Neumann, Lwów 1928 in folio. Tekę niniejsza obejmuje prócz 2 rycin z postaciami ludzkimi-Trębacz i Myśliwi- przy saniach zaprzęgniętych w konia-8 rycin z same mi przedstawieniami ptaków i zwierząt.
Sichulski traktuje w tej tece-w charakterystyczny swój sposób-nowy ponie kąd dla siebie temat.-Najrozmaitszą techniką litograficzną, wyzyskując umiejętnie efekty, jakie daje taki lub inny sposób dotknięcia kamienia kredką, oraz wyskrobanie ostrą igłą cienkich białych linii-podkreśla artystę swoisty charakter zwierząt, ich sposób bycia i zachowania nałonie natury przyrody. W fragmentach pejzażowych, w sposobie rysowania drzew, konarów gałęzi, wykazuje wysoki artyzm i rzadki dar zwięzłej, a pełnej swoistej ekspresji charakterystyki.

* str 2

rocznik szósty 1930 r.

str.65

WYSTAWA GRUPY ARTES w TPSP w styczniu

Sam fakt założenia grupy można powtórzyć z największą radością. Lwów bowiem wiem który w historii swej ma 2 epoki bujnego artystycznego życia: jedną na czasów młodości J. Kossaka, starego Rejchana, Maszkowskiego, Tepy, Grottgera itd. - druga na końcu 19 w. i początek 20 gdy we Lwowie osiedli i pracowali: St. Dębicki, A. Augustynowicz, Z. Rozwadowski, T. Barącz, St. Batowski, F. Pautsch, W. Jarocki, W. Błocki. dziś przedstawia smutny widok zaniku życia artystycznego. Piękne nasze miasto opuścili artyści, Zarząd miasta nie chciał i nie umiał stworzyć warunków umożliwiających utrzymanie i rozwój życia artystycznego dowodem jest fakt, że na wszelkie kołatania naszego TPSP by pomóc w realizacji usiłowań jego kierunku zbudowania własnego gmachu wystawowego jest najzupełniej obojętny. Zarząd miasta ponosi w znacznej mierze winę za zniszczenie życia artystycznego w stolicy Wschodniej Małopolski. Fakt oddania "Pałacu Sztuki" na Pl. Powystawowym Targów Wschodnich - godzin jest jak najsilniejszego napiętnowania. Potem o Artes i "Lwów miasto muzeów"

str 200

LWOWSKI SALON WIOSENNY

w Pałacu Sztuki na Pl. Targów Wschodnich - Pałac ten nazywac się ma prawo /niestety/ Pałacem Sztuki tylko na wiosnę, w końcu lipca przechodzi na własność Targów Wschodnich. Zarząd miasta nie zawahał się zdrzeć napisu na ~~frontonie~~ frontonie pałacu: "Sztuce polskiej", który tam tkwił od 1894 r. t.j. od czasu "Powszechnej Wystawy Krajowej". Wszelkie starania TPSP o cofnięcie tego szkodliwego zarządzenia Prezydium miasta rozbijają się o brak zrozumienia wartości sztuki w życiu.

Wystawa obejmuje prace prawie wyłącznie artystów lwowskich i dzieli się na 2 grupy: wystawę Lwowskiego Związku Artystów Plastyków i t.zw. Ogólną - czyli Wystawę prac artystów niestowarzyszonych.

Prądy nowsze uwzględnia mała grupa młodych artystów m.i.W. Brejter. Zbiór prac graficznych dał Ludwik Tyrowicz, Janina Nowotnowa /drzeworyty/ Kazimierz Łotocki, Józefa Kratochwila-Widomska,

str.410

Zrzeszenie Lwowskich Plastyków "Artes" wybrało na zebraniu dnia 20, września nowy zarząd m.i. skrabnikiem Ludwika Tyrowicza. Stowarzyszenie Artes zajęte jest obecnie wydaniem teki prac graficznych swych członków, która ma się ukazać jesienią br.

SZTUKI PIĘKNE 1931 r.

str. 81^c-97 Artur Schroeder

1/. KAZIMIERZ SICHULSKI/Karykatury/

KRONIKA ARTYSTYCZNA

str. 230

Wystawa Grafiki: prace artystów krakowskich, warszawskich, lwowskich
Artes-w. Muzeum Przem.

Wystawa Związku Artystek:

w TPSP

udział m.i.W. Komorowska/akwaforty/, W. Korzeniowska/drzeworyty/, Kratochwił
Widymaska, Niedzielak M, Nowotnowa J/drzeworyty/, Opolska M
Kozicki: "Wśród zrzeszeń artystycznych działających na terenie Lwowa
ZAP wykazuje największą ruchliwość i pracowitość, większość stoi na grun-
cie tradycjonalizmu, jako hołdowanie impresjonizmowi i mniej lub więcej
odchyleniami

Wystawa Jesienna-w TPSP we wrześniu str. 414

m.i. St. Matzke, W. Brejter

WYSTAWA GRAFIKI W MEGLI ANGIELSKICH 18 w.

Muzeum Przemysłu Artystycznego

Z grafików reprezentowane są znakomitości takie jak..niezrównani w finez-
ji światłocienia Earlom. Szczególną wartość posiada seria 6 mzz Earloma
wg. sławnego cyklu obrazów Hogartha: "Mariage a la mode"-posiadają nie tyl-
ko formalne walory graficzne, ale także bogactwo satyrycznej treści li-
terackiej. Interesujący jest dość rzadki przekład przetłumaczenia jednej
technik graficznej na drugą mezzotinta na akwafotta

WYSTAWA SZTUKI RELIGIJNEJ W PADWIE str. 425-458-w. Husarski

Międzynarodowa Wystawa Nowoczesnej Sztuki Religijnej w Padwie urządzona
w związku z uroczystościami 70--lecia śmierci i kanonizacji św. Antoniego
Padewskiego. Z 2 sal jedną zajmują wielkie kartony dekoracyjne Mehoffera
i Sichulskiego -drugą architektura, obrazy, grafika, rzeźba i witraże.

W dziale grafiki:

Obreńska, Tyrowicz, Żurawski

str.
458

SZTUKI PIĘKNE wrocznik osmy 1932 r.

KRONIKA ARTYSTYCZNA

str. Z wystaw 15

Wystawa grudniowa obejmuje większe kolekcje prac p. Huthowej oraz salę
ogólną artystów lwowskich tzw gwiazdkową.

15-16 str.

Z TPSP otwarto 20.12. doroczne losowanie dzieł sztuki między członków
towarzystwa-Wylosowano 36 nazwiks-premię za rok 1931 r stanowi

28

drzeworyt art. mal. J. Nowotnowej. Dzieła przeznaczone do rozłowanie
zawdzięcza Two ofiarności artystów lwowskich

Kronika artystyczna str. 66

W salch TPSP-małą salę zajęły ostatnie prace grafi zne J. Nowotnowej

str 67

Nagrody za grafikę:

20 .02.1932 r. w TPSP sąd konkursowy III-cej 2-roczej Wystawy ZPAG
odbył się-nagrody Min W. R. i O P., magistratu m. W-wy, Tow. Zachęty szt
Pięk., p. H. Grohmana i L. Wellischa przyznał w sposób następujący:
nagrody w ogólnej sumie 1.700 zł przyznano następującym artystom-m. i.
Władzie Korzeniowskiej za cykl "Z dro i krzyżowej"

W sądzie konkursowym wzięli udział: E. Bartłomiejczyk-.. oraz ofiarodawca
H. Grohman

Kronika artystyczna str. 130

Wystawa marcowa w slach TPSP obejmuje Wystawę zbiorową prac graficz
nych Wanda KORZENIOWSKIEJ i kolekcje prac L. BUCZKOWSKIEGO

WYSTAWA ZBIOROWA PRAC W. Korzeniowskiej

"Teki graficzna" obejmująca przeważnie "Kościoły starego Lwowa"
składa się z przeszło 70 akwaf. ~~z kwk~~ z akwt., miedzi i drzeworytów.

KRONIKA ARTYSTYCZNA str. 206

W dniu 15 maja w Pałacu Sztuki otwarto Salon artystów lwowskiej
bierze w nim udział przeszło 60 artystów malarzy, rzeź iarzy i grafikó
Wystawa ma częściowo charakter retrospektywny-w wystawie brali udział
m. i. A. Markowski, W. Żurawski, L. Tyrowicz, J. Janisch, O Hahn, A. Riemer,
J. Nowotnowa, J. Pieniążek, M. Opolska

W wiedeński "Künstlerhaus" otwarta międzynarodowo wystaw karakatur
w dziele polskim brak Sichulskiego, który wraz z innymi zgrupował się
dokoła czasopisma satyrycznego "Liberum veto" wydawanego w Krakowie
w latach 1904-6 przez Francuska Czakiego i Władysława Milki
str. 255

str. 279

Polska Sztuka Kościelna 18, 19 i 20 w.
wystawa w Zachęcie w dziele grafiki

Wrocław, Zamknięcie Akademii Sztuk Pięknych na skutek kryzysu gospoda
czego poważna strata dla kultury niemieckiej na Dol. Śląsku.

Na Wystawie Gwiazdkową w grudniu złożyły się wystawa "Lwów w grafice" /L. Tyrowicz, J. Nowotnowa, H. Huthowa, W. Korzeniowska, J. Kratochwila-Widymaska, J. Pieniążke, A. Mrkowski, Z. Acedanski, Ir. Nowakowska, H. Konopacka, M. Opolska,

1932 r. str. 67

20.02.32 r

Nagrody za grafikę: W TPSP sąd konkursowy II-cej 2 rocznej wystawy ZPAW: nagrody Min. W. R. i O. P. - magistratu m. st. Warszawa, Tow. Zachęty S. P. p. H. Grohmana i L. Wellischa nagrody w sumie 1700 zł. m. i. Wandzie Korzeniowskiej za cykl "Z drogi krzyżowej"

str. 130-1932 Sztuki Piękne:

Wystawa zbiorowa prac Wandy Korzeniowskiej "Teka Graficzna" obejmująca przeważnie "Kościółka y starego Lwowa" składa się z przeszło 70 akwafort, akwafort z akwatintą, miedzio- i drzeworytów.

znalazł charakterystyczny wyraz w sztuce realizmu i impresjonizmu cel widzieli w analitycznym ujęciu otaczającej rzeczywistości w całej jej różnorodności

odzwierciedlenie rzeczywistości stała się zasadą twórczej pracy

artystyczna atmosfera miasta były odbiciem prądów nurtujących na Zachodzie końca XIX w.

Rafałowska ryciną tchną specjalną poezją, światne uogólnienia rysunkowe w sposób nowy podkreślają ekspresję

konstrukcja form jako szczegółów kompozycji całości sprowadza postacie /wchłonawszy zdobycze kubizmu/ do typu - ce owi temu służy strój umożliwiający lekką geometryzację form ciała. Jednocześnie dzięki daleko udającej redukcji w traktowaniu oblicza, pojętego wyłącznie jako ogólnikowy kształt plastyczny, osiągnął artysta nastrój tajemności. Widzimy szereg podobnych postaci, które tylko w szczegółach są różne, każda wyraża odmienne uczucie. Spotęgowaniu nastroju służą elementy formalne: architektoniczna całość, konstrukcja grup, rytmika rozjasnień. mistrzowskie połączenie grupy z tłem. Zagadnienie kształtowania postaci, głowa coś z posągu archaicznej rzeźby greckiej idealizujące uogólnienia oblicza, silny światłocien. Luminizm łączy się z poszukiwaniem dekoracyjnego stylu. Plamy świetlne formalnie mniej lub więcej określone ożywienie płaszczyzn przez wprowadzanie nieprzejscie jasno ciemnych. Formy jakimi się Rafałowska posługuje są miękkie i wydłużone kontury ich dają linię płynną, długą, wytworną

Ryciny obce:

13. Vasseur, Jean Charles, L'amour paternel, miedzioryt wg. E. Aubry, 2 poł XVIII w, nr inw. VII-13157
14. Smith John Raphael, African hospitalite, mezzotinta barwna, wg. G. Morlanda, 1791 r. nr inw. VII-13136
15. Mixel, Jean Marie, Eruption du mont Vésuve, akwatinta barwna wg. Alex Anna, 2 poł XVIII w, nr inw. VII-13139
16. Hollar, Wenzel, Die Luft, Personifikacja powietrza z cyklu: Die vier Elementen, miedzioryt z akwafortą wg. P. van Auont, 1647 r. nr inw. VII-13165
17. Murphy, John, The cyklops at their forge, mezzotinta wg. L. Giorgano, 1788 r, nr inw. VII-13169

1973 rok

Ryciny:

18. Bol, Ferdinand, Ofiara Gedeona, akwaforta, poł XVII w. nr inw. VII-VII-13178
19. Sadeler, Egidius, Portret cesarza Matthiasa, miedzioryt z 1616 r, nr inw. VII-13250
20. Simon, John, The element of air, Personifikacja powietrza z cyklu: posiadane go Cztery Elementy, mezzotinta, 1 poł XVIII w, nr inw. VII-13258
21. Smith, John Raphael, Mrs. Theophila Palmer/Gwatkin/, mezzotinta wg. J. Reynoldsa, pierwszy stan odbitki, bez podpisu, 1777 r. nr inw. VII-13266
22. Bartolozzi, Francesco, Lady Elisabeth Foster, miedzioryt punktowany barwny wg. J. Reynoldsa, 1787 r. nr inw. VII-13271
23. Hogarth William, The genius of musik, miedzioryt, 1740 r. pierwszy stan odbitki bez podpisu/ nr inw. VII-13278
24. Hogarth, William, Walka kogutów, miedzioryt z 1759 r. nr inw. VII-13280
25. Bosse, Abraham, La vue, /Alegoria wzroku z cyklu: Allegorie-druga rycina, 1 poł XVII w, nr inw. VII-13301 /wybór z całego zespołu/
26. Dassonville, Jacques, La chanteuse interrompue, akwaforta ok. 1656 r. nr inw. VII-13324/ wybór z całego zespołu rycin/

UKRAINSKA GRAFIKA

- 1) ukształtowana na wzór paryski
- 2) w latach 1921-1922 emigracja nadnieprzemska powoduje ożywienie ukraińskiej twórczości galicyjskiej
- 3) Paweł Kowżun (1896-1939) przybywa do Stanisławowa, następnie do Lwowa gdzie wybija się jako zdolny grafik, zwłaszcza w ilustracji książkowej 1922 r.
- 4) pierwsza wystawa GDUM u(Koło działaczy ukraińskich) jest pierwszą ogólnoukraińską wystawą artystyczną, na poprzednich wystawiane były prace o dosyć dorywczym charakterze w Polsce
- 5) Kowżun do 1930 r nie wystawiał(w 1924 r wystawiał w Pradze, 1927 r w Brukseli- w 1931 r wyjeżdża do Włoch- ~~na powrocie~~ gdzie interesuje się starym mozaikami wczesno chrześcijańskimi)
- 6) Asocjacja niezależnych plastyków ukraińskich -ANUM początki przypadają na 1930 r. pełne ukształtowanie na 1931 r.
oficjalnie
- 7) SUM(Zw.Ukr Art.Plast) ~~publikacje~~ pod tą nazwą nie występował(działał organ acyjnie(udział w wystawach, wydawnictwa) grupa najzdolniejszych ukraińskich plastyków zachodniej Ukrainy/Butowicz/Anrienko/
- 8) Kowżun i Osinczuk wyjeżdżają do Italii-autor katalogu Gordynski do Paryża przywożą wystawę grupy paryskiej ukraińskiej
Kowżun chciał ukraińskich artystów w Paryżu podporządkować lwowskiemu związkowi
- 9/ Kowżun wymyślił i umotywował nazwę A n u m nadając nazwę Asocjacji a nie związku chciał Kowżun stworzyć grupę elitarną, nadając ton całej twórczości ukraińskiej, nadając jej większy zakres nie tylko regionalny, ale ogólnoukraiński.
Cel związku:wystawiennictwo i wydawnictwa.
Wystawy Anum była wydarzeniem kulturalnym Lwowa, obejmowała szeroki zasięg ukraińskiej plastyki
na szczególną uwagę zasługuje katalog współczesnej grafiki ukraińskiej wydany w 1932 r.z okazji 15-lecia ukraińskiej grafiki.Rewelacją tej wystawy były znaki pismienne-graficzne Narbuta.Kowżu wystawił 91 prac/ grafika książkowa i exlibrys/-w 1933 r.wystawiał w Berlinie-potem w Pradze, Rzymie.
W 1932 r.pod redakcją Kowżuna wyszedł zbiór exlibrisów/z aktykułem Kowżuna/-również Kowżun ogłosił szereg prac w czasopiśmie Anum /Mistestwo/
Kowżun
- 10/ Paweł Kowżun urodził się 3.wrzesnia 1896 r.na Wołyniu, był synem lekarza, ukończył Wyższą szkołę Plastyczną w Kijowie w 1915 r.-studiował malarstwo u Panasienki
- 11/ Ołena Sachowska-graficzka
- 12/ Ołena Kulczycka-Przemysł
- 13/ Anum- nadaje grupie wielką miarę ,wszechukraińską, wypierając regionalizm ich prace plastyczne przerosły otoczenia
- 14/ trudności ~~kokakolowe~~/to co było w polskich rękach było dla ukraińców niedostępne/

Wiadomosc od inż A.^yKrzwobłockiego

Anum nie miało zatwierdzonego statutu, dlatego w 1934 roku przeszło do Polskiego Związku Artystów ~~Rzecz~~ Plastyków.
-asymilacja narodowa.

ŻELENSKI TADEUSZ/BOY/ Złazli ten kraj? W-wa 1956 r,

str. 8

Ot taki Lwów to był szczęściarz! Austria zrobiła go, licho wie za jakie zasługi stolicą: był siedzibą sejmu, Wydziału Krajowego/ Najwyższa Władza Samodządowa w Galicji/, Namiestnictwa/Urząd centralny Galicji, kierowany przez namiestnika jako zastępcę panującego/, co za tym idzie, skupiał tysiące interesów. Położony w ogromnej połci kraju, która stanowiła jego dopływ naturalny, w żyznej ziemi podolskiej, miał w dodatku w pobliżu na okreeg-naftę! Toteż Lwów/w porównaniu z Krakowe i na miarę zabiedzzonej przez Austrię Galicji/kipiał życiem: banki i banczki wyrastały i pękały jak bańki mydlane, handel ze Wschodem, interesy, interesiki, humor, rozmach, wesołość. Lwów odznaczał się przy tym szczęśliwym połączeniem krwi: polskiej, rusińskiej/jak wówczas się mówiło/, ormiańskiej: śliczne i chętne życiu kobiety, śpiewność, muzykalność, ogień w żyłach, /Trzy czwaete śpiewaków i śpiewaczek dawał Polsce Lwów/. Toteż Lwów patrzył z politowaniem na cichy i ubożuchny Kraków, gdy Kraków, z wyżyn swyc kulturalnych świetności, patrzył na Lwów nieby podupadły wielki pan na dorobkiewicza. Ale faktem jest, że we Lwowie był inny klimat. Kraków to nie było miasto miłosne jak Lwów

SOKOŁ

towarzystwo gimnastyczne założone w r. 1867 we Lwowie

modus vivendi - sposób ~~bycia~~ współżycia oparty na kompromisie

SOBIESŁAW - pseudonim wybitnego aktora Włodzimierza BYSTRZYNSKIEGO / 1854- 1927/

MYCIELSKI Jerzy/ 1856- 1928 / historyk sztuki, autor m.in. Sto lat dziejów malars twa polskiego/1897/

KLECZYNSKI Jan/ 1875- 1939/ publicysta, krytyk artystyczny

str. 496 TEKA MELPOMENY - teka graficzna Frycza, Kuczborskiego, Rzeckiego, Wojtkiewicza i innych zawierająca karykatury wibitnych aktorów krakowskich/1904/

panneau - płaszczyna

SZRENIAWA -RZECKI Stanisław/ ur 1888/ malarz, grafik, rzeźbiarz, karykaturzysta/str. 509/

s. 509 KUCZBORSKI Stanisław/1882-1911/ malraz i karykaturzysta polityczny. Wykonywał lalki dla Zielonego Balonika

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

W zbiorach lwowskiego Muzeum Historycznego przechowuje się wiele rysunków, litografii i rycin tematycznie związanych z historią Lwowa. Część tych materiałów przejęto do Muzeum wraz ze wszystkimi zbiorami dawniejszego /do 1939 r./ Muzeum historii m. Lwowa, które znajdowało się w budynku nr 4 w Rynku i zbierało eksponaty związane wyłącznie z historią Lwowa; niektóre materiały przekazane z innych muzeów oraz z dawnego miejskiego archiwum.

Prace te mają wielką wartość dokumentarną. Wykonane są przeważnie w XIX w., część zaś z XVII-XVIII w. Wykonane z natury, pokazują różne etapy rozwoju i zabudowy Lwowa, są zmiany jakie miały miejsce w zewnętrznym wyglądzie samego miasta i poszczególnych budynków, architektonicznych i historycznych zabytków.

Dla historii architektury ryciny te mają wielką wartość dlatego, że lwowskie zabytki utrwalono w różnych stadiach zabudowy lub restauracji. Artystyczna wartość tych prac jest niewielka /z wyjątkiem kilku/. Udało nam się zebrać bardzo mało informacji o autorach tych rycin, często nie podpisanych. Często byli amatorami, nauczycielami rysunków itp. Celem ich było przedstawienie dokumentu epoki.

Oprócz dzieł podpisanych znanymi nazwiskami Antoniego Lange, Tadeusza Rybkowskiego, Alojzego Reychana i in. większość podpisana mało znanymi nazwiskami ..... Byli to ludzie miejscowi lub przyjezdni z Austrii, Czech, Francji itp. Charakterystyczne piękno architektury architektoniczne lwowskich zabytków, starych lwowskich ulic, gorące umiłowanie miasta wywoływało w nich chęć odtworzenia wyglądu starej architektury .....

Uwagę zwraca niezwykła staranność z jaką oddano najmniejsze detale i skomplikowaną ornamentację każdego budynku. Nawet w ogólnych widokach Lwowa, których mamy ponad 40, każdy budynek narysowany ~~został~~ starano się o dużą dokładność. Na tym też polega dokumentalna wartość rysunków i rycin, zwłaszcza w okresie, gdy fotografia nie była jeszcze rozpowszechniona.

W II połowie XIX w., a zwłaszcza przy końcu wieku wyburzono we Lwowie dużo starych renesansowych budynków ze względu na ich stan względnie nieprzydatność dla potrzeb ~~miasta~~ właścicieli. ... Wskutek przebudowy i remontów wiele budynków utraciło swój dawny charakter. Jak wyglądał stary Lwów możemy dowiedzieć się nieraz wyłącznie z rysunków i rycin ...

Spośród autorów zbioru kilka nazwisk zwraca naszą uwagę. F. Gerstenberger, o którym prawie nic nie możemy powiedzieć pozostawił kilka b. ciekawych gwaszów z początku XIX w. przedstawiających widoki centralnej części miasta XIX w. ... duża jest ich wartość dokumen-

2 x 3.21

Helen Kompink's other business

7/10

Wife of J. J. T. T. T.

my feedback

As motivated architect

talna. Dokładne przedstawienie architektury /teatr, targi handlowe/
Pokazane środowisko, detale ubiorów , portrety znanych osobistości.

Alfred Kamieniobrodzki pozostawił całą kolekcję przepięknych,
starannie ^{wykonanych} akwareli przedstawiając zabytki architektury.

Franciszek Kowaliszyn, o którym również prawie nie ma danych
biograficznych, odrysowywał budynki przeznaczone na wyburzenie, wido-
ki starych lwowskich ulic przed ich przebudową.

W zbiorze posiadamy rysunków Kamieniobrodzkiego - 26 , Kowaliszyna
- 32, Gerstenbergera - 5.

W zbiorze Muzeum znajduje się znaczna ilość wydanych przez
Pillerów we Lwowie litografii:

Pierwszy z generacji Pillerów, Antoni przybył do Lwowa w 1772 r
i założył tu drukarnię, której zadaniem było drukowanie niemieckich
urzędowych papierów. Syn jego, Józef, w r. 1822 uruchomił przy tej
drukarni zakład litograficzny. Od r. 1826 kierował nim Piotr Piller
po czym jego syn Kotneliusz. W tym okresie największy rozkwit
Zakładu.

AUER Karol

str. 86, poz. 4

Strzelnica

widek budynku i placu obsadzonego drzewami od ul. Kurkowej wg. rysunku nieznanego autora, możliwe że Langego ze zbiorów Muzeum Historycznego. Potrzeba obrony miasta od Tatarów najazdów była przyczyną, że lwowscy mieszczaństwo od najdawniejszych czasów wykonywali się w strzelaniu. Towarzystwo Strzeleckie we Lwowie zawiązało się w 15 w. - zostało zatwierdzone szeregiem przywilejów, każdy musiał pod karą ćwiczyć się w strzelaniu a w razie potrzeby bronić miasta. Początkowo strzelnica znajdowała się za Krakowską Bramą - w 1783 r. Tow. zakupiło sad na ul. Kurkowej i do 1823 r. uporządkowane zgodnie z potrzebami. Ulica przyjęła nazwę Kurkowej od twz. kurka którym odznaczali lwowskich strzelców kto brał udział w strzelaniu otrzymywał tytuł króla kurkowego, który nosił koronę i zwolniony był od podatku. Strzeleckie Tow. przekształciło się w organizację wojskową, która otrzymała specjalne zielone mundury z czerwonymi wypuszkami i czapki trójgraniaste, w czasie świąt oddawano saluty - w latach 20-tych 19 w. korpus strzelecki był połączony z miejską policją - w 1825 r. - 1829 był zbudowany na strzelnicy 2 piętrowy budynek w nim odbywały się częste zebrania, pierwsze w 1848 r

str. 85 poz. 3

C.K. wojskowy zakład

1 poł 19 w. stawa i budynek kąpieliska w głębi twz. Góra Wronowska - lit 25 x 31

Wojskowy basen w 1820 r. założony przez generała kawalerii Fresnura na tzw. Pełczynskim stawie. Założyciel był bogatym galicyjskim ziemianinem, niemieckiego pochodzenia - odbywała się tam zabawa baśladujące bitwy morskie. W 1921 r. staw został zasypany

49-
str. 50 poz. 21 Lwowski Ratusz przed pożarem w 1848 r.

Rynek Ratusz przed pożarem w 1848 r. z południowej str. z widokiem na ul. Ruską i Cerkiew Uspienską

Widomska

str. 23 poz. 7

Strza baszta we Lwowie

Widok Baszty Prochowej z ul. Riadianskiej - miękki lak i monotypia

26 x 20

40 Widynska

str.23 poz. 8-Arsenał Królewski we Lwowie

Fasada od ul Podwala król Arsenau otrzymał swojã nazwã-byã zbudowany na koszt króla w 1930 w stylu baroku pod kierunkiem inż.gen.artyllerii Palota Grodzienskigo.Fasadã Arsenau poczãtkowo ozdobiona bronzowã figurã Michala Archaniola ze smokiem,którã potem przeniesiono do Muzeum Historycznego,gdzie obecnie siã znajduje.

str.92 poz.34 Ulica Serbska we Lwowie

Wejscie do sklepów w starych domach prze ul Serbskiej.

monotypia 20 x 25

Tyrowicz

str.94 poz 45 Piekny Lwów Teka 44 x 33/wyliczone ryciny/

Korzeniowska Wanda

str.27 poz 7 Kaplica Chrystua w Katedrze

Widok na grób Chrystua od ul.Rutkowskiego.Pozostał jako ślad cmentarza który do 18 w.istniał przy kościele akw f 230 x 165

uczyła siã w Lwowskiej Szkole Przemysłowej pod kierunkiem Reychana-w artystycznej pracowni Augustynowicza i Batowskiego,potem w Monachium Aschbee.Wystawiała swe prace we Lwowie,Krakowie,Poznaniu od 1912 r.

do 1929 r. zajmowała siã akw.f.i ndz.-następnie drzew i ilustracją do ksążek szkolnym i dziecięcych.Była członkiem zw.Graf. we Lwowie

Łotocki

str.27 poz.8-Widok z Rynku

Widok katedry Łacinskiej z Rynku w nocy,przy sztucznym o.wietleniu miasta akwt.120 x 80

Debrowelski Odo

str.10 poz.10

Widok Lwowa w ziemi 1914-1915

Widok Pl.Mickiewicza ujęty od ul.Kopernika i Wałów Hetmanskich z pomnikiem Mickiewicza i samochodami na pierwszym planie.Na lit napis dozwoloby wojennã cenzurã-autolitegr.barwna 270 x 480

poz.11 str.10

Album lit.1914-1915-Okładka albumu Lwów z widokiem murów kościoła Bernardynów 27 x 48

Żychowicz Z /Lwowski artysta 1 poł 19 w.-lit. swoje rys u Pillera

SYGLETYNSKI A

str.36 poz.10-Kaplica sw Trojcy przy katedrze Wołoskiej we Lwowie Widok fasady i bocznej sciany na tle dzwonnicy i akkad wieży Komiakowskiej

Katalog Wystawy :tytuł

z Ossolineum Gabinet Grafiki
385688

Lwowskie Państwowe Muzeum Historyczne

41

"LWOW W KOLEKCJI GRAFIKI"

Katalog -wydanie I

Księgarsko Prasowe Wydawnictwo Lwów 1960 r.

s.8.

AUER, Karol/

artysta czeskiego pochodzenia, urodzony ok. 1818 r. - długi czas przebywał we Lwowie, pracował w litograficznym Zakładzie Pillera - malował widoki Lwowa i jego okolic - Galicji - litografował własne rysunki i także rysunki innych artystów.

s.10

DOBROWOLSKI, Odo/ 1883- 1917/

Urodzony w Czerniowcach, gimnazjum ukończył we Lwowie, potem uczył się w ASP w Krakowie. W latach 1908-1909 przebywał w Paryżu - przez pewien czas w Monachium, później przeniósł się do Lwowa, gdzie mieszkał do 1915 r. - wyjechał do Rosji i zmarł w Kijowie w 1917 roku. Pozostawił wiele rysunków, przeważnie akwareli, tuszem, gwaszem, pasteli. Rysował widoki ulic, budynków architektonicznych motywów, pejzaże. Jest autorem cyklu: "STARY LWÓW" 16 akwarel które były wystawione w Warszawie. Podczas pobytu we Lwowie wojsk rosyjskich zimą 1914/1915 wydał, za pozwoleniem rosyjskiej cenzury, 10 autolitografii z widokami Lwowa, które cieszyły się dużą popularnością.

s. 27

KORZENIOWSKA Wanda/ 1883- 1935/

Znana graficzka lwowska, urodzona w Stanisławowie, uczyła się w Lwowskiej Szkole Przemysłowej pod kierunkiem prof. Reychana i w Artystycznej Pracowni prof. Augustynowicza i Batowskiego. Później w Monachium w Szkole Ažbe. Wystawiała swoje prace we Lwowie, Krakowie, Poznaniu. W 1912 roku - a większą ilość na wystawach w 1917-1919. Do 1919 r. zajmowała się akwafortą i miedziorytem - od 1929 r. drzeworytem oraz ilustracją do szkolnych i dziecięcych książek. Była członkiem Stowarzyszenia Grafików we Lwowie. Prace jej znajdują się w wielu muzeach Lwowa, Krakowa, Poznania.

42
s.23

KRATOCHWILA-WIDYMSKA, Józefa/ 1878- /

Urodzona we Lwowie w 1878 r., ukończyła Akademię Sztuk Pięknych we Wiedniu w 1905 r. Kontynuowała studia we Lwowie pod kierunkiem prof. K. Sichulskiego. Od 1918 r. stale wystawiała swoje dzieła na wystawach we Lwowie, Krakowie, Warszawie, a także we Włoszech, Francji, Szwecji i Ameryce/Chicago. Od 1919 r. mieszkała we Lwowie i jej twórczość jest nierozdzielnie związana z tym miastem. Od 1929 r. zajmowała się prawie wyłącznie grafiką. Najbardziej zana praca to cykl: "Stary Lwów" w 1938-39. Na wystawie w Paryżu otrzymała brązowy medal i odznaczenie. W 1940 r. brała udział w wystawach w Charkowie, Kijowie, Moskwie. Od 1940 r. była członkiem Stowarzyszenia Radzieckich Artystów Ukrainy.

s. 60

NOWOTNOWA Janina/ 1887- /

Urodzona w Tarnowie, studia artystyczne u prof. Skoczylsa we Lwowie, później przeszła kurs grafiki szczególnie drzeworytu. Wystawiała swoje prace w Warszawie i we Lwowie.

~~s.24~~

Katalog: WYSTAWA J. Szczepkowskiego, K. Mackiewicza, W. Zawadowskiego
TYROWICZ X Ludwik S. Mrożewskiego, L. Tyrowicza, Warszawa 1936, październik
Instytutu Propagandy Sztuki.

s.20 poz. 223 SAN GIMIGNANO 1936 teka akwafort

- ✓ 224. Miasto pięknych wieżyc 200 x 300
- 225. Via San Giovanni 300 x 200
- 226. Piazza Ugo Nomi 200 x 300
- ✓ 227. Collegiata 300 x 200
- ✓ 228. Vicolo delle Fosse 300 x 200
- ✓ 229. Wieżycie śródmieścia 200 x 250
- ✓ 230. Palazzo del Podesta 300 x 200
- ✓ 231. L'arco dei Becci 300 x 200
- 232. Via degl'Innocenti 300 x 200
- ✓ 233. Wieże Ardinghelli'ów 300 x 200
- 234. Piazza del Duomo 195 x 150
- ✓ 235. Wzgórza winnic koskańskich 200 x 300

s.201 HUTHOWA Maria / ok.1880- /

Studia artystyczne we Lwowie u prof. Batowskiego i we Wiedniu - zajmowała się szczególnie grafiką - a w 1946 roku wyjechała do Krakowa.

W-w, W-wa, Kraków 1967 r.

1891 r.

XI. szkoła rysunku dla kobiet M. Harasimowicza istniejąca od października 1890 r dzięki współpracy malarzy i rzeźbiarzy: S. Batowskiego, S. Dębickiego, P. Harasimowicza, S. R. Lewandowskiego, A. Popiela przekształciła się w szkołę rysunku, malarstwa i rzeźby dla kobiet i mężczyzn

1894

5 VI.

Otwarcie Powszechnej Wystawy Krajowej. Lwowska PWK cechował niezwykle w naszych warunkach rozmach. W specjalnie wybudowanym Pałacu Sztuki umieszczone 3 ekspozycje:

1895 r.

1. I.

Tantejsza filia krakowskiego TPSP przekształca się w samodzielna placówkę pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych

1899

10.02.

Powstał Związek Artystów Polskich zrzeszający malarzy, rzeźbiarzy, architektów

1901

XI

TPSP podjęło uchwałę urządzenia stałej wystawy wędrownj obejmującej wybitne dzieła sztuki polskiej, która co roku ma być ekspozowana kolejno w miastach: Jarosławiu, Przemysłu, Stryju, Stanisławowie, Kołomyży, Czeniowcach, Buczaczu, Tarnopolu, Złoczowie i Rzeszowie.

1906

XI.

41

W TPSP doroczny Salon Jesienny

1909

I str 95

artystyczno-literacki

zaczyna wychodzić kwartalnik LAMUS ukazuje się do 1913 r.

Redaktor Michał Pawlikowski-wydawca A. Altenberg i J. Mortkowicz
Pismo jest uważane na zkontynuację Chimery

1911 r

XI

44
Wystawa prac K. Sichulskiego zorganizowana przez Koło Literackie
Artystyczne-61 prac/m.i.r ysunki/ 18

1912

VII-

Powstała WOLNA AKADEMIA SZTUKI w budynku przy ul. Piaskowej. Twórcą jej i założycielem jest L. Pohorecki. Profesorami będą: Z. Rozwadowski, S. Jankowski, R. Bratkowski, J. Trusz, S. Sęk, T. Błotnicki, i inni. 19

Ponadto krytycy będą wykładali historię sztuki.

BiblScena i Sztuka z. 30 str. 5-6

Baranowicz Zofia

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH WE LWOWIE /str. 177-179/

Powstało na przełomie 1866/1867 r. istniało do 2-gie wojny światowej. Głównymi inicjatorami i założycielami towarzystwa byli: Leszek nr Dunin-Borkowski i dr Tomasz Rayski.

W październiku 1885 r. z powodu trudności finansowych TPSP we Lwowie połączyło się z krakowskim, tworząc reprezentację Lwowską w Zjednoczonego TPSP w Krakowie. W 1895 r. przywrócona została samodzielność TPSP we Lwowie.

Oprócz nieustającej wystawy TPSP we Lwowie organizowało dwa razy do roku wystawy czasowe pod nazwą SALONU WIOSENNEGO I JESIENNEGO. Urządzano także wystawy grafiki

W 1904 r. oddany został do użytku nowy gmach Miejskiego Muzeum Przemysłowego w którym znalazło pomieszczenie TPSP korzystając z niego aż do końca istnienia.

Zofia Baranowicz

ZWIAZEK ARTYSTÓW POLSKICH WE LWOWIE/188-189/str

W lutym 1899 r. jako stowarzyszenie malarzy, rzeźbiarzy, architektów. Związek istniał kilka lat, organizował sezonowe wystawy prac swych członków

Janina Wiercińska

CHARAKTERYSTYKA RYNKU/ str. 203-206/

Działalność księgarzy-wydawców, których działalność wykraczała poza zwykłe ramy handlu księgarskiego sięgając w kierunku popularyzacji sztuk pięknych. ALFRED ALTENBERG/ 1877-1924/ prowadził od 1897 r. we Lwowie księgarnię naukową należącą przedtem do ojca Hermana Altenberga, Serię wydawnictw własnych rozpoczął piwszymi w Polsce pocztówkami, reprodukcjami obrazów malarzy polskich. W r. 1906 r. urządził we Lwowie wystawę Grottgera, która stała się podstawą książki A. Potockiego o Grottgerze, którą wydał w 1907 r. Lwowska księgarnia Altenberga była ogniskiem skupiającym najwybitniejsze osobowości świata nauki, sztuki i literatury ówczesnego Lwowa,

Inną grupę zbieraczy reprezentują nazwiska znanych handlowców i przemysłowców m. i. Henryka GROHMANA/1862-1939/ - doskonały znawca europejskiej grafiki, skupował od 1904 r. na aukcjach Paryża i Londynu, prace najbardziej cenionych grafików tej epoki, niekiedy w większych zespołach. Kolekcja ta w r. 1939 ofiarowana została Gabinetu Rycin Bib. Uniw. w W-wie.

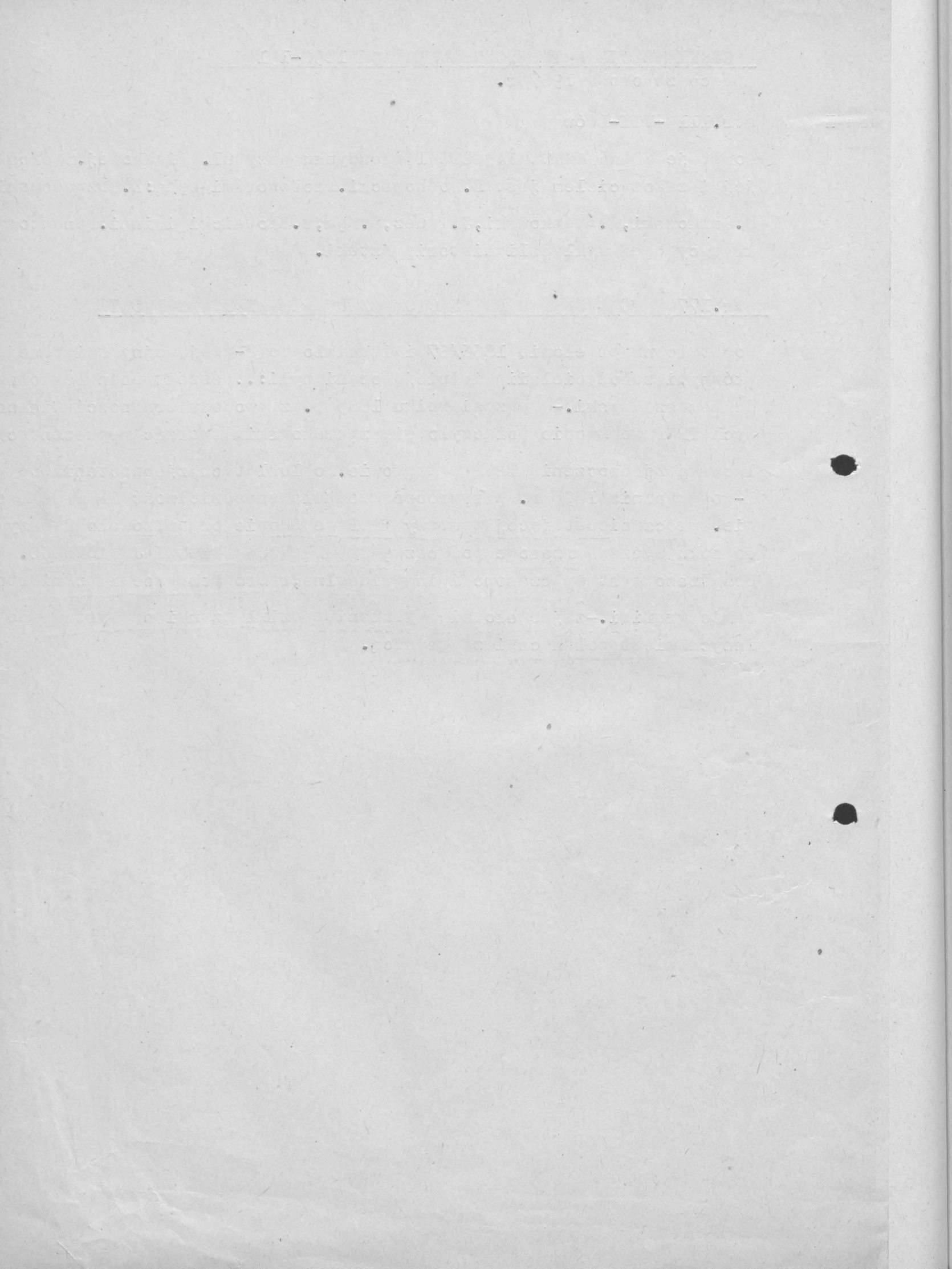
tom I

str. lll -VII-Lwów

Powstaje WOLNA AKADEMIA SZTUKI w budynku przy ul. Piaskowej. Twórcą jej i założycielem jest L. Podhorecki. Profesorami będą: Z. Rozwadowski, S. Jankowski, R. Bratkowski, J. Trusz, S. Sęk, T. Błotnicki i inni. Ponadto krytycy będą wykładali historię sztuki.

str. 177 TOWARZYSTWO PRZYJACIOŁ SZTUK PIĘKNYCH WE LWOWIE

Powstało na przełomie 1866/67 i istniało do 2-giej wojny światowej głównymi założycielami i inicjatorami byli: ..Leszek Dunin Borkowski dr Tomasz Rayski. -W październiku 1885 r. z powodu trudności finansowych TPSP we Lwowie połączyło się z krakowskim tworząc reprezentację lwowską Zjednoczenia TPSP w Krakowie. Po 10 latach zjednoczenia od 1-go stycznia 1895 r. przywrócona została samodzielność TPSP we Lwowie. Oprócz nieustającej wystawy TPSP we Lwowie organizowało 2 razy do roku wyszawy czasowe pod nazwę SALONU WIOSENNEGO I JESIENNEGO. Urządzano wystawy czasowe i indywidualne, retrospektywne i pośmiertne także grafiki. -zajmowało się wysyłaniem dzieł sztuki na wystawy do innych miast polskich i za granicą.

1920 R6k

7.04. powstała Rada Sztuki dla Wschodniej Małopolski z siedzibą we Lwowie
członkowie zarządu m.i.A. Markowski, L. Misky

1.11. - W. Jarocki objął stanowisko scenografa w Teatrze Miejskim

1922 r.

VI-FROMISCI LWOWSCY: wystawa L. Lillego, S. Matusiaka, Z. Radnickiego

1927 r.

19.03. zmarł Jan Holewinski artysta malarz i publicysta

1928 r.

28.03. zmarł Tadeusz Błotnicki rzeźbiarz - Kraków

30.03. - zmarł Feliks Jabłczynski - Warszawa

Skoczył twardość liniowa, stanowi wdzięk i artość jego grafiki - dosłowność i dokładność - doskonałe wyczucie linii

1929 r. - w Olszance zmarł Józef Rapacki

1932 r.

1.02. w s3alach TPSP najnowsze prace J. NOWOTNOWEJ

"Artystka pokazała 2 cykle drzeworytnicze: Jeden poświęcony Kościółom krakowskim - drugi motywom architektonicznym Rynku Lwowskiego. Wykazała w nich rzetelną technikę cięcia i niekiedy bardzo ciekawe podpatrzenie motywu. Poza tym wypełniły jej wystawę inne drzeworyty, mezzotinty i akwatinty, wśród nich 3 barwny drzeworyt "Róże" przedstawia wdzięczny eksperyment b. indywidualny w ujęciu technicznym.

marzec -

wystawa prac W. Korzeniowskiej / głównie kościoły starego Lwowa / - wystawa prac L. Bućkowskiego

Kazdziernik

kierownictwo artystyczne miesięcznika "Kultura Lwowa" poświęconego życiu, kulturze i sztuce prof. A. Markowski

1932 r.

20.12.

Artysci woj, lwowskiego idąc za przykładem Krakowa założyli Związek Zawodowy Artystów Plastyków oparty na statucie krakowskiego związku

W zarządzie: L. Tyrowicz. W skład Związku weszły ugrupowania: Nowa Generacja, Artes, Związek Dziesięciu Plastyków.

1933 r.

Wyatawa Rytu Stowarzyszenie Polskich Artystów Grafików.

24.10 - zmarł rzeźbiarz Wincenty Bogaczyk Warszawa

liczył do I wojny światowej 1.300 pozycji dawał obraz współczesnej grafiki europejskiej z jej najwybitniejszymi twórcami.

Dla szerzenia rodzimej twórczości w grafice, urządził Grohman w r.1911 w Zakopanem konkurs graficzny, w którym I ganrodę, za akw. Głowa Górala, otrzymał W. Skoczylas.-

W 1914 r. zorganizował Grohman w Towarzystwie Zachęty, dzięki stałej pomocy świadczonej artystom, z okazji wystawy grafiki artystycznej II konkurs do którego stanęło 27 artystów-przyczynił się w znacznym stopniu do rozwoju tej gałęzi sztuki, jaką była grafika artystyczna.

SZTUKI PIĘKNE 1933 r.
Kronika artystyczna

str.30

Na wystawę gwiazdkową w grudniu złożyły się: wystawa "Lwów w grafice" -L.Tyrowicz, J.Nowotnowa, M.Huthowa, W.Korzeniowska, J.Kratochwila Widymska- J.Pieniążek, A.Markowska, H.Konbpacka, M.Opolska, Ogólny Salon Gwiazdkowy: S.Kacprowski

str 180

Utworzenie organizacji zawodowej artystów plastyków. W dniu 20 grudnia 1932 r. zawiązał się "Lwowski Związek Zawodowy Art. Plastyków" jako lokal na ekspozytura międzymiastowego Zw. Zawodowego Art. Plastyków w Polsce. Członkiem Zarządu był m.i.L.Tyrowicz.

str 281 -282 Czasopisma i książki

TEKA AUTOLITOGRAFICZNA LUDWIKA TYROWICZA.

Słabo, coraz słabiej bije tętno życia artystycznego we Lwowie. TPSP walczy z widmem bankructwa. Brak odpowiedniego lokalu jest główną jego bolączką. Miasto, które powinno dostarczyć go bezpłatnie, nie dba o to. Dla teatru nie szczędzi milionów, a dla sztuki ma tylko żebracze ochłapy. Subwencja, którą w tym roku otrzymało TPSP wynosi dosłownie 250 złotych. ! Jeśli tak dalej pójdzie, ton będą nadawali sztuce lwowskiej... Ukraińcy, którzy ławą coraz bardziej zwartą i coraz lepiej uzbrojoną ruszają na podbój Lwowa także w tej dziedzinie. W tych warunkach każdy wartościowy dowód istnienia we Lwowie polskiej sztuki zasługuje na tem skwapliwsze podkreślenie. Jest nim bezwzględnie "PIEKNY LWÓW", teka z 12-tu barwnymi autolitografiami Ludwika Tyrowicza, rysowanymi przez artystę wprost na kamieniu powielony mi przez niego zapomocą ręcznej prasy. Tyrowicz ma duże zasługi we Lwowie jako propagator i nauczyciel grafiki, doskonale opanowujący technicznie wszystkie je tak liczne rodzaje. Sztuka jego ma nastawienie wybitnie nowoczesne. Chętnie posługuje się deformacją rzeczywistości dla zaakcentowania walorów ekspresyjnych. Nie popada jednak w skrajność, Umiar pod tym względem zaznacza się zwłaszcza w "Pięknym Lwowie", gdzie tendencje modernistyczne przejawiają się tylko do pewnego stopnia w syntetycznym traktowaniu budowli jako widoków z oddali, oraz w partiach pejzażowych i w sfałszowaniu ludzkim. Chęć nadania planszom wyrazu ściśle graficznego występuje wyraźnie wszędzie. Wyjątkowo tylko w kilku planszach, jak np. w "Pomniku Sobieskiego" na tle teatru Wielkiego przeważają elementy malarskie, światłocien i plansza barwna. Linearyzmem swym zbliżają się autolitografie lwowskie Tyrowicza do litografii z pierwszej połowy XIX w. /różniąc się zresztą od nich unikaniem miniaturowej szczegółowości i nowoczesnością ujęcia/, a oddalają się od malarskich nawskróś litografii, na temat Lwowa, które w r.1915 wydał przewczesnie zmarły Odo Dobrowolski.

str. 331

Salon Letni zgromadził prace: K.Sichulskiego, Z.Acedanskiego, I.Nowakowskiego

kiej S. Kacprowskiego, H. M. Huthowej, J. Kratochwili-Widymskiej,

str. 336-337 I

9. IX. 1933 r. MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA DRZEWORYTÓW obejmuje drzeworyty z ostatnich 3 lat - uczestniczyło 233 artystów pochodzących z 23 państw reprezentowane 700 rycin - największa impreza w zakresie drzeworytu Instytut Sztuki Propagandy ma zamiar organizować w przyszłości podobne wystawy co 3 lata, aby stała się ona ośrodkiem międzynarodowego ruchu artystycznego w grafice. Uczestniczyło 55 polskich artystów dali 169 eksponatów. Premje dla rozpowszechniania zainicjowania do sztuki zwiedzających wystawę, prawo do ciągnięcia losu - co pięćdziesiąty wygrywa Prace na ten cel ofiarowali: m. i. Nagrody na wystawie otrzymali: Zaszczytne wzmianki: L. Tyrowicz / str. 337 /

str. 415

Druga wystawa Lwowskiego Związku Zawodowego Artystów Plastycznych. W kulisach teatru Rozmaitości została otwarta w dniu 1. bm. Biorą w niej udział: m. i. W. H. Brejter

SZTUKI PIĘKNE 1934

str 17

Wystawa prac MARIII OBREBSKIEJ w IPS w sali Cafe IPS

str. 151

!!
ZWIĄZEK LWOWSKICH ARTYSTÓW GRAFIKÓW został utworzony w kwietniu b. r. Zarząd Związku stanowią: L. Tyrowicz - prezes, J. Pieniążek - wice-prezes, J. Nowotnowa - sekretarka, M. Huthowa - skarbniczka, J. Kratochwila-Widymaska bibliotekarka, A. Markowski i H. Krzyżanowski członkowie zarządu Związek rozpoczął od szeregu wystaw w małych miastach, a przygotowuje zbiorowe wystawy we Lwowie, Krakowie, Warszawie i zagranicą.

str. 188

Wystawa dzieł graficznych FELIKSA VALLOTON'A została otwarta w końcu maja w salach Muzeum Przemysłowego staraniem Row Przyjaciół Francji. Dr Helena Blumówna historyk sztuki wygłosiła w sali wystawowej odczyt o twórczości znakomitego artysty. Tak nam bliskim dzięki przyjaźni ze słynnym grafikiem polskim Feliksem Jasinskim.

str 257

SALON WIOSENNY TPSP prace m. i. H. Konopackiej, J. Kratochwili-Widymskiej, Ka Łotocki, I. Nowakowska, M. Starzewska

str. 294

reprodukcją ryciny J. Kratochwili-Widymskiej "Brama w Rynku, Lwów" akwaf kolor. / z wystawy TPSP w Krakowie /

str 368- 390 mieczysław tretter

Prawda i Sekcji Polskiej na II MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI RELIGIJNEJ W RZYMIE.

zorganizowana w gmachu Galleria Nazionale d'Arte Moderna w Valle Giulia katalog-wstęp do sekcji polskiej dr Terlecki liczy 160 obiektów przeważnie na część grafiki / obok obrazów i rzeźby / GRAFIKA O TEMATACH RELIGIJNYCH - Graficy: m. i. L. Tyrowicz, i W. Żurawski - W. Korzeniowska, M. Obrebska / str. 377 /

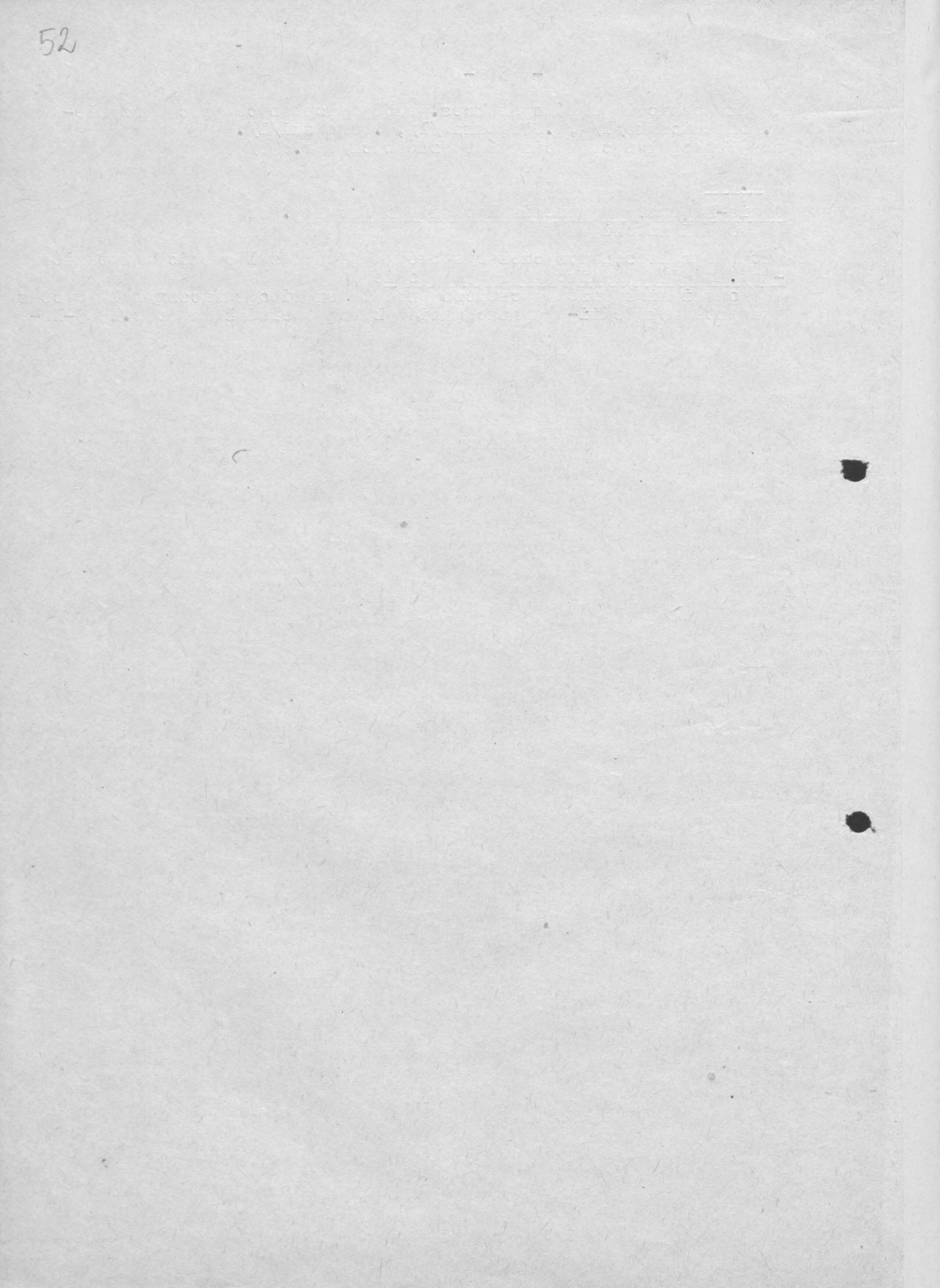
Grafika odniosła ogromny sukces. Wśród sprzedanych prac w Rzymie-
W. Korzeniowska/1/ , M. Obrebska /1/ , W. Żurawski/1/.
na 96 przesłanych rycin 26 sprzedanych/str. 390/

str. 434

Varia-Lapsus? wynurzenia lwowskiego artysty. str 434
MARKOWSKI Antoni

! ✓ Artysta malarz, nauczyciel rysunków w jednym z lwowskich gimnazjów
-dot. Katedry grafików ASP w Krakowie

Markowski miał dozór techniczny nad prasą litograficzną/był wówczas
studentem Akademii-tę funkcję nie płatną spełniał aż do r. 1909-10-

POLSKIE ŻYCIE ARTYSTYCZNE W LATACH 1915-1939 /Praca zbiorowa/
W-w, W-wa, Kraków, Gdansk Ossolineum 1974 r.

1917

W Pałacu Sztuki/na terenach wystawowych/ zorganizowany Salon Wiosenny

1918 r

W TPSP prz ul Dzieduszyckich wystawa grupy Ekspresjonistów Polskich

20.04.

Wystawa karykatur K.Sichulskiego otwarta została w lokalu Giełdy przy ul Akademickiej nr 1/str.45/

3.X./str.47/

Powstał nowy Salon Sztuki Zachęta mieszczący się przy ul.Karola Ludwika 7.Działalność tej instytucji zainaugurowała Wystawa Jesienna.

15.XII.

W salonie Zachęta otwarcie Wystawy Gwiazdkowej/malarzy/

1920 r.

29.II./str60/

Powołano do życia POWSZCERNY ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW-sekr.A.Markowski-członek W.Jarocki

15.III. /str 61/

W TPSP otwarto Wystawę Architektowniczą ilustrowaną rysunkami, grafiką starego Lwowa

7.IV./str.61/

Na posiedzeniu ZWIĄZKU ARTYSTÓW PLASTYKÓW, Koła Architektów Polskich, Związku Rzeźba, Koła Teoretyków Sztuki, Koła Artystów pracujących w przemyśle artystycznym i KOŁA GRAFIKÓW zapadła uchwała powołująca do życia Radę Sztuki dla Wschodniej Małopolski z siedzibą we Lwowie. Rada składała się m.i. członek zarządu A.Markowski, L.Miński.

1.XI./str.68/

W.Jarocki objął stanowisko scenografa w Teatrze Miejskim

5.XII.

W TPSP otwarcie IV Wystawy Sztuki Związku Artystek Polskich

1921 r.

1921 r.2.X./str.80/

W salach TPSTSP /w gmachu Muzeum Przemysłowego/ nastąpiło otwarcie Wystawy Formistów i Zdroju

20.XI./str.80/

W lokalu Związku Plastyków/ul Wronowska 4/wystawa obrazów z Poznania

20.XI./str 80/

W TSP została otwarta wystawa obrazów J.Nowotnowej

1922 r.1.I./str.84/

TSP otwiera w gmachu Muzeum Przemysłowego salę stałej sprzedaży dzieł sztuki,które przyjmuje w komis

14-16 Warszawa/str.89/

Formisci lwowska-ostatnia wystawa 3 młodych artystów:L.Lillego,S.Matusiaka i Z radenickiego urządzona w Tow PSP wniosła w atmosferę ^{artystyczną} Lwowa nowe życie

1923IV /str.100/

W Pałacu Sztuki otwarty został Salon Wiosenny zorganizowany przez lwowskie TPSP

VII/str.103/

W TPSP otwarta została wystawa A.Markowskiego

1924 r

I.

Nakładem wydawnictwa H,Altenberga ukazała się publikacja

1925 r.VII/str.140/

Salon Letni w Pałacu Sztuki jest po części spadkobiercą Wiosennego

XII

W ciągu grudnia 1925 urządziło TPSP,procz zwyczajnej gwiazdkowej wystawy indywidualne:m.i.J.Nowotnowej,A.Markowskiego

1926 r.

V.Lwów

W TPSP/Pałac Sztuki na Placu Powstawowym/

14.XII.

Została otwarta wystawa w nowo wybudowanym lokalu wystawowym p.n. Dom Sztuki/w pobliżu hotelu Europejskiego na Pl.Mariackim/

1927 r.

30.I.

W ~~saalch~~ TPSP/Muzeum Przemysłowe/ otwarto wystawę grafiki jugosła-
wianskiej zorganizowanej przez TPSP

X. str 176

TPSP Wystawa jubileuszowa zorganizowana zw 10-lecie Związku Artystek
Polskich obejmuje malarstwo, miniatury i rzeźby :m.i.J.Kratochwila
Widymaska, J.Nowotnowa, M.Opolska

1928 r.

5.II

W TPSP przy pl Dzieruszyckich otwarto wystawy zbiorowe

28.05//str.189/

Wystawa Książki i grafiki lwoskiej zorganizowana z okazji III Zjazdu
Bibliofilów i I Zjazdu Bibliotekarzy Polskich we Lwowie-wystawa
otwarta w Czarnej Kamienicy-grafika książkowa i użytkowa S.Dębiskie
go-ekslibrysy R.Mękickiego

X.

Wystawa Jesienna TPSP w gmachu Muzeum Przemysłowego-artystów lwoskich
okrężna grafików zorganizowana przez warszawski Związek Grafików Pols

1929 r.

I/str.202/

! W lokalu TPSP wystawiono drzeworyty W.Żurawskiego

1930 r

5.01/ str 220/

I Wystawa Zrzeszenia Artystów Plastków Artes w lokalu TPSP.Do grupy
należą:J.Janisch,M.Reichówna,R.Sielki,i M.Wysokki,-malarze,L.Tyrowicz
Grafik,A.Kr ywobłoskii T.Wojciechowski-architekci.

56
4.05./str.225/

Otwarto LWOWSKI SALON WIOSENNY w Pałacu Sztuki na Pl.Targów Wschodnich obejmue prawie wyłącznie prace lwowskich artystów i dzieli się na 2 grupy:Wystawę Lwowskiego Związku Artystów Plastyków i tzw.Wystawę Ogólną czyli wystawę prac artystów niestowarzyszonych".W wystawie Ogólnej bierze udział m.i.L.Tyrowicz.

XII.

W TPSP doroczna Wystawa Lwowskiego Związku Artystek

1931 r.

12.04.

W TZSP otwarcie Wystawy obrazów i grafiki Związku Artystek Polskich we Lwowie m.i.W.Korzeniowskiej,J.Kratochwili-Widymskiej,J.Nowotnowej, M.Opolskiej,

24.05.

Otwarta Wystawa Wiosenna TPSP w Pałacu Sztuki/na Pl.Targów Wschodnich/urządzono ponadto Salon Artystów Lwowisch/prace mal i graf/m.i. L Tyrowicza

15.11.

7-ma Wystawa Zbiorowa Artes-Zrzęszczenia Artystów Plastyków-w TPSP ul Dzieduszyckich l-grafikę p e.L.Tyrowicz

1932 r.

15.05

W Pałacu Sztuki TPSP otwarty WIOSENNY Salon artystów lwowskich prace A.Markowskiego,W.Żurawskiego

15.X.

W TPSP w Krakowie ekspozycja m.i,J.Nowotnowej

X.

W TPSP wystawa rysunków i grafiki grupy Artes:L.Tyrowicz

X.Lwów /str.287/

! Ukazał się 1 zeszyt miesięcznika "Kultura Lwowa"- kierownictwo artystyczne sprawował Antoni Markowski

20.12./str.291/

! Artyści woj. lwowskiego idąc za przykładem Krakowa założyli ZWIĄZEK ZAWODOWY ARTYSTÓW PLASTYKÓW-oparty na statucie krak.Związku-członkiem wydz m.i.L.Tyrowicz.W skład Związku weszły ugrupowania:Nowa Generacja, Artes i Związek Dziesięciu Plastyków.

1933 r.

1933 r.

VII /str.305/

Na Salonie Letnim wystawiali: m.i.Z.Acedanski,M.Hothowa,S.Kacprowski,
J.Kratochwila-Qidymska,I.Nowakowska,K.Sichuslki.

1934 r.

IV/str.321/

Powołano ZWIĄZEK LWOWSKICH ARTYSTÓW GRAFIKÓW. Zarząd stanowią: L.Tyrowicz /prezes/, J.Pieniążek/wiceprezes/, J.Nowotnowa, M.Hutowa, J.Kratochwila-Widymska, A.Markowski i H.Krzyżanowski. Związek rozpoczął kację⁵ wystaw objazdowych wystaw graficznych po miastach prowincjonalnych. /Grafika z.5 str 48:Szt.Piękne R.10: str.151:Życie sztuki str.183/

V

W Muzeum Przemysłowym zorganizowano Wystawę dzieł graficznych F VALLOTTON

1936⁵ r.

20.I.

Lwowski Związek Artystów Plastyków odwołał bojkot tamtejszego TPSP trwający od 1933 r.

1936 r.

XI. /str.365/

W salach TPSP otwarta Wystawę Akwarelistów wiedeńskiego Künstlerlhausu i wiedeńskich grafików

1937 r.

I.

W TPSP wystawa: GRAFIKÓW FRANCUSKICH/85 prac 5 artystów/-Pierre Dubreuil, Jean Frelaut, Edouard Goerg, Marcel Gromaire i Jean-Emile Labourer: WYSTAWA ZWIĄZKU LWOWSKICH ARTYSTÓW GRAFIKÓW/182 prac 17 artystów/: Z.Acedanski, L.Buczowski, S.Z.Howorkowa, M.Huthowa, S.Kacprowski, J.Kratochwila-Widymska, A.Markowski, I.Nowakowska-Acednanska, J.Nowotnowa, R.Męcki, M.Opolska, J.Petry-Przybylska, J.Pieniążek, M.J.Starzeńska, A.Qzorek-Rafałowska, L.Tyrowicz, W.Leliwa-Żurawski, : WYSTAWA drzeworytów japońskich z 18 i 19 w.

30.VI./str.383/

Otwarto wystawę drzeworytów Z.Acedanskiego

X. /str.388/

W okresie XVII Targów Wschodnich, które odbywały się od 3-16 września w salach wystawowych Hotelu Europejskiego otwarto wystawy..Salon Ogólny jako ciekawsze prace M.Opolskiej/wiecznie ruchliwa i niezwykle pracowitej a subtelnej Kratochwil-Widymskiej, A.Markowskiego.

8.XII/str.390/

1937 r.

8.XII./str.390/

Otwarcie wystawy drzeworytów W.J.Brejtera

1938 r.

/10.03./str.401/

Walne Zgromadzenie ZZAP-członkami zarządu :W.Brejter,A.Krzywobłocki

IV./str.406/

W Muzeum Przemysłu Artystycznego wystawa poświęcona zwierzętom i przyrodzie.Prace wystawiali m.i.:Z.Howorkowa,Z.Acedanski,L.Tyrowicz,

1939 r

22.II./str.426/

W IPS-ie Wystawa Współczesnych Artystów Lwowskich-Grafika:W.J.Brejter, M.Obrębska,M.Opolska,M.Rużycka,Z.Stanisławska-Howorkowa,L.Tyrowicz, A.Wzorek-Rafałowska,J.Leliwa-Żurawski,

VI

Wystawa ZZAP-H.Krzyżanowski,L.Tyrowicz,M.Obrębska,I Acedanska,W.Brejter

fot 172

K.Sichulski z uczniami w Lwowskiej Szkole Przemysłowej ok.1920 r.

m.i.J.Kratochwila-Widomska

Piotr Łukaszewicz

TOWARZYSTWO PRZYJACIOŁ SZTUK PIĘKNYCH WE LWOWIE

str.539

- 1.siedziba towarzystwa w gmachu Muzeum Przemysłu Artystycznego
2. do r.1920 prezes St.Mycielski-w dyrekcji JW.Jarocki
- 3.od 1918 r starnia o nową siedzibę
4. z pocz 1920 r opracowano nowy statutu wprowadzono nazwę ~~TPSP~~ Towarzystwo Sztuk Pięknych-po kilku latach powrócono do dawnej TPSP
5. starano się wpływać na kształtowanie szkolnictwa artystycznego w mieście
- 6 Lwowski ZZAP/powstała w 1932 r/ z powodu obniżenia poziomu wystaw TPSP ogłosił ich bojkot, trudnia sytuacja TPSP, gdyż ZZAP grupował wszystkie twórcze siły artystyczne
7. od 1938 r.Tow.korzystało niekiedy z sal w nowej siedzibie Lwowskiego ZZAP przy pl.Mariackim 9.

(Grawery) ilustrowali wydarzenia, odtrawiali portrety znakomitych ludzi (np. Chmielewiczów). Na podstawie starodawnych grawur możemy sobie wyobrazić wygląd miast i wsi, sposób produkcji, odzień, ubiór, sposób życia narodu.

Przerobieniem i najstarszym sposobem graficznej wyprawy jest drewnoryt. Artysta wyrzeźbia rysunek na drewnianej desce, którą potem pokrywa drukarską farbą. Z niej robi on odbitki na papierze. Tytuł miejsce, które są głęboko wyrzeźbione farba nie chwytta i one wychodzą na papierze białe. Podobną technikę wykonuje się linoryt, tylko tu zamiast drewna bierze się linoleum. W formowaniu z drewnem linoryt nie daje takiego delikatnego artystycznego wrażenia, gdyż jest on technicznie głośniejszy. Drewnoryt i linoryt narysowany wypukłym albo reliefowym drukiem.

Druga grupa reprodukcyjnej graficznej techniki to płyty, sucha igła ^{akwaforta} ~~oforty~~, akwaforta i niektóre przykłady eksperymentalnej techniki. W tej grupie rysunek na płycie i której robimy odbitki jest węglowym.

Wykonujemy go na miedzianej płycie igłą albo stykiem. Tak powstają węglowe linie, które albo precyzują się albo rozpraszają się. Akwaforta (wielkim mistrzem był Tamas Swarcich) polega na tym że specjalne ..... linie zrobione igłą na płycie. Akwaforta ma bardzo piękne efekty.

Jedną dziedziną stanowi litografia. Artystów to wykonuje
 rysunek specjalnie bredy albo tuncem na kamiennym płycie.
 Przygotowana ona jest w odpowiedni sposób i z niej
 otrzymujemy odbitki na papierze. Litografią może
 być jedno- lub wielobarwna. Osobno malery
 zajmują się z malowaniem
 w kolorach - nie otrzymuje
 nielicznej plasty, na
 wano ~~to~~ malowalno
 wspomnieć o monotypii.
 Nazwa jej pochodzi stąd,
 tylko jedną odbitkę z
 której wreszcie przysto

62

Dieh' doskorely metodie i umeyet
myu doskorelyu profesore - orz orlystymu
nu pryznacheniu uelozay studiyfyeze
grafiko, klyssy: ofers weli v "krochies" orsie
klyssyie techu. grafikue, tek, re uelzi
freskoi sero dzhilue.

U jeheni 1932 r. Amersone se 2 inige
klyssy v Pretochali v Zepit grafikole
Lobshchik - Ispruies dobelij puzi pred
klyssymch graf. klyss a uer k. Konemobly
ustone R. Me kichiep - prof. uoshkowskij
he mjshe i Islo chiep. i uzgdreus
prizone klyssy ped hosten "dub
v grafice" v T. dt. P. (qudyei 1932 r)
Fluuelue zobseue Ur.: Islo ped

1933 r. - de zongu ven
Preres: L. Tyrochik
Issed: Nobotwora, Huthora, bidy uske
He mdsch, uoshobski, Krysa
uobski.

Statut: Hebnirdziejy v urietuu 34 r.
Oronob Hebisy ueli: 15 osob

Cel Stajsku: str 3

- 1) Stpemie Islo - graf. metod. polkaj na
skemie logaj. Isch. potud.
- 2) Ispruie sch. des posi Orlyp
- 3) skhose Isch uobski metod. i material
- 4) skedli skrietanie i uzgdreue Islo
Islo i indiyid.

- 1) koozji i razrušeni
- 2) ustanowienie spredozij prochnyżi ortys.
- 3) porochnie pracowni
- 4) ustanowienie spec. komisji graf.
- 5) wyliczenia i odryty rachunek i tej dzie
druku
- 6) ustanowienie biurow ortys - graf. obcyel
do domu dla Refoz. publ. i hris. ortys
2 toryi Muznebnuy
- 7) nawiązanie kontaktu między ortys. a
statenst. z innymi. Dr. graf.
- 8) selekcja personu ortys
- 9) ustanowienie pelnow. statenst.
- 10) ustanowienie reprodukcyj. prac i publ.
kleg. graf. brujer.

Statystyka Dr. G. Graf 5 str - 7 wzrost
wzrost
od 1932 r. system i metody:

- 1) Stat. w grafice - (~~Stat. graf.~~ ^{Stat. graf.} XII. 1932 - 1939
- 2) Statystyka d. g. - TSPP XII 33. Grafice
- 3) Subskrypcja spredozij Graf. w edumii.
Stora Polshie, Stat. XI - XII. 33 wzrost
wzrost
- 4) Przewodnik - Stat. luty 34
- 5) Stat. Stat. - MKO. luty 34 wzrost
wzrost
- 6) Stat. - Dr. Legim. 34 maj
- 7) Repertorium: Spredoz. Komisja maj
1934 r.
- 8) Stat. - Luberskie Gubernskie (Stat.
Stat. i Spred. ^{Stat.} Ministerstwa od list
luty 1934 r.

- 9) lyst graf. Svedska - drois Mur Prens 34r
- 10) lyst ^{indian to lyst} lyst ¹⁹³⁴ listop 34r ^{Toba} mañeri ¹⁹³⁴
- 11) lyst gra. Daga 34r mañeri Tob. Graf. Koch gendri 1934
- 12) lyst - Dr. Jopey kult. gendri 34
- 13) lyst. Graf. Wep - lyst 1934 gry hen 1935r
- 14) Presob: mañeri Prens stobe - mañeri 1935r
- 15) Robuc: Lidnotenie Polskie - mañeri 1935
- 16) Stuy. St. Loh: Sale Rady Mijskiej
- 17) lyst: Sale grafiki jony lyst. gendri 1934
- 18) lyst: grafika Himperische TSP. mañeri 36
- 19) Koystars: Sale Zolof. TSP - mañeri 36
- 20) mañerics: Liccam - tyac 36
- Myuce: Spredi kaus. Son 2doy. VI-X.
- 36
- tyeden: Kunstlerhaus - listopad 36r
- lyst: Aquarellistulub tyeden. TSP
- listopad 36
- lyst: lyst Daga v TSP. styen 37
- " Sale " ve Lystarie Kolor skis
- lyst Hotel Europei. mañeri 37
- lyst: lyst. gendri. Doy. TSP
- lyst: Polsk Druhi 37
- mañeri: Muz. hielhof - paich 37
- lyst: lyst. gendri v TSP. hystelle
- hol. Hellera 2 koticie - gendri

str 7

lyst: 1937r. muz. Zami Senvelisj
gendri 37

hielce: Tob. kutos pilow hntai
lyst, mañeri 1938r

8⁷⁰ specjalność: litografia - herce lubie ten czas
stuki i folk umig i mozi
stoyaden

Wzrost 2e plekety Hon Fryb. - 170
Lop. - baruch 500; 1025

Sodkumen, 25. I. 1936 r - nr 45

tytuł k. Knechtshaus str 55-56

10. IV 1927 r Wassergang 4902-03

1) obklyzhan by be Sobie v shole
Pneumat. u prof. Reichera, poten
pymobue u prof. Zoltskhep i
Anghy sty pobric. Zytan v shole
Chim dka rwy go 3 me sine
i tez studiu v oem my surch
i mal. v deberej bibe - schube
u Zisengrabere i Herinholde.

(aktuf) Zolts od Luy, Drexler us, kroy
kroy Ruberch - poten obrom jow
v oem same die hie aktuf

W Monachium jow ject vobittem
pro professe (re dugini jolytem)
tey flehu: jsh i v shubwep

poten probrue pmonkhan. hyste
krein od 1912 r. ^(noaktuf) 1914 r. uo Karkane
grafib. in jrobmeue v k - ve
destetam jellebre vumuly re
skuf: 2 kotedy krobsh. 1917r
spadaten tey skuf. v orali kotedy
Uole. v ostetam later byt
moji pwe uo vyz. Dr. Pol. Ks
Prof. Leguenev v Lipsku, kolom
Byuni (vyn Rytun) Zudofem,

Janin a zdoji mi si v Treche.
 Jone splatelnost tucen so ter Kemp
Alie (v Fran, Slov, Tute). Co do
ilustracij to ruske stilo ob Knyrek
scholnych, a se 2. umi stykajo s ty
 ko duci, in rodnice v nemerilost,
 lenci ten, metill seky publiku
 a tu mi. To je l proca rooblove
 kosa bohteme mosp, a ty mrosen
 do akuf me me sig kedy
 Lub we

2. 10. 1921 - 28. Strouca, a po novorelie
 Ale glosne dohodki seve four chperyent
 Anle Malochica maspismu Die
grafischen Kunste 4 brichie
 brichyske

Kuover 22. 18 35 - Kilise - Hanistevsko
Tomosi L. Korzenichski nr 67
spomnie formetne lycile
profesor

- 1) opredeljuje glosne idee temeta - sylnek
gref. vaslesne od uktedu komp. ryajep
staj - karstat dner. not zjo me in respolniste
ko stobde astykhi nenulec formelny
meniere volotresne nyutetyone tejedne
stylrogi pyfrenkuzje mlitk bricie
me blec v chpess uz v formie.
Trdyrid. fej stuk kvessce si preyknani
lobue ryni a karstat umno odkye od
chperyentnyjcei novoseneri vyhrye icj
besy molaj zdosyry v vatoni pladnych

Mi interese je se u nás práce grafice
od roku od letit k širší bydel vaua

Polakova [textura matematica]
Stary dom przy Kosi, do koficeha
we Lwove - dn

L. Tyroba ^{tyciorys} str. 97 ¹⁰⁰ (Lwov 15. IV 1934)

1) 1926 r. posen chos nauczy. Redsiecho
gidumacim

2) [textura matematica]
3) 1928 r. - tse sbis vysta - gurdien
4) efekti: folge zeme Kuz. Kursole graf
pry Muslum P. a be slove - probrat do
maje 1929 r

5) od jisker 1929 roku probrat
9 mes. kus graf 2 remiesia Just.
Grennyd. be Slove. Posudien sentores - zjw
serwico bried spf ostys. jeh ushod mtodnesy
kostakceji ty v postyce, a pabravner
tej nauki, probrat dojed'choje co
tyrodna 2 Redsiecho de Slove.

6) Dobry wynik pracy: Rozchene zjro.
goficneje be Slove - folakneje od jerie
m 1930 r. nauki grafiki. ne bydz si.

X Lwov. v škole Tech. be Slove -
a od jisker 1931 r. ne gupne rysun
kober bydz folneje ne Politel Slove

7) "Zdaje sohe spode z radou profi
dekor" ki v storniku do slisty i zjcie,
fotografem v tej pracy pedog. noesh

ne najsilniejsze laboro dydaktyczne
 i wysoke jako miejsce sy i sluce
 mowu - noty. do osobisty strachowi
 forstactem 6 de 7 lat (od 1926 do 1933)
 ne polowe poszukiwanie proune grafine...

Yosien Markheim od 1927 Le Pol. A. prof.

1929 Artes

1934 Ryb ^{nie wiod}

si seto Sycelee → 1934 Let I. a prof.

sluz
 det

8 tystr zhoroych (Lot, Krahob, 6-va
 Stanstov), i hro udio v' vyst rogr.

Logrenkue: napisany u

1926/7 Objazie byst. Graf. pols Londyn, Brusela

1930/1 " " " " Geneve

1931 byst. dr. Chnestybr'skij Padua

" " dr. i lit. Chicago

" " meknor. Tab. Exlibris: Los Angeles

1932 " Graf. pols. Salon Los Angeles

" " Goethe in d. ^{Buchkunst} der Welt Lipsk

" " Tab. Exl. Los Angeles

" Medywar. byst. graf. Stevland

1933 byst. Graf. pol. Repperbill

1933/4 " Almz' dr. pols. Stany Ged.

" " grafiki Fruenze

1935 Medywar. byst. drer. h-va

Odumienie: Los Angeles 1931 exhib.

h-va 33 choroyt

sig postujilo' grafika. Lystava moja
vyzstuje podobodobne i impresji, tyz
zakladne i mefokoji, tyz bodnej, se
kide me more mel'ove fovele postava
kridej pleury, odherajoc naej syntety u
ne troicne.

jaku prace vyhledat

str

Kotulou

Jimigno

~~Ind. Typ. 8 Lyst. chiss. - Lych / Jan Jim / Jmewit.~~
~~Lit. mos. 1934-36-36 - 1934-1935-1936~~
od 11. X do 5. XI. 36 R. - Slovski Slovody
Zemje Atr. - Plast. svet M. W.

Antyji meneni v Tyce: deshonetow tech.
jaci to usykeli Bartoi, vyenoyi dysejs
graf. - mo'herstvo sagluzie agst treni
vyfrenicki ostyji.

Tyc. unike slost uelnie v dosk. meenoste
Chrech. nosnej jne. Tyc. to vstatue subta
hoi mel jny robus chesym upadobeni
do slucenoi graf tech. holparygje oper
trame hel i hering jny robus chesni
kiche kotujm ofweo vysocey flucei
frieley v velkie dysejs. ostyji.

- Jan Jim: oduelov' vspro' ostysta
v Ralythod presentoi mytm jny i svratke
v blehe vichu kroy kosej vyfrenicki
stuki - Daje v kridej z pleur ilme
nylie. Astysta jofow plasty me
presyhe dajl v chesni v doej stuce
vroudenie z otocajj cey no svratke
(Jan Jim ofidene jstissie v listoval)
Stranice 1012

Tebe S. G. ydoo ve Liove u ja'che'ri
mu 1936 r. u iloi 50 epz. h'loru

1937-36

- dn. Shuideri u trovi
- " kopl. Roimat uedu
- Sau Gm. Graice del Eobe dn
- " " Zentek dn.
- " " Felts profie
- " " Masha - lit.

Mr. 201

Alcarye

Kunje Lortsh: 23. VII 38. - M. M. Miel

Sobor Lortsh

Tyotari (odpried de keteloyu)

chiche verra

- 1) chass, hak j'nesi
- 2) ne j'nelojo j'nuo obline orty sty
- 3) hak kystel'noj
- 4) dehswoje m'jeff d'z' celen
- 5) k'p'p'q'nei tylo j'odek

(Tylar)
Lyslala
Art L'ho
K'p'p'q'nei
Lysl.
L'ho
"Tyl"
L'ho
L'ad -
T'ot'f'k'u

+ 17 luty 1958 r. Lode Rimen Tyotari

str 31

30. IV 1937 r

Z Radevishki

5 let khoty ot kh. L'odob. i j'nen orty.

u j'p'p'ovier: prof. di chulohejs, Olp'insley

M'k'rohe, Stany'ishiejs, j'oji v'shejs

udios x kystel'noj da 1937 r

lyst' n'alyo. To phi u sitce "u r'at'ber

loveni 1937 r

g'p'p'le i vly olesne

- 6) sylbety ludskie slabe v ruku, chovni me psheische bledis v ruz. yohy.
- 7) pelye i smytoi v oporbanu kondroslu mi pterayzu dohodit vysokie kunsin prof. krye
- 8) Ogle. ukhlocrypa 47 poryi - postala sonytovoi v route. shrya otysty - kethoi pnyemane od yidney de dnu gij kehliki

katoloo lyte v chioo otystoi prof:
St. Shchulshin - L. Tyc. Ona koryhalin
i shiew krye zornly
15. x. - 9. xi 1946 r. - Good Press 20. Tols.
Usty Press v Lodi - str 4.

Typov

- 1) St. Shchulshin 1921-23
- 2) Sho Oyles 1923-26
- 3) 5 krye 20 let: vorki ne pnyee: Ogle
Shi churaytis (1927) - shha autolito.
Shy Lyti (1932) ogle alot son pny
gubn (1936) - ogle du shha kunsulshu.
(1940-42) { 1) shha du 2 sh
2) pnyee shha
krye shha
shha shha
shha
shha

Exlibrisy L. Tyrolerowa
z Kłobucka - Stenistaliska
Lodz 1947 r.

- 1) Wyjazd z podstaw ekspresyjności wycie
 fotografowania z kubikowaniem
- 2) różnorodne eksperymenty w formie i ideach
 kłobucka, formi
- 3) prace zaliczenia graficzne - formy w
 duchu freudenskim (nie ma i nie ma
 po stronie indywidualności)
- 4) forma (opracowanie ekspresji, syntetyczny program
 kłobucka, kłobucka)
- 5) Linie graficzne; kontury (rycie, pocięcie,
 kłobucka) - skrytyka (funkcje grafiki
 i horonka pedanteria efekt młodości
 przy tym, ujęty w dyscyplinę formy syntetycznej
 formy)
- 6) podstawowe systemy, funkcje, kontury wpede
 w kierunku koleiny, państwa zgodnym skoś
 mych linii kłobucka, aemilii kłobucka
- 7) kłobucka kłobucka i kłobucka
- 8) kłobucka 100 ujętych w metody
 i gatunki graficzne, kłobucka kłobucka.
- 9) kłobucka kłobucka i styl
 kłobucka to kłobucka kłobucka kłobucka
- 10) kłobucka kłobucka z dyscypliną formy
 kłobucka kłobucka
- 11) kłobucka kłobucka i kłobucka kłobucka kłobucka

- 2) Kompozycje do sztuki i syntezę reżyserii
i transpozycje graficzne
- 3) Schematy do pracy symbolizującej i wyobraźni
nabyci charakteru i celu lub formy
- 4) prace z dziełami literatury, syntetycznymi formułami
wymagających odwołania elementów drugorzędnych
do symbolizacji wstąpił w tym celu
- 5) prymitywizm literatury nadszyciła dźwięki i b.
- 6) prace z wyobraźni, formułami, techniką
składową, mianami słobody indywidualnego wyrazu
- 7) prace z wyobraźni jest dekoracyjnie i syntetycznie
elementem tematyki, foddaje syntezę, przedstawiają
jako formę
- 8) wystrzał. Słój indywidualny wyraz i jego
środków
- 9) wyobraźni talentu
- 10) struktury pedagog - szerokiej formy - na poziomie
nie rozumie, nieestetyczne oddziaływanie i każdy
o symbolizacji wstąpił w tym celu.
- 11) deformacja kształtu wyobraźni z formułami
reklamującymi i tej struktury formułami i b.
- 12) b. ekabryści odnieć plastyki i b. b. b.
romantyzmu, naturalizmu, impresjonizmu
i, kubizmu, surrealizmu.
odtworzyć rozumie i b. b. b.
- 13) exhibicje od 1931 r - 1947 r

A) Historie i dvestanosi dr.

- b) Chorobte ystzhi, listi, dene hoxraf i fotog
 uosty, listi. Ace, Bse, Bva. flut, llec, kon
 Konar, Wrota, Kolayishoy. Knysoi, Lora
 Char, Lot, mark, Hly, Nor. Gic a, Nalva
 Opas, Pabel, Petu, Pju, Pli, Pof,
 Staniw Ho, Staner, Ty, Losabosi
 Rtor.

Archi's volare

- 1) Dychoy, lot
- 2) Kotaloy i pashoy kolnu ystia
- 3) publikoye cibu
- 4) zhu seen chimenkoye
- 5) lyke yst idy etole. Edk
- 6) statin ZLA
- 7) publ. i chian gup i wneps'ace
- 8) korogot dety stytz otyh
 lyor unger jon Zloy

str 19 Chorobte ystzhi dety ot no

- 27 podstane kytzi atystran

1) aced	Mosh	Stan' i	Mur
2) Kren'	myh	Prylyz'	
3) Krot	nor	Staner	
4) Krol	nowot	Zuv	
5) Knys'	Opas	Konup	
6) dowy.	Pli	Ty	
7) dno	Pju		

Chcąc jednak na gruncie lwowskim stworzyć atmosferę przychylną dla propagandy grafiki i wypełnić luki w zakresie dydaktyki graficznej artystycznej, rozpocząłem od jesieni 1929 r. prowadzić 9 miesięczny kurs z ramienia Instytutu Przemysłu we Lwowie. Kurs ten wywołał żywe zainteresowanie, zarówno wśród artystów, społeczeństwa, jak i wśród młodzieży kształcącej się w plastyce, a pozbawionej tej nauki. Prowadziłem ten kurs dojeżdżając co tydzień z Rachlechowa do Lwowa. Dalszym wynikiem mojej pracy, nad rozbudzeniem życia graficznego we Lwowie było powierzenie od jesieni 1930 r. nauki grafiki na Wydziale Sztuk Zdobniczych, w Szkole Technicznej we Lwowie, a od jesieni 1931 r. na grupie rysunków Wydziału Ogólnego Na Politechnice Lwowskiej.

Zdając sobie sprawę z zadań grafiki w stosunku do szkoły i życia, położyłem w tej pracy nacisk na najsilniejsze walory dydaktyczne i użytkowe, jakie mieszczą się w sztuce czarno-białej.

W osobistej twórczości poświęciłem 6-7 lat (od 1926-1933 r.) na powolne poszukiwanie formalno-graficzne, czyniąc nieustanne, sprawdzania i eksperymenty zarówno techniczne, jak i pojęciowe, chcąc poprzez wypróbowanie siebie we wszelkich, możliwych technikach graficznych dojść do najbardziej sobie odpowiadającego sposobu stylizacji graficznej. Szereg wystaw i głosów krytyki potwierdza to. Obecnie odciąłem się z wolna od tego balastu doświadczeń, inklinując w kierunku bardziej sprecyzowanych efektów malarskich, światłocieniowych, o istotnym natężeniu graficznym.

Jako jeden z pierwszych grafików polskich, wychowanych całkowicie w Polsce, a pochodzącym ze szkoły Skoczylasa, odróżniłem się już w szkole tendencjami malarskiego traktowania płaszczyzny i kompozycji graficznej i nie poddałem się ogólnie panującej modzie archaizowania, prymitywizowania lub ściśle konstruktywnego rytowania. Podniętą i pewnym wpływem dla moich pojęć jest raczej nowoczesna francuska sztuka graficzna.

Temat (sujet) jak dotychczas, nie ma dla mnie zasadniczego znaczenia. Nasuwa się własnowolnie w związku z poszukiwaniem walorów kompozycji i grafiki. W każdym razie zaciekawia mnie najczęściej problem figury we wnętrzu lub pejzazu, gdyż daje to możliwość łączenia linii z plamą, pl

czyzny z bryłą, światła z cieniem.

Prace:

1)	1)	W 1926 r. wykonałem tekę autolitografii <u>"Piękny Lwów"</u> z 10 planszami	<i>Dolary</i>
2)	3)	1928 r. " "	"Italia" z 12 "
3)	9)	w 1929 r.	"Radziechów" z 25 "
4)	5)	w 1928 r. 32	"Piękny Lwów" z 12 barw autol
	6)	1935 —	<i>zinnymow</i>
	7)	1927	<i>smighe</i>
	8)	odbyłem dwie podróże artystyczne w 1925 r do Paryża, Bretonii, Francji	<i>happeshe</i>
	9)	południowej, w 1928 r. do Włoch.	

Ludwik Tyrowicz zmarł 17. lutego w 1958 r. w Łodzi

Wielki Polak - Ossolineum

manuscript " 12 184" [sygn.]

H. Jablonski - "Pamiętnik Sierocki"

" 100"

"mój pamiętnik"

- 1) Wielki Polak - Ossolineum
- 2) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 3) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 4) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 5) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 6) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 7) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 8) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)
- 9) Wielki Polak - Ossolineum (pamiętnik kultury i sztuki)

Wzrost miasta, bryony, wsi obronno
miejsc, wazni bawelni.

str 11, Tadeusz Rutkowski

Wzrost miasta, bryony, wsi obronno
miejsc, wazni bawelni, jako se galeryi uniezly
i domem solistny - ro zgo rady
malyto crosleg kowieny, palo jo
Lokalizacja i inne wylosy, obron
acty cyhl A grotgere, Matejki, Stry
Jana Kowieny, A grotgere
Piotru Fr. Suelu.

Aleksander Czubski. Str 12

Architektura miast, str. 12, par. 1, dyrekt, i
inne roztwy dla miasta
strony; dokumenty, archiwum, listy, dety
- wazni polski i Rosji, bawelni
Jas zedy zabytki z Polski i rody
Cz. se mu odobrem cetera pamiatki,
120 obron bawelni, wsi bawelni
Lokalizacja i uniezly cetera dety
(Podroz wojny, smietob, rozjane
bynie de grotgere Rutowski
Czubski i chals decheg. Tam dno
pr. zduktela).

Wzrost polski podty. wady "je co hie
wie wady wady" (str 13) to bli zgo
ny jeo wst wie dety. The ped
wale mowu go "je ye" (chety
str. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100)
- Strony report wice - historyk, wady

mówa o cym wysłał i noadwa (str 15)

Włodzisław Gyzmonowicz

prof. histologii - chemik (Kroski, styczny,
rys. wyhledki i biblioteka doborowa, ze
druk, stose druk, b. noadwa

Antoni Karski

lekar - chemik (homopatia)
stud med w Krakowie (podzi prefis pacis)

Kornel Karcki

koncysta zuchowaty w latach 1850-50
wony utchewi seron wore - wachy
wostuge sojcei by Kroski w anelg
sem druk - Kroski, gueta de tawie
- demerli. uwozo - do wyji do ludla
kon jedni demerli. woli 2 me
stobug spretwalp.

Feliks Koperka

dys. Min Narod Kroski - Koperka
we dnet sz - spob z H Sobaczi

Stanislaw Aleksinski

styczny polskie, surowe grafiki - killoser
wyboru styczny - adspedat unost
20 25 tys koron - Ofoc tego te die

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa Heller

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa 1900 r.

Głowa:

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa, Niekoboski, St. Dobnerki,
Schubert 1. x 1900 r. w Niekoboski
Głowa w Niekoboski St. Dobnerki
Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa (str. 26) Głowa: Niekoboski,
Schubert, Głowa, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa, Niekoboski,

Kupiecowski, miasteczko. Głowa

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa: A. Maikowski (Kupiecowski)

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa: Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa w Niekoboski St. Dobnerki
Głowa Głowa

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa: Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa (Kupiecowski, miasteczko) Głowa
(Kupiecowski, miasteczko)

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki, Głowa

Wspierająca, Niekoboski, St. Dobnerki,
Głowa

Islet George

4 tabu 50-60 lyhdoww Jerry
Hoffman, Nashot Shov, i m u u u

Kahiselle:

Sydovski - falske laderiske - lyski
ute kbbap Silberwey

Kahiselle Schneiders: gdrni drojca
Sprelere (afw, ktcwei, malon
kltoray)

Kosyus: 4

Stoche u. kowishu

uereewshi

uote fiteroche Credit i rolary
koyshore

Kutykshisty:

Sydovski, kodz. Yelot, Smetore jeb
yer dmkot,
Hösel - falske dmki

Debczen'she: Shory ludoz, Smetore,
kostonhor

Bole: 1880 - 1900

40-50 far, 2 jushu koweshu
-ostelhi u uuejye kothu, su blary
uoydu

kolcho, roznieta na strel
i opowiesci oty stymie - chci
brany, b. meis procyz post
kroniki Parata gosc bshup
kys prof. Kry

2 Tyshen - due rdolow, scher
wygran. All prof. te la ude
nie wystawczo i. bysta
chionse w b. me, Krolu
napysu we stornie - Parat
bshora uduz me walezo
petyel Augustynow.

Cyfelsho

studie mys i uzel. steta prof. 50
Polskshy we stornie - ahead
st. Pyl. Parysi - porywa
wym. wply 1911 - 1912 atyur
te stymie byde. Kroysewo
me studie be bre chun.

Grafika

w prof. troshovshy i Tyshuie
wobry de zu. kty. Pyl. we stornie
i u. art. Plos. M. wer
lystary: uzel. prof. stot, b. wa
wider. Kroy. i. Pary.

4. Doboschisho

"Sytan 2 min, pedantat an. ia. trish, i sukcesy, pemyga
ten o. ite ty. he. kroy. an. u. rorment,
sp. s. ob, stornion. u. omy. s. feroc
4. w. w. shu

Losy z... w... z... od...
... ..

Mosi... z... wspomni...
"Sekcja... w...
... (str 1 & 4)

Wzrost H.D. Stymoloty: w wieku 50 lat

- 20 tys. Kroszek
- 16 " szychów #
- 1.200 + Kabin
- 800 obrzoł
- 400 p... ..
- 40 ... ..
- 80 kasetek

Podziękuję mi...

- 1) Musz... ..
  - 2) " ... ..
  - 3) " ... ..
  - 4) " ... ..
- A... ..
... ..

Przy... ..
... ..
... ..
... ..
... .. (str 19:20)

Ryzyko: str 1 (I) III ...

... ..
... ..
... ..
... ..

egdrohlin jo anty hrowce hrowski
Grob-scheid ul. Zolmer, Hatzel, Taura
Sik - liter. many podobremi

-jowesne nye fremuskie (mel. H.
Shochowska posty i b. slovy, poye)

Le 26. do Jakowigla lehowe hrow
Malyte 1908, 200 yam (z. Rembrandta)
(Madyta, islety, operato, piazista,
fnyedel' andrye i loy' reche
hrowshie i sefolskiye, kloyel hi'
wele jow ponedel (str 3)

H. Szobrenshe interesuje ny mys
fols (H. Groboshkys monerowa new
mel. Bismthe

postawonta sgremedni' jowce
lyht ortys hrow. nalyzylke ston
z id. nody'men i sfochshereem
shy nudyel' cos uunier' bay

For Tpe: (1800 pwc)

Kroyohz melancholyer, kroyshaly' ord'
lyfot' lyke, chier. politya i spot, wew
hi, leeto' esty i yues - kroyshoye
de hum' tye "Smigus"

(+ str 9) Globe ankryna jowce kroyshosche

T. p. kroyshoye Maryna Kempner (1900-09)

chwie kroyshoye jowce kroyshoye kroyshoye
-lyfot' jowce. Madyta 4 - 6 to lyte pny
shy kroyshoye kroyshoye kroyshoye kroyshoye
shy kroyshoye kroyshoye kroyshoye kroyshoye
shy kroyshoye kroyshoye kroyshoye kroyshoye

100 Złoty. Kun. Przen
w Średziemnej

Drugi III Akta
sekretność

Projekty TSP - drogi 1914

- 1) fundusze państwowe - ostatni dostawczy
nie był waga nie był doboru pewny
skoro komitetowi nie było wglądowo
- komisja artystyczna
- 2) Złoty na ok. ministerstwa
obrotu i gospodarki (400 Kow) - Siches
kows (500 Czerwinski) - by przysłać
- 3) wystawy domowe w Pałacu Sztuki
w Płacu Polystaw. - kilka tys.
kawałków programu przedmiotu nie wykonywano
mogłoby być warte transportu przedmiotu
dwa tygodnie i przysłać miejsce to
w 1 stronie z do siebie
- 4) 1 projektowy wystaw. Szwaj. Reserwacja
nie mniejsze wystaw. pow.
medycyna. Wtedy nosu i ujęć
złoty. Arty. uol, rent. - projekt
i rozkładu projektu.
- 5) udział w wystawie w Warszawie
oddano 1 set - komisja wyboru dzieł
sztuki.
- 6) Wielki artystyczny 2 wspaniałe malarstwo
kawałki. Gal. Tob. Kun. w Szwaj. i Tob
Speier "Hajnal" w Pałacu Sztuki - nie
swojemu wystawie dzieł sztuki
(Chopin, Liszt, Wagner, Beethoven)
- ja chcąc "tombola" dzieł sztuki
do wyprawy na wody kłodzkie.

ZLHG = Drušvo Rukopisno
 br - lba 1919 v. M. Pals. Dajp f. f. f.
 1927. Ryt
 Krov 1933. Tar. Dajp f. f. f.
 Lva 1933. ZLHG
 G - ve 1935. Čer. i. f. f.

1928 v. T. kuro graf. arh. ve Lvonie
 Stycen

~~St 2~~
 Mucenice

kory vesnu - mon z monogfij
 knyh nej efely.

Kryzickovski St 2

mlor - ASP kuro - grefu alom
 jave u litje i v. h. f.
 prof. ale s. h. d.

Kolarzka jca - f. f. u Porysi
 u. Bredhe - s. i. v. f. h. e
 p. z. e - del. i. s. i. e.

Tyvho. T. d. e. l. u (1926)
 Kedsicev (1929)

Rucelovsk

Salon IPhu 1934, 1935, ve Lvonie
 1932 v. TP SP - g. h. litaj

104 Pluhová str 49

prof. Antonín od 1930

Konečný str 57

Antonín Reichle Augusty udělení

1902 -
1903
molan

2 roky
glor

Aschke

Zatmění - slota Průmyslové

u Reichle, průmysl Zatmění

u Reichle - Průmysl 3 měs

- mysl i mezi v školě Průmysl

u Reichle - průmysl

v Průmysl

Průmysl od 1912 v (akce se ve Průmysl)

v 1914 u Průmysl Průmysl

v Průmysl u 2 Průmysl Průmysl

1917 - Průmysl

Průmysl Průmysl - Průmysl
Průmysl i Průmysl Průmysl.

akce
Průmysl
me

Průmysl Průmysl 1933 v

10 - 20 v

Průmysl - Průmysl

Průmysl Průmysl - Průmysl

Průmysl u Průmysl Průmysl

Průmysl (Průmysl Průmysl)

1921 - 28 Průmysl v Průmysl

Trémor str 87

cyke akve zrajrom 2 region
jednotneho oby 100 po litere
lyt vyder jese brone v albu
me hromi haltem uvygdu
hry kraj, had hichovi (den
hrom. stan do je vyke drot
lasy. by. zely, 15 lide-
vaktel jopur luda - del
stave | - cyk vystr voj
v hromi 1936

Trémor
by to akve

let Lestvi 20. 20. Art. Plas

Inda Tyr
8 ywar chronie
cyk: den fhr
du - lit

hros - 1934 - 35 - 36
cel 11. X do 5. XI 1936 -

besty. H. b.

1) chmas. hromy pur. - subtelu unobosov
vyedok. do akentis fuly. hchviki
hous. gersona let i' en

4
str ju polrocaen hllub jodur hendei
ayn vydave ve hromi v jaid hromi
1936 r. v rld 50 sp. hromi

1) San Giovanni Verone
 Via San Giovanni
 Piazza Ugo Nanni
 Stan. Lomas su Collepietra
 Viale delle Fosse
 Borgo S. Alimone
 Palazzo del Palazzo
 Parco dei Beni
 Via degli Innocenti
 Borgo S. Alimone
 Piazza del Duomo
 Borgo S. Alimone
 Borgo S. Alimone - tel. 952
 pag 35. Borgo S. Alimone
 Borgo S. Alimone Borgo S. Alimone

1. Jan 12
 584

Warietati vtedyot

III 26352			
Stolnik A Pol	I	1971	A-C
	II	1975	D-G

Tyobkhi Kono
 W. se
 ul. Slobodny
 Zamat 3 a
 m 26

dorby = mosto Kasyu. gwin' hay wa
 lys. hay, ngyen no ab cold
 we distansu 2.000 m - byklee
 byas sey gwin' khali' hogni
 bron udnos - byas' hno uvdno

sy se moy brochni' unno dojue
 dbe selchij' woin' lys. D. ngyen' wafé
 sy se wafé hofu, ga: henge
 hzo woin' (golsh' sturui
 gwin' adly u by u 1780
 Nanyse paca da i' uijalou
 lorde E. Ser (594)
 3 letu' ogren i' hlocu' petu'
 hu 57 hgy

pe'drie'cho - hifo'ka

kontu u dal' pu' purlas; cyer' dsema,
 " woin' kerrde' wafé
 - folou ro' pssam' (dzye' u' hgye')
 for' houlunoy u' paf' u' ad.
 u' oh' hgye' wafé - hgye' wafé
 ngyen' u' dorogyi, Nire', hgye'
 Ser, N. Jochi,

108 Tyłut

Przebieg Archiwum 29 A. g.
2 lot 1927 - 1958

Stron 162.
Syn 13.064 / 41
Dzień Pz 655

Leont, 15.04.34

Str 97 - 98

Tyłut Janina mał żona 6 lat

1920/21 lotna ASP dom

1921/2 i 1922/3 P. szkol Pracyst
we III w szkole

1923/4, 1924/5, 1925/6. ASP 5 - we

po 3 lotna szkole we
w szkole we szkole
we szkole we szkole
we szkole we szkole

odroczenia ze T szkole we

szkole we szkole we szkole
1928 r. szkole we szkole

1933 r. szkole we szkole
2 szkole we szkole

szkole we

szkole 1926 r. szkole we szkole

szkole 1928 r. - T szkole we

szkole - szkole we szkole
szkole we szkole we szkole

szkole 1919. szkole we szkole

szkole we szkole we szkole
szkole we szkole we szkole

Katalozi

111

1) Grafika L. Tyivraie v Solovne
krosenym TSSD. Luv 1921.
kostyo Tyr.

2) Luv Luv. To A. - Glos
L Tyr.
& up Urovie
ym San

Recenzi

Kumer Luvsh. 23.07.31. M. Khmer
Selon vroseny
tyr. At Luv (the 'graf') - Luv Glos
Puv - Graf Luv - Fotograf

Blum - res sush. Glos 1.05.32
Luv Tyr, Luv upolue

Isidyushka

Isidyushka ty as' ovze s' upolue
& ahof v' mosh' luv & fotyem
ok ty der me / foty - chosom
khrem ty upolue pblire s' &
dun. upolue pblire s' &
khrem

112.

✓ Słowo Polskie: 23. grudnia

Wystaw gwiazdkowa w T.P.S.P.

- 1/ cieszy się dużym zainteresowaniem publiczności, daje możność zetknięcia się z sztuką, charakter przypadkowy, prace lwowskich grafików o różnej indywidualności artystycznej, o rozmaitej skali talentu, zwiadczą o pewnej żywności lwowskich artystów.
- 2/ dojrzały W. Zurawski: o ustalonym światkopoglądzie i doskonale opanowanej technice drzeworytniczej, przy pomocy efektów czarno-białych zmierza do malarskiego ujęcia rzeczywistości stwórzając pyszne typy
- 3/ W. Korzeniowska operuje formą stałą określoną, wprowadza efekty świetlne (stolarz) daje cykl ilustracji do bajek duża doza uzucia, opanowanie w pełni trudnej techniki drzeworytniczej
- 4/ Opolska: duża kultura artystyczna, doskonała litografia grafkowa w której prócz stworzenia kapitalnych typów daje całość artystycznie skńczoną
- 5/ Widomska: odkrywa wdzięk i urok zaułków lwowskich zdolna wiązać efekty barwne z techniką akwaforty w szczęśliwą całość.

H. Blum

✓ Słowo Polskie: 12. październik 1932 r.

Z wystawy w T.P.S.P.

Artes

- 1/ Rysunek jest środkiem przez który artysta wypowiada się w bezpośredniej szczerzej niż w obrazach, chwytając impresje, ulega impulsom, oddaje się pewnym poszukiwaniom lub rozwiązywaniu problemów. Artes prace: niemal w każdej z nich zapoznaje się widz z innymi problemami artystycznymi, chaotyczny charakter zwolennicy nowszych kierunków, nie posiadają silniejszej indywidualności artystycznej, lecz mocno ulegają przeróżnym wpływom. Dorobek artystyczny będący spekulacją na różnych i nowszych kierunkach artystycznych z ostatnich 20 lat - kompozycje konstruktywistyczne, abstrakcyjne pod zdecydowanym wpływem Kandinskiego, poszukiwania formy, wpływy kubizmu, Chirica, a wreszcie pierwiastki ekspresyjne, nie mogą przecież wskazywać na zdecydowany charakter indywidualności artystycznej Hahna. W ogóle w usiłowaniu tej grupy artystów silne jest dążenie do obrazów wziętych z rzeczywistości wyobrażen
- 2/ Na innych zasadach opiera się sztuka Tyrowicza, wybijającego się dziś na terenie Lwowa w grafice na plan pierwszy. Jest jednia w pracach T. co nadaje mu usiłowaniu jego silne bardzo podstawy, a mianowicie dokładna znajomość samej techniki graficznej, rozmaitych jej odmian i jej właściwości. Znajomość ta pozwala artyście na swobodne operowanie środkami formalnymi. Bardzo ciekawe drzeworasty, które wiele obiecują o dalszym jego rozwoju. Starają się o przeniesienie walorów kolorystycznych na grafikę, operując efektami czarno-białymi, a w monotypiach posługuje się dyskretnie efektami barwnymi. W usiłowaniu swych opiera się T. na ostatnich zdobyczach malarstwa francuskiego, podążającego w kierunku kolorystycznym

H. Blum

✓ Dziennik Narodowy: 29. listopad 1935 r.

Wystaw Związku Artystek we Lwowie

W. Korzeniowska:

znaczenie jej opiera się głównie na grafice, gdyż malarstwem zajmowała się artystka raczej ubocznie. Zainteresowania swe skoncentrowała K. już w latach po 1910 r. na grafice, poznając wszystkie jej techniki. W akwafortcie, suchej igle, vernis-mou, mezzotincie i akwafortcie, stara się wyzyskać właściwości danej techniki dla swych celów artystycznych. Różnorodne czynniki składają się na wyraz artystyczny grafiki Korzeniowskiej poprzez naturalizm w latach 1910-1922 dochodzi artystka do pewnej stylizacji (Na Górze Oliwnej), a nawet niekiedy do ekspresji. Nawet dążenia konstrukcyjne zdążyły czasowo wpłynąć na artystkę (kilka aktów wykonanych w mezzotincie). W sztuce K. brak tylko właściwej silnej indywidualności: dzieła jej na wysokim poziomie artystycznym, są raczej odzwierciedleniem prądów nurtujących epokę. Samodzielny do pewnego stopnia wyraz osiągnęła artystka w drzeworycie, którym od 1930 r. poświęciła się wyłącznie.

H.B.

Kurjer Lwowski, 24. październik 1934 r.

Wystawa prac uczeni Wydz. Sztuk Zdob. i Przem Artys. Szkoły Tech

Z działa grafiki pozostającej pod kierunkiem prof Tyrowicza znacząco doskonale zorientowanie się kierownika kursu w zagadnieniach nowoczesnej grafiki użytkowej, przede wszystkim daje on swym uczniom dokładną znajomość technik graficznych, w czym specjalnie uwzględnia linoryt, drzeworyt i litografię. Drzeworytu nie traktuje jednostronnie, wyzyskuje różne możliwości kształtowania, zależnie od sposobu jego traktowania, czy to płaszczyznowo czy pomocy dłutka, lub też wielokrotnym ryłcem, czy uwzględnia najnowsze zdobycze techniki. Również pod względem formalnym przedstawia się dział grafiki pierwszorzędnie, prof T. nie krępuje poszczególnych indywidualności. Uprawiając grafikę użytkową są jego uczniowie dokładnie obznajomieni z jej odrębnymi warunkami, które starają się wyzyskać, przyczem pozostają w łączności z aktualnymi prądami artystycznymi. Prace niektórych uczeni dojrzałością formy i opanowaniem strony technicznej przerastają znacznie poziom wymogów szkonych.

H.B.

Słowo Polskie 1. maja 1933 r.

Grafika Tyrowicza i Wystawa ogólna

Poważny charakter posiada grafika T. która dobrze świadczy o ostatnich usiłowniach tego artysty. powoli i konsekwentnie posuwa się w realizacji dotychczasowych czasowych założeń artystycznych. Choć nie obce mu są dążenia konstrukcyjne, głównie pozostał przy problemach malarzkich. Właściwości barwy i światła stara się przenieść do walorów biało-czarnych, związanych z techniką graficzną. Tendencjom tym odpowiada najbardziej litografia i akwaforta i w nich też szuka T. rozwiązania dominującego obecnie w jego sztuce problemu. Zwłaszcza litografia, w polskiej grafice modernistycznej dość zaniedbana, staje się terenem jego poszukiwań artystycznych. Nie zadowala się jednym rodzajem litografii, lecz posługuje się najrozmaitszymi jej odmianami, przy pomocy piórka, kredki, tuszu, by uzyskać właściwy efekt, odpowiadający założeniom malarzkim.

W tych poszukiwaniach technicznych tkwi pewna reminiscensja pierwotnych litograficznych XIX w. w ujęciu formalnym brak wszelkich wpływów dawniejszych. T. kształtuje w myśl zasad sztuki dzisiejszej, i nawet gdy zmierza do wydobywania efektów malarzkich, co staje się aktualnie dominantą w malarstwie - operuje masami i bryłami ciężkimi i zwartymi, na których znacząco poprzedzają je kubizm czy konstruktywizm. Równocześnie nie zrywa Tyrowicz z zagadnieniami konstrukcyjnymi, nawet w litografii (Rozmowa przed oknem), przeważnie jednak przenosi je do drzeworytu zgodnie z właściwościami jego techniki.

Sielka: reprezentuje nowsze kierunki w malarstwie - surrealizm, nie jest silniejszą indywidualnością, stwarzającą samodzielnie swój światopogląd artystyczny, lecz podejmuje aktualne hasła pod bezpośrednim wpływem środowiska paryskiego

Kurzej Lwowski: 21 listopada 1934 r. ✓

115

Lwów dawny i dzisiejszy - Wystawa w T.P.S.P.

Miasto Lwów ulegało w ciągu wieków różnych przeobrażeniom, co pozostawało w związku z jego rozwojem. Odmiennie też patrzył w różnych czasach na miast to jego mieszkaniec, w czym wyrażał się zarówno jego ogólny światkopogląd jak i sposób widzenia artystycznego. Szttycharzowi w 16 w. który przeniósł na płytę miedziorytniczą widok Lwowa przedstawia się miasto w ogólnej sylwecie., otoczone wałami i murami obronnymi.

W ciągu 17 i 18 w. nie znajdujemy wśród rzadkich zresztą widoków Lwowa dzieła o wybitniejszej wartości artystycznej. Stan ten ulegnie zmianie z pocz 19 w. gdy szereg artystów zwraca uwagę swe zainteresowanie na motywy krajobrazowe. Życie artystyczne Lwowa w tym czasie nie obfitowało w zdarzenia pierwszorzędno znaczenia, nie było jednak pozbawione swoich wartości. Zaznacza się również element napływowy, składający się z nauczycieli rysunków i przeróżnych dyletantów. (Józef Buisset, Józef Halleler, Franciszek Gerstenberg, Antoni Lange, Zakład Pilleraukazała się przez ważną część litografii lwowskich p niego pracował też Anar Karol, znany ze swoich widoków Lwowa, litograf rysunków Gorczyńskiego i Langa. Lwów posiadał też inne zakłady litograficzne: Jabłńskiego, Instytutu Stauropigjalnego, Zakład Narod. Ossolinskich

Równie i dziś Lwów dostarcza piękno jego architektoniczne dużo motywów które znajdują licznych interpretatorów. Część artystów usiłuje przeczy wistosc ując wiernie, problem zbliżenia się do niej staje się ich głównym dążeniem. Zjawisko to obserwujemy w znanych nam dobrze pracach Pieniązka, Gutkowskiej, Korzeniowskiej, Opolskiej. Lecz łącznie z aktualnymi kierunkami w sztuce, nie prawdą obiektywną, ale jej interpretacja czy to formalna czy ekpresyjna odpowiada bardziej psychice artystów. Obserwujemy to w twórczości poważnej i skupionej L. Tyrowicza. Działalność tego artysty nie pozostała bez wpływu na podniesienie się ogólnego poziomu grafiki lwowskiej, zwłaszcza u młodych artystów, jak Acedanscy, ale i inni skorzystali jednocześnie z jego doświadczeń technicznych.

Nowotnowa:

wprowadza do swych drzeworytów dużą różnorodność cięć i umiejętnie łączy z dążeniami formalnymi.

Konopacka:

zdradza bardzo nowoczesny sposób ujęcia nieefektownych motywów, którym przez pewne uproszczenia i odpowiednie zestawienia bieli i czerni dodaje dużo sugestywności.

Widymka:

stare krany stanowią malownicze motywy jej akwafort barwnych, w których przez umiejętne prymityzowanie, wprowadzenie efektów kolorystycznych daje czasami o dużych walorach artystycznych. posiada kulturę paryską w ujęciu motywów przypomina Czermanskiego, zdobywa się na wyraz własnej indywidualności.

H.B.

M6

Materiały Stefana Kacprowskiego

117

✓ Wiek 4.I.1933 r.

Zes sztuki. Wystawa grudniowa T.P.S.P./18.XII.1932-6.I.1933 /

W materiałach Rużyckiej

Ponadto wystawiają w tym dziale Konopacka Helena. Opolska Maria.

W ogólnym salonie wystawiają liczni artyści lwowscy znani dobrze z wystaw TPSP wyróżniają się grafiki Kacprowskiego Stefana.

I.K.C. 23/III 1933 r.

Ruch w pałacu krakowskim Sztuki

/ Sukces wystaw. Sprzedaż dzieł sztuki. Powodzenie Okazji/

Dyrekcja Muzeum Narodowego zakupiła graficzne dzieła Dybowskiej, Gutkowskiej, Kacprowskiego, Komorowskiej, Kowalskiego, Kratochwili Widymskiej Nowotnowej, Raczyńskiego.

Czas 23.IV.1933 r.

Sukces wystawy grafiki w Pałacu Sztuki

Ruchliwy Wydział Tow. Art. Gr. w Krakowie złożony z takich artystów jak: S. Dybowska, St. Szwarz, J. Pochwałski, A. Oles, W. Rzegociński, W. Komorowska, i energicznym prezesem Kowalskim od paru lat pracują nad ugruntowanie odrębnej placówki graficznej w Krakowie. Ostatnio zorganizowali krakowscy graficy wystawę w Pałacu Sztuki która jakościowo i liczebnie przprzedstawiała się imponująco, niełpszy dowód zainteresowania-zakupy do muzeów i przez prywatnych nabywców. Muzeum Narodowe nabyło dzieła następujących artystów: Dybowskiej, Gutkowskiej, Kacprowskiego, Komorowskiej, Kratochwili, Kowalskiego, Nowotnowej, Raczyńskiego, Rzegocińskiego, Stankiewiczówny. Muzeum Katowickie-Goryńskiej. Prywatni znawcy Kacprowskiego, Nowotnowej. Ogółem sprzedano 29 dzieł. Sukces więc jak na obecne czasy. i nagonke na sztuke bardzo wielki.

15 listopada 1933 r.

W konkursie błyskawicznym

wygrać możesz bardzo wartościowe prace zespołu lwowskich grafików reprezentowini są:

1/ Korzeniowska Wnda	6/ Opolska Maria
2/ prof Pieniążek Józef	7/ Huthowa Maria
3/ " Markowski Antoni	8/ Prof Kacprowski
4/ Józefa Kratochwila Widymska	9/ Nowakowska Irena
5/ Nowotnowa Janina	10/ Acedanski Zygmunt

Słowo Polskie 21.III.1926 r.

Wystawa prac w szkole przemysł. żeńskiej

Wystawa prac i rysunków uczennic - wystawa upiększona kilimami z fabryki Syndykatu kilimkarskiego wedle oryginalnych wzorów prof Kacprowskiego

Słowo Polskie 7.IV.1933 r.

Sukces lwowskich artystów grafików w Krakowie

Na obecnej wystawie grafiki w Krakowie zakupiło Muzeum Narodowe dzieła graficzne artystów malarzy lwowskich: J. Kratochwili Widymskiej, J. Nowotnowej, i prof Kacprowskiego akwatintę "Nad Wilejską" i Pałac w Wilnie

Wiek 2.VIII.1933 r.

Salon letni TPSP/na placu targow wschodnich/

Po raz pierwszy z większymi kolekcjami swych prac wystąpili: Irena Nowakowska i Zygmunt Acedanski-akwatinty motywy architektoniczne

IKC 18.III 1933 r.

Z wystawy w Pałacu Sztuki w Krakowie

Wystawa związku grafików.

Z bardzo bogatym, a różnorodnym treścią, interpretacją i techniką pokazem prac graficznych i rysunkowych wystąpił Związek Grafików reprezentowany przez 28 artystów z kilku miast polskich. Naogół są to prace o pełnych walorach graficznych, a wykonanych wszelkimi technikami sztuczarskimi i drzewo i lino rytym jedno i wielobarwnym, litografią oraz monotypią. Treścią tej grafiki jest pejzaż, architektury, portrety, typy kwiaty, zwierzęta, oraz kompozycje figuralne. Jest to tak obfita kolekcja i tak różnaita, że dla jej szczegółowego omówienia należałoby poświęcić osobny feljeton. Ograniczymy się do ogólnego wyliczenia nazwisk: J. Angermann/drzewo/, S. Dybowska/akw/, M. Dunin i W. Gorynska/barw. drzewo/, B. Filasiewiczówna i R. Gaczynski/drzewo kolor/M. Gutkowska/akw/ nagrodzona przez Akad. Umiej. M. Huthowa, S. Kacprowski/akw/ W. Komorowska/akw. kolor/, L. Kowalski/akw/, jeden z pierwszych grafików polskich obo Pankiewicz, J. Kratochwila Widymska/akw/J. Nowotnowa /drzewo i kwasoryt/ ✓ Mieczysław Dąbrowski.

✓ Kurjer Lwowski 15.XII 1933 r.

Wystawy gwiazdkowa w Lwowskim Tow. Szt. Piek.

Z grafików lwowskich wypada ponadto podkreślić w szerokich płaszczyznach utrzymane ekspresyjne drzeworyty W. ZURAWSKIEGO-poprawne akwaforty i akwatinty J. PIENIAŻKA, w dekoracyjny sposób ujęte drzeworyty Z. STANISŁAWSKIEJ, nastrojowe drzeworyty Z. ACEDANSKIEGO. Wystawę uzupełniają ponadto prace graficzne S. Kacprowskiego, M. Hutkowej, W. Korzeniowskiej, J. Kratochwili Widymskiej, R. Mekickiego, J. Nowotnowej, I. Nowakowskiej Marii Schworm, M. Starzyskiej, W. Szaukowskiego, H. Kryżanowskiej A. Markowskiego.

✓ Kurjer Warszawski 31.XII.1935 r.

Salon gwiazdkowy artystów lwowskich wzbudza u nas co roku rocznie wielkie zaciekawienie wśród tutejszej publiczności. Na pierwszy plan wybija się lwowska grafika, stojąca na bardzo wysokim poziomie artystycznym, a odznaczająca się ponadto bardzo przystępnymi niskimi cenami i dlatego łatwa do nabycia nawet w obecnych czasach.

W dziale tym podnieść należy prace Kratochwili Widymskiej cykl Starolwowskie kramy akwaforty kolor. - Nowotnowej ciekawe i piękne widoki architektoniczne, oraz Kacprowskiego liczne prace wykazujące nadzwyczajne zdolności rysunkowe, wielką pracowitość i umiejętność podejścia do tematu. W dziale tym wystawiają ponadto: Acedanscy, Buczowski, Krawczyńska: Łom, Łotocki, Opolska, Pieniążek, Żurawski, którzy reprezentują wszystkie działy sztuki graficznej.

✓ Chwila 12.I.1936 r.

Ciekawie wypadł dział grafiki. Napotykamy na kolekcje wartościowe i dobrze reprezentujące wysoki poziom grafiki lwowskiej.

Prace drzeworytnicze Z. ACEDANSKIEGO i I. NOWAKOWSKIEJ-ACEDANSKIEJ wykazują wybitne tendencje w kierunku wytworzenia swego własnego stylu graficznego. Poszczególne plansze jak cykl oparty na motywach zdobniczo ludowych, szereg ilustracji i exlibrisow, a najbardziej praca pt. Spojrzenie osiągają pierwszą, orzędny poziom artystyczny.

Mocne i śmiałe wielkimi płaszczyznami cięte drzeworyty L. Buczkowskiego mają w swej zwartej i zwieżłej kompozycji duże dynamiki i ekspresji. Syntetyzując poszczególne partie stwarza Buczkowski grafiki ciekawe i pełne indywidualności artysty.

Bogactwo różnorodnych technik i zarazem silne wycucie ich specyficznych możliwości pozwala S. KACPROWSKIEMU osiągać niezwykle subtelne i piękne efekty.

J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA ukochała czar i poezje starego Lwowa. Urzekło artystkę przedziwne pełne smutku piękno sennych zaułków i zagubionych uliczek. Subtelnyimi pociągnięciami rylca tworzy pełne nastroju cykle lwowskiego Montmartru, owych często nawet rodowitym lwowianom, nieznanym ulic Smóczych, Spadzistych i Snieżnych.

Bardzo sympatycznie prezentują się barwne akwatinty oraz pełen dramatyczny nastroju drzeworyt pt Deby w Rabce J. NOWOTNOWEJ

Na uwagę zasługują również miłe grafiki J. KRAWCZYNSKIEJ, suchoryty OPOLSKIEJ, studia J. PIENIAZKA i kompozycje W. ŻURAWSKIEGO.

Artur Lauterbach ✓

✓ Słowo Narodowe 16.VI.1939

II Wystaw sztuk i prac/Lwowskiego Zw.Niezależnych artystów plastyków/

Sporo prac o wybitnie dyletanckim charakterze. Na wyróżnienie zasługują szereg prac graficznych KACPROWSKIEGO przedstawiających fragmenty zabytkowej architektury/Zaułek w Przemyslu, Gdansk Stary klasztor we Lwowie/ Z.C.

I.K.C.29.VI.1939 r

✓ X.Dunikowski, W.Jarocki i graficy w Pałacu Sztuki w Krakowie

Nader ruchliwe Tow. Arty.Graf.w Krakowie urządziło wystawę prac swoich członków z których wielu już zdobyło poważne uznanie. Może wskutek doznanego powodzenia, graficy nasi za bardzo się przejęli swą misją popularyzowania sztuki i zbyt wiele tworzą kolorowych często obrazków, zapominając inna leży powrócić tam skąd wyszła grafika, to jest do artystycznej ilustracji książki. Na tym polu osiąga się największe sukcesy artystyczne jak świadczą o tym nagrody i triumfy Ostoji Chrostowskiego i Mrożewskiego. otrzymane za znakomitą ilustracje w drzeworycie książkowych wydań dzieł obcej nawet literatury.

Na pochwałę jednak krakowskich grafików zapisac należy sumienne i w wielostronne studiowanie najróżnorodniejszych technik graficznych. Ambicją niemal każdego z wystawców jest wykazanie się z dzieł wykonanych różnorodnymi a wyszukanyimi technikami graficznymi, w czym prym wodzi prezes Stanisław JAKUBOWSKI/ barwne drzeworyty, kwasoryty akwt są graficznymi poematami oddającymi subtelny urok osobowości artysty.

Prace graficzne wystawili I. ACEDANSKA/ drzew. o indywidualnym zacięciu opiewający piękno starej architektury/, KACPROWSKI/ dochodzi do ciekawych rezultatów w ruletce i kwasorytach/ PIENIAZEK/ opowiesci litogr. o Podhalu wystawił kwasoryty odtwarzające z ukochaniem i z namiętnością motywy podhalanskiej architektury.

M. Dienstl-Dąbrowa ✓

zeum Miejskim

Kurier Bydgoski 24.V.1939 r. Sztuka dla wszystkich /Z wystawy grafiki w Mu

Grafika należy bezsprzecznie do rzędu sztuk demokratycznych, gdyż na nabycie dzieła graficznego pozwolić sobie może każdy człowiek, o bardzo skromnych choćby dochodach, gdy tymczasem obraz olejny nie każdy już może o sobie kupic. Poza tym grafika ma jeszcze ten walor że jest doskonałym wprowadzeniem do wszystkich sztuk plastycznych. Jednobarwna lub prawie jednobarwna, z konieczności operować musi nałożeniem formy i światła cienia, czyli mniejsza w stosunku do malarstwa ilością elementów, co pozwala na łatwiejsze podejście do tej sztuki. Zast niską ceną dzieła graficznego pozwala ją łatwo nabyć i zacząć kolekcje. Za 10 czy 15 zł otrzymać można już dzieła piękne i pełnowartościowe pod względem artystycznym zastąpić nim wszystkie oleodruki i okropne bohomyzy domorosłych artystów, spotykane nawet w domach skądinąd kulturalnych i zamożnych.

Przyznać trzeba, że jokoś mało ludzie zwracają uwagi na to co zawierają w swych domach. Takie nasuwają się uwagi z okazji wystawy Tow. Arty. Graf. w Krakowie jaką urządziło Muzeum Miejskie w Byggoszczy w 10 lat istnienia tego towarzystwa.

23 artystów przysłało na wystawę blisko 250 dzieł najrozmaitszych technik graficznych. Poza kilku artystami którzy prezentują tylko po jednej technice, inni uprawiają najrozmaitsze rodzaje grafiki.

ACEDANSKI przedstawia same drzeworyty, doskonałe w formie, będące dziełami skonczonego artysty. Wyłącznie drzeworytowi hołduje I. ACEDANSKA PIENIAZEK wystawia same akwaforty o malarskim podejściu. Jako ulubiony motyw powtarza się w nim drzewo. - Motywy miejskie znajdujemy u HUTHOWEJ - dzieła KACPROWSKIEGO świetne w rysunku i o miłym charakterze. Grafiki Kratochwili przypominają nieco szkołę francuską, piękne są 2 monotypie/, stylizacje NOWOTNOWEJ,

Kurjer Warszawski 31, XII. 1935 r.

Salon gwiazdkowy artystów lwowskich wzbudza u nas rok rocznie wielkie zaciekawienie wśród tutejszej publiczności. Na pierwszy plan wybija się lwowska grafika, stojąca na bardzo wysokim poziomie artystycznym, a odznaczająca się ponadto bardzo przystępnymi niskimi cenami i dlatego łatwa do nabycia nawet w obecnych czasach. W dziale tym podnieść należy prace KRATOCHWILI WIDYMSKIEJ cykl "Starolwowskie kramy" akwaf. kolor. - NOWOTNOWEJ ciekawe i piękne widoki architektoniczne, oraz KACPROWSKIEGO liczne prace, wykazujące nadzwyczajne zdolności rysunkowe, wielką pracowitość i umiejętność podejścia do tematu.

Wystawiają ponadto: ACEDANSKI BUCZKOWSKI KRAWCZANSKA ŁOM ŁOTOCKI OPOLSKA PIENIAZEK ZURAWSKI, którzy reprezentują wszystkie działa sztuki graficznej

Chwila 12. I. 1936 r.

Ciekawie wypadłdział grafiki. Napotyamy tu kolekcje wartościowe i dobrze reprezentujące wysoki poziom grafiki lwowskiej. Prace drzeworytnicze Z. ACEDANSKIEGO i I. NOWAKOWSKIEJ ACEDANSKIEJ wykazują wybitne tendencje w kierunku wytworzenia własnego stylu graficznego. Poszczególne plansze, jak cykl oparty na motywach zdobniczo ludowych, szereg ilustracji i exlibrisów, a najbardziej praca pt. Spojrzenie osiągają pierwszorzędny poziom artystyczny.

Mocne i śmiało wielkimi płaszczyznami cięte drzeworyty L. BUCZKOWSKIEGO mają w swej zwartej i zwężonej kompozycji dużo dynamiki i ekspresji. Synetyzując poszczególne partje stwarza Buczkowski grafiki ciekawe i pełne indywidualności artysty.

Bogactwo różnych technik i zarazem silne wyczucie ich specyficznych możliwości pozwala St. KACPROWSKIEMU osiągnąć niezwykle subtelne i piękne efekty.

J. KRATOCHWILA WIDYMSKA ukochała czar i poezję starego Lwowa. Urzekło artystkę przedziwne, pełne smutku piękno sennych zaułków i zagubionych uliczek. Subtelnyimi pociągnięciami ryłca tworzy pełne nastroju cykle lwowskiego Montmartru, owych często nawet rodowitym lwowiąnom nieznanych ulic Smocznych Spadzistych i Snieżnych.

Bardzo sympatycznie prezentują się barwne akwaforty, oraz pełen dramatycznego nastroju drzeworyt pt. Dęby w Rabce J. NOWOTNOWEJ.

Na uwagę zasługują poza tem miłe grafiki J. KRAWCZYNSKIEJ, suchoryty M. OPOLSKIEJ, studja J. PIENIAZKA, kompozycje W. ZURAWSKIEGO.

Artur Lauterbach

Słowo Narodowe 25.XII.1938 r.

Grudniowa wystawa sztuki w TPSP.

✓ T zw.gwiazdkowe wystawy w TPSP mają już ustaloną sławę i cieszą się większym niż zazwyczaj zainteresowaniem publiczności. Artysci nasi chcąc umożliwić nabycie swych prac podają wtedy wyjątkowo niskie ceny, dostępne nawet dla średnio zamożnych ludzi, którzy normalnie nie mogliby sobie pozwolić na zakupno tego rodzaju podarków. Wystawy nie może posiadać jakiegos bardziej zdecydowanego charakteru, jak również nie zawiera prac wybitniejszych. Przeciwnie są to zazwyczaj dzieła przeciętne oglądane niejednokrotnie na poprzednich wystawach. Wielką zaletą różnorodność eksponatów (obrazy, grafika, rysunki, rzeźby i przemysł artystyczny).

Na uwagę zasługują drzeworyty Z.ACEDANSKIEGO, St.KACPROWSKIEGO "Jesien lwowska" Gdansk Hucał.

chwila 26.I.1937 r.

✓ J.NOWOTNOWA - pogłębienie przez artystkę indywidualnego stylu, celuje w architekturze miejskiej, komponując partie architektoniczne w zwartą dekoracyjną całość.

Malarskie podejście do przedmiotu wykazują prace J.KRATOCHWILI WIDYMSKIEJ. Rzadko spotykana zdolność, bardzo subtelne akcenty, pełne kolorystycznych walorów, dyskretność metody graficznej, pełne polotu i płynnej melodii obrazów staromiejskich stwarza arcydzieła o niepospolitej wartości.

Ciekawie prezentują się prace L.Buczковского, jakkolwiek podejście jest jeszcze często czysto literackie znamionujące danwe prace Brunona Szulca, to jednak wyczuwa się w szkicach duży temperament, indywidualny styl malarski.

A.WZOREK RAFALOWSKA - drzeworyty wedle rzeźb katedry lwowskiej, świadczą o bardzo wyrobionej, artystycznie twórczości, pozwalającej artystce licznym pracom M.OPOLSKIEJ posiadają wszelkie zalety tej ogromnie subtelnej artystki.

Drzeworyty Wł.ZURAWSKIEGO tętnią życiem i pełnią radosnej siły. Szczególnie udały się Uśmiech starca, Wiesniaczki.

Plansze Z.HOWORKOWEJ jubilerska niemal pracyzja oranmentyki imponuje swym bogactwem motywów. Nie raz przygłusza przejrzystość obrazu.

Na szczególne wyróżnienie zasługują silne w rzucie kompozycyjnym studia architektoniczne i krajobrazowe St.KACPROWSKIEGO, oraz miłe prace M.HUTHOWEJ.

A.Lauterbach.

✓ Kurjer Warszawski 28.XII.1938 r.

Listy ze Lwowa

Wystawa gwiazdkowa: TPSP - wystawa Zw.Lw.Arty.Graf.odznacza się wielką różnorodnością opracowanych tematów, oraz obejmuje prace wykonane we wszystkich

rodzajach techniki graficznej. Na pierwszy plan wybijają się prace KRATOCHWILI-WIDY MSKIEJ, następnie subtelne w wykonaniu akwatinty J.LONGCHA MPS de Berier, pierwszorzędne technicznie suchoryty OPOLSKIEJ, oraz wspaniałe suchoryt Matki Boskiej Patry PRZYBYLSKIEJ. Pracuje prawie we wszystkich technikach graficznych wielce uzdolniony prof.KACPROWSKI, drzeworyty ZURAWSKIEGO oraz rysunki tuszem BUCZKOWSKIEGO.

5.II.1938 r.

Wystawa w TPSP retrospektywna wystawa sztuki artystów lwowskich. W dzia

le grafiki reprezentuje akwafortę kolorową i vernis KRATOCHWILA-WIDYMSKA posiadająca precezyjną technikę, która przyumiejętnym doborze tematu daje piękne efekty malarskie.

Prace graficzne PIENIAZKA mają już wyrobioną opinię pierwszorzędnych dzieł artystycznych. Nie mniejszym powodzeniem cieszy się również u nas cienie ny grafiki KACPROWSKI. Ciekawe są prace ACEDANSKICH

Zygmunt Kiełb

I.K.C.lo.III.1938 r.

Z krakowskiego pałacu sztuki

Gwozdzim wystawy to grafika pod której znakiem żyje obecnie krakowskie TPSP, Zaczyna nareszcie u nas przemawiać do tłumów podobnie jak to się już dawno stało w społeczeństwie anglosakich. Poszczytowym rozwojem trawionej grafiki litografii i drzeworytu nadszedł w Europie w 19 w. okres upadku tej twórczości spowodowany masową produkcją rytowniczą wywołaną zapotrzebowaniem rodzącej się podówczas prasy codziennej i periodycznej. Rzemieślnicza rutyna ustąpiła miejsca danej zdyscyplinowanej formie artystycznej, poszukującej indywidualnego wyrazu. Wprowadzenie fotomechanicznej reprodukcji usunęło grafikę z powierzchni życia. Odradza się ona w swojej wyższej formie dziś nie tylko we Francji i Rosji, lecz przede wszystkim w Polsce, jak świadczą liczne nasze sukcesy międzynarodowe, odniesione na tym polu.

Prawo materiału w tej sztuce jest tyranem i wymaga od twórcy używania właściwych środków dla wyrażenia odpowiedniej treści. Powagę artystycznego wyrazu zdobywa drzeworytnik przez właściwe złocenie rylcem koleiny w bukszpanowym klocku, lub innym z miękkiego drzewa. Bagoactwo walorów osiąga rytownik różnorodnością cięcia i finezją w kładzeniu kresek i wydobywaniu czarno-białych symfonii. Rasowy grafik nader rzadko posługuje się barwami zamazującymi istotny sens grafiki, która ma w sobie formy proste a rytmiczne.

Wyrazić musimy naszą radość z tak gwałtownego rozwoju grafiki u nas. Grafik do uprawiania swej sztuki musi być zawodowo przygotowany, w pracowni i w plenerze, w studiowaniu rysunku i kontemplacji psychicznej, koniecznej do powstania warstościowej kompozycji.

Tow. arty. Gra. w Krakowie wystąpiło z bogatym plonem a więc: ACEDANSKY operujący sprawnie konturową kreską i wielokrotnym rylcem w wydobywaniu właściwego charakteru zwłaszcza starej architektury. Nieskomplikowaną jest twórczość KACPROWSKIEGO ujawnijająca szlachetne walory. Akwaforty barwne KRATOCHWILA WIDYMSKA w swych staro lwowskich kramach łączy idealnie formę metalowych technik z niezmiernie interesującą treścią swych graficznych opisów życia staromiejskiego Lwowa.

NOWOTNOWA: zastanawia nas w swych drzeworytach umiarem, smakiem i spokojnym opanowaniem kompozycji.

Marian Dienst Dąbłowa

6.III.1938 r.

Sztuka-Wystawy w Krak Pałacu Sztuki

Wystawa w Pałacu Sztuki doroczna obejmuje grafikę członków krakowskiego Tow. Artystów Grafików. Wystawiają ACEDANSKY drzeworyty, KACPROWSKI, KRATOCHWILA WIDYMSKA, -NOWOTNOWA: wypowiada swój wyrazisty i wielki sentyment do rodzinnego Krakowa w wirtuozowskiej technice.

Dr S.M. Mazurkiewicz

Wiek Nowy 24.I.1937 r.

Wystawa w TPSP

Pokaz prac Zw.Lw.Ar.Graf. powyższy sukces jaki odniosła zrzeszenie na urządzonej ostatnio wystawie w wiedeńskim Kunstlerhausie. Prasa wiedeńska

zgodnie podkreślała wysoką wartość grafiki lwowskiej, a specjalnie drzeworytu. Entuzjastycznie oceniono prace lwowskich graficzek, wyróżniając je zaszczytnie. Wystawa miała wielkie powodzenie, Szereg prac zakupiono. Urządzenie wystawy w Wiedniu jest poważnym pozycją w działalności związku, zrzeszenia stosunkowo młodego (Zw. Lw. Ar. Graf. powstał w 1933 r) Prezesem związku jest L. Tyrowicz profesor grafiki wielu członków. Obecnie związek liczy 22 artystów. Bilans pracy związku jest poważny: obecna wystawa tego zespołu jest 5-tą z rzędu we Lwowie, a 22 licząc razem z wystawami w miastach prowincjonalnych. Możemy zatem pochlubić się licznym zespołem zdolnych grafików lwowskich.

Długi szereg nazwisk do nasi dobrzy znajomi: świetny technik i pełen inwencji artysta L. TYROWICZ, J. KRATOCHWIAL-WIDYMSKA z swoim cyklem pełnym szczerego odczucia dla piękna zabytkowego Lwowa: NOWOTNOWA precezyjnie w swych drzeworytach i harmonijnych kolorystycznie linorytach. KACPROWSKI (akwaf., akw. architektura, pejzaż): HUTHOWA szereg technik opanowanych wzorowo i uprawianych z zamiłowaniem. MEKICKI miękko trawiona akwaforta. Młody artysta ACEDANSKI wykazuje coraz pełniejsze opanowanie drzeworytu sztorcowego i o pięknych efektach akwafortę. Cykl Krzemieniec świadczy o znacznym pogłębieniu i skonsolidowaniu talentu. ACEDANSKA/drzeworyty świadczą o nieustannej pracy nad sobą i dążeniu do osiągnięcia wyżyn.

Zdumiewa nowy talent graficzny A. WZOREK-RAFALOWSKIEJ swoją powagą, monumentalnym zakrojem, wyczuciem bryły, celową deformacją i zaawansowaniem technicznym (Architekt, sw Urszula).

Rzadko wystawiająca Z. HOWORKOWA drzeworyty o tematach religijnych, doskonała interpretacja plastyczna i dynamika linii. ZURAWSKI: niezwykła pracowitość dążenie do odnalezienia własnego wyrazu: Wiesniaczki.

M.K.M. r

Kurjer Warszawski 26.I.1937 r.

Listy ze Lwowa

Lwowska Zw. Gra powstał w 1933 r. z inicjatywy Kratochwili-Widymskiej i liczy 22 członków z prof. Tyrowiczem na czele. Ostatnio orządził wystawę swych prac w 3 salach wiedeńskiego Kunstlerhausu, z tym że 17 artystów lwowskich sprzedało po kilka swoich prac jest najlepszym dowodem wysokiego poziomu grafiki lwowskiej.

Obecna wystawa obejmuje znowu około 200 eksponatów 8 mężczyzn i 10 kobiet. Związek lwowski majoryzowany jest przez kobiety tak pod względem liczby członków jak również i w dziedzinie twórczości, a majoryzacja ta wychodzi na korzyść związku.

Drzeworyty NOWOTNOWEJ, monotypy, akwaforty, KRATOCHWILI WIDYMSKIEJ, ciekawe i solidne wykonanie prace HUTHOWEJ, wspaniałe akwaforty KACPROWSKIEGO, drzeworyty TYROWICZA.

Dziennik Polski 23.I.1937 r.

KRATOCHWILA-WIDYMSKA: wnosi ona do swej pracy pierwiastki techniki francuskiej, zwłaszcza do akwaforty mieszanej z monotypią tj. techniką jaką wykonała swój cykl załków lwowskich względnie część tego cyklu. Utrzymany wyłącznie w niebieskim i różowym tonie i emogjonujący widza swą przekulturzoną i finezyjną pracą potracającą z lekka o prymityw i deformację. Artystka czuje się gorzej w drzeworycie, jej grafika to warsztat akwafortowy i innych technik trawionych.

St. KACPROWSKI: za dużo energii wkłada w wykańczanie drobiazgowego pejzażu który przeważnie robi w akwafortach, mało go podkreślając rysunkiem, wskutek czego prace artysty robią wrażenie akwarel. Niektóre plansze w których rysunek wychodzi na należny sobie w grafice plan, stają znacznie wyżej pod względem artystycznym od kolorowych akwafort. W swych akwafortach jest grafikiem tak potrzebnej w świecie grafiki.

Nasza Opiaja 31 I 1937 r.

124

Grafika lwowska nie ma charakteru jednolitego i daje całą tabelę światopoglądów artystycznych, począwszy od naturalizmu, założeń malarskich, dekoracyjno-konstruktywistycznych, przy zupełnym braku sztuki abstrakcyjnej. Ciekawą grupę stanowią artyści, których twórczości dają się wyczuć pewne tendencje w kierunku skojarzenia pierwiastków prymitywistycznych z zasadą nowoczesnego konstruktywizmu.

Typowo modernistyczny archaizm reprezentuje WZOREK-RAFAŁOWSKA. Prerabia elicki idealizm mistyczny, prymitywistyczno-dekoracyjna koncepcja natury widziana przez pryzmat włoskiego Quattrocenta, boticellovskie uduchowanie i stylizacja kształtów, oparta na doskonałej wiedzy rysunkowej łączy artystka.

KACPROWSKI: wyraźnie ~~wgranicza~~ rozgranicza w kwadratach składniki formalne które poddaje pewnej rytmice wynikającej z wymogów kompozycyjnych.

ACEDANSKI: daje w drzeworytach i akwafortach naturalistyczną koncepcję rzeczywistości, operuje szeroką i syntetyczną płaszczyzną.

KACPROWSKI STEFAN:

ur. 5.X.1887 r. w Sosnowcu

Studia: gimnazjum Państwowe we Lwowie, egz. państw. Politechnika we Lwowie, Akademia Sztuk Pięknych w Rzymie (2 lata), Kunst und Gewerbeschule we Wiedniu (1 rok)

dyrektor Fabryki Tekstylnej we Lwowie

nauczyciel rysunków w VII Gimn. Państw. we Lwowie

od 1917 r. do 1924 r. pracował jako rysownik i dyrektor techniczny we fabryce kilimów przy Zw. przemysłowym we Lwowie i Krakowie. Wizytator tkalni podlegających wydziałowi Krajowemu we Lwowie. Od 1922 r. nauczyciel rysunków w VII gimn., a od 1924 r. do 1939 r. jako nauczyciel w państw. zaw. żeńsk. we Lwowie.

Prócz pracy zawodowej nauczycielskiej zajmowałem się malarstwem i grafiką artystyczną wystawiając swoje prace we Lwowie, Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Budapeszcie, Wiedniu, N. Jorku o innych stolicach Europy.

ZYCIOWYS:

ur. 1887 r. w Sosnowcu, pierwsze nauki pobierał w Warszawie. W 1901 r. wyjechał do Krakowa, gdzie uczęszczał do Szkoły Przemysłu Artystycznego. Od 1903 r. utrzymywał się sam zarabiając lekcjami. W 1905 r. wyjechał do Rzymu, gdzie uczęszczał przez 2 lata do Akademii Sztuk Pięknych. W 1907 r. wrócił do Lwowa i pracował w laboratorium lekarskim i przygotowywał się sam do matury. W 1910 r. zdał maturę we Lwowie i uczęszczał na Politechnikę na wydz. architektury. W 1914 r. zdał na Politechnice egz. państw. W 1917 r. pracuje jako projektodawca i artystyczny kierownik kilimów w Kraj. Zw. Przemysłowym. W 1917 r. wyjechał do Krakowa do filii krakowskiej K.Z.P. gdzie w dalszym ciągu pracuje nad projektowaniem kilimów. W 1920 r. przyjechał do zawierania K.Z.P. do Lwowa, gdzie zorganizował Zakłady Filinkarskie, pracował jako kierownik artyst. i techn. do 1922 r. W 1922 r. powołany do szkolnictwa gimnazjalnego, zaś w 1924 r. do szkolnictwa zawodowego jako nauczyciel rysunków i kostiumologii (historii ubiorów). Na tym stanowisku pozostał do 1939 r. Po wkroczeniu Armii Czerwonej został powołany na dyrektora Szkoły Zawodowej Wieczornej

St. KACPROWSKI obecnie nauczyciel Państw. Szkoły Zawod. Żeńskiej we Lwowie, pracował w Syndykacie Filinkarskim jako projektodawca wzorów kilimarskich, oraz dyrektor techniczny od chwili założenia Syndykatu Filinkarskiego, które miało miejsce we Lwowie w dniu 1.IV.1920 r. aż

do czasu likwidacji tego przedsiębiorstwa, które nastąpiło w październiku 1924 r. wynika na skutek inflacji i trudności płatniczych.

TOWARZYSTWO SZERZENIA SZTUKI POLSKIEJ WŚROD OBOCYCH WARSZAWA

ul. Chmielna 17m 8.

Pismo do St. Kacprowskiego z dnia 23.IX.1933 r. w sprawie przysłania kolekcji rycin na zagraniczne wystawy, oraz nabycie prac, umieszczenia reprodukcji polskich w obcych czasopismach. Dyrekcja postanowiła zgromadzić u siebie odpowiedni zapas materiału z dziedziny współczesnej polskiej grafiki, celem zaspokajania wspomnianych postulatów - na desłanie odpowiedniego kompletu rycin po 5 do 10 egz. (Koszt transportu, ubezpieczenia, reprodukcji fot. ponosi Towarzystwo). Szczegółowe określenie techniki (podstawowej, kombinacji technik, sposobu kolorowania) jest rzeczą niezmiernie pożądaną - oraz informacja ile wogóle sporządzono odbitek z jakiejś ryciny.

Towarzystwo Artystów Grafików w Krakowie, Plac Szczepanski 4.

12.X.1933 r.

Możność zorganizowania przez p. Rose Bailly należąca do Alliance Franco Polonaise wystawy określonej grafiki polskiej we Francji. Wybrała prace St. Kacprowskiego: Zatoka, Widok na Lwów, Widok na Lwów.

126

✓ Wiek Nowy-1931 r.

Wystawa prac uczniów Państw. Szkoły Technicznej (ul. Snopkowska 47)

Szczególnie wyróżniają się prace I. Nowakowskiej (piękny tryptyk z Madonną)

To samo najdodatniejsze wrażenie sprawia dział grafiki, prowadzony przez jednego z wybitnych już dzisiaj grafików lwowskich, prof. L. Tyrowicza, który widocznie umie uczniów porwać swym zapałem i zachęcić do studiowania tej pięknej, zawierającej niezliczone możliwości techniki artystycznej. Poziom tego działu jest b. poważny i już dzisiaj można zaobserwować kilka dobrze zapowiadających się talentów.

Gazeta Poranna, 1931 r.

Wystawa sztuk zdobniczych i przem. artyst. w Państw. Szkole Technicznej we Lwowie

Różnorakie prace graficzne uczniów prof. Tyrowicza, co prawda bardzo jeszcze niedostateczne przeważnie rysunkowo i kompozycyjnie, a także i pod względem technicznym, świadczą jednak nie mniej o poważnym wysiłku młodych adeptów sztuki, oraz możliwościach tu i ówdzie dalszego rozwoju

✓ Wiek Nowy-grudzień 1932 r.

Wystawa Gwiazdkowa w Miejskim Muzeum Przemysłu Artystycznego

bajecznie kolorowe szopki I. Nowakowskiej

Wiek Nowy 1932 r

✓ Wystawa grudniowa T.P.S.P. (4.1.32)

Dobrym pomysłem było zgrupowanie lwowskich grafików pod wspólnym hasłem "Lwów w grafice" ukazał szereg prawdziwie pięknych prac graficznych, opiewających fragmenty architektoniczne i widoki naszego grodu.

Na pierwszy plan w tym dziale wysuwa się teka L. Tyrowicza, jednego z czołowych grafików Lwowa (12 barwnych litografii). Doskonały rysownik rozwijający ustawicznie swój talent, z olbrzymią łatwością podejmuje coraz to nowe zadania nastrojowe i techniczne, leżące w zakresie grafiki.

Obecna teka [działa odmiennie od poprzednich jego prac, działa swoją malarskością. Niema tu wprowadzie kolorów, ani kolorków. Wszędzie rudawo-szare-popielate tony, architektura zasnutą jak gdyby mgłą lub podkreślona nienarzucającym się konturem. Wszędzie umiar i zadziwiające wycucie piękna zabytkowego. Komuś kto przebywa zdala od Lwowa, napewno serce zadrdży, gdy wpadnie mu w ręce teka Tyrowicza i obejrzy takie kartony jak: "Uniwersytet w mgle wieczornej", "Widok z Podwala", "Stare kamienice w rynku", "Cerkiew św. Jura" czy "Ossolineum".

Niemniejsze słowa uznania należą się J. Nowotnowej, która w swoich drzeworytach kolorowych i akwatintach wykazuje niezwykłe bogactwo środków, zawierających się w skromnych możliwościach kreśki i plamy.

Teke lwowską wystawiła także Józefa Kratochwila-Widymska. Oglądamy w niej szereg lwowskich kościołów, wieże lwowskie, romantyczne zaułki i ulice lwowskie, odzwierciedlające wiernie ich piękno zbytkowe i dużą kulturę graficzną artystki.

W podobnych słowach można się też wyrazić o akwafortach i drzeworytach Wandy Korzeniowskiej. Wyróżniają się św. Jur i Plac Dominikański.

Mike akwaforty Józefa Pięniżka i akwatinty K. Łotockiego walczą tematowo i stylowo do epoki wczorajszej. Nie ma w nich ani żadnych stylizacji, ani deformacji. Są to subtelne, naturalistycznie rysowane zabytki i widoki owiane niekiedy przekonującym nastrojem i poezją.

Żywe odczuwanie piękna zabytkowego ujawniają także prace M. Huthowej i A. Markowskiego

Osobną wzmiankę należy poświęcić najmłodszym artystom p. Z. Acedanskiemu i I. Nowakowskiej, u obojga podkreślić należy znaczne opanowanie techniczne, precyzję rysunku i przemyślenie kompozycyjne. Akwatinty przekonują pogłębieniem nastroju i świadomym operowaniem środkami właściwymi tej technice.

Dziennik Ludowy-maj 1933 r.

Loteria artystyczna i licytacja obrazów

w sali giełdy ul Akademicka 17 wielkie zainteresowanie (Acedanski, Huthowa, Kacprowski, Korzeniowska, Łotocki, Nowakowska, Opolska, Pieniążek, Tyrowicz, Żurawski).

Wiek Nowy-1933 r.

Salon Letni w Pałacu Sztuki na Pl. Targów Wschodnich-wystawa.

Obejmuje prace artystów malarzy, rzeźbiarzy, grafików-duża frekwencja wiedzających (Acedanski, Huthowej, Nowakowski,)

Gazeta Poranna-lipeć 1933 r.

Zywotność sztuki lwowskiej (uroczyste otwarcie Salonu Letniego w Pałacu Sztuki (obrazy, rzeźby, kilimy, grafika)

Zajęła też swoje stałe, należne jej miejsce, nasza twórczyni subtelnej akwaforty kolorowej J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA (14 prac).

z debiutujących zdobyła sobie prawo obywatelstwa I. NOWAKOWSKA oraz Z. ACEDANSKI

Wystawa zgromadziła w Pałacu Sztuki elitę naczyń mialośników plastyki i zadokumentowała dobitnie, że ruchliwa jak zazwyczaj Dyrekcja "Towarstwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie, odłożyła i w bieżącym sezonie wszelkich starań, ażeby uwypuklić w ramach Salonu Letniego możliwie jak najwięcej charakterystyczne prace artystów lwowskich.

Katalog-Salon Letni, lipeć, sierpień, wrzesień 1933 r.

- 1) Z. Acedanski-akwaforta, drzeworyt, akwaforta, drzew. sztor i kolor.-architektura
- 2) M. Huthowa- akwaforta, akwaforta, mezz, drzew
- 3) St. Kacprowski- akwaforta kolor, mezz
- 4) J. Kratochwila-Widymaska- akwaforta, kolor, monotypia
- 5) I. Nowakowska -akwaforta, drzew. kolor, such, akwaforta,

Chwila 1933 r.

Salon Letni

upadek poziomu wystaw sztuk plastycznych we Lwowie (brak nowych mocnych talentów, ubytek licznych wybitnych artystów, bezczynność pozostałych,) poprawny choć niezbyt wysoki poziom

Monotypie i akwaforty J. KRATOCHWILA-WIDYMSKIEJ świadczą o intensywnej i owocnej pracy tej artystki na polu grafiki, wykonane pomysłowo i z poważnym opanowaniem techniki grafiki Z. ACEDANSKIEGO

Za minimalne ceny wystawiono tu na sprzedaż dzieła twórców tej miary i rozgłosu co J. Matejko, J. Malczeski, J. Pałat, K. Żmurko, a jednak prawie, że niczego nie sprzedano. I teraz dopiero wiemy dlaczego dola naszych artystów jest tak ciężka i dlaczego poziom wystaw tak upada.

Artur Lauterbach.

Gazeta Poranna, 31. sierpnia 1933 r.

Salon Letni

(nie mają racji bytu, maleje frekwencja publiczności w czasie wakacyjnym spada jakość intelektualna)-ekspozycje pierwszorzędne

Bardzo bogato acz niezdecydowanie przedstawia się twórczość I. KOWAKOWSKIEJ i Z. ACEDANSKIEGO w poszukiwaniach technicznych warsztatu graficznego odwołania się twórczość młoda, jędrna, jeszcze często surowa, chwilami twarda, przepojona głęboko wpływem Stryjskiej, zrozumiała w twórczości jeszcze nieustalonej, doskonalącej się. Oboje artyści poświęcili swą sztukę tematowi kościelnemu niemal wyłącznie, wyjąwszy grafiki.

Zodna graficzka lwowska M. HUTHOWA

Przyjaciół

J. Kiljan-Stanisławska

Katalog-Tow. Szt. Pięknych -Wystawa Gwiazdkowa ul. Dzieduszyckich 1

"Lwów w grafice" obejmuje zespół lwowskich grafików

- 1) Z. Acedanski-6 prac-akwaforta, drzew, 8, 10, 12 zł

- 2) M. Huthowa-11 prac-akwt, akwf, drzew sztor
- 3) W. Korzeniowska-14 prac-akwf, drzew.
- 4) J. Kratochwila-Widymaska-10 prac, vernis mou, akwf, akwt, akwf kolor
- 5) K. Łotocki-4 prace. akwt, linoleoryt
- 6) A. Markowski-11 prac, lit. akwf,
- 7) I. Nowakowska-7 prac, akwt, such, drzew, akwf,
- 8) J. Nowotnowa-8 prac, drzew kolor, such, akwt
- 9) J. Pieniążek-10 prac, akwf
- 10) L. Tyrowicz-12 prac cykl Piekny Lwow-12 barw. autolitografii 1932 r.

Wystawy indywidualne

1) Maria Rużycka-10 prac, drzew, schar, igła, akwt,

Ogólny salon gwiazdkowy artystów lwowskich

- 1) St. Kacprowski-16 prac, akwt, akwf, miękki werniks,
  - 2) J. Nowotnowa-2 prace, drzew kolor, linoryt
- Losowanie obrazów dla członków Tow.-premie za rok 1932 r.

Kronika żółkiewska -17. wrzesień 1933 r.

"Żółkiew w sztuce" wystawa obrazów i grafiki lwowskiej artystów-malarzy I. Nowakowskiej i Z. Acedańskiego, impreza urzędowa w 250-tą rocznicę Odsieczy Wiednia. Wystawa obejmuje zabytki historyczne i fragmenty charakterystyczne m. Żółkwi. z okazji obchodów na cześć króla Jana III pod protektorem Komitetu obchodu.

Życie prowincji Gazeta Poranna 29. IX. 1933 r.

Imponująca uroczystość ku czci Odsieczy wiedeńskiej

Na wystawę złożyły się prace lwowskich malarzy, którzy w oleju, drzeworytach, akwatintach, akwafortach, monotypiach i akwarelach przedstawili piękno zakute w tych zabytkach architektonicznych. Widoki były po większej części owiane przekonującym nastrojem i poezją i żywe odczucie piękna zabytkowego artystów ujawniło się dość wybitnie.

Gazeta Poranna 25. X. 1933 r.

Żółkiew-sztuka w gościnie na partykularzu

Mieszkańcy ujrzeni to na co patrzą codziennie, odtworzone pod artystycznym kątem widzenia, takie same a przecież barwniejsze, pełniejsze treści, znamienne w ogólnym swym wyrazie. Ogólne wrażenie bardzo dodatnie. Z tych kartonów i płócien promienieje radość młodych talentów, które pokonawszy zwycięsko trudności techniczne wyciskają na niej swe indywidualne piętno. Jest tu wiele poważnej pracy, świadczącej o szacunku dla sztuki, jest zdrowe poczucie umiaru. Próbują swych sił w rozmaitych dziedzinach, a zawsze z równą sumiennością i równym kunsztem. Drzeworyt uprawiają z widocznym zamiłowaniem, choć w szerokiej kołach najmniej znajduje on zajęcia i zrozumienia. Kreskami wydobywają dotykającą brylowatość odsłaniającą daliperspektywiczność. Subtelnie wychodzi z ich pracowni akwatinta, tak przysłaniająca oblicze rzeczywistości, niby mgłą tajemniczą. W prach motywy powtarzają się niejednokrotnie, w tem powtarzaniu jednak triumfuje własna inwencja artystyczna ukazująca promieniejące z przedmiotu coraz nowe rysy i błyski piękna.

Gazeta Poranna-1933 r.

Wystawa zamków króla Jana III

Nader interesująca wystawa fotograficzno-graficzna obejmująca miejscowości związane z osobą króla Jana III; Żółkiew, Olsko, Podhorce, Złoczów. Wystawa urządzona przy pomocy Oddziału Kultury i Sztuki wojew. lwowskiego zawiera bardzo piękne eksponaty pochodzące także ze zbiorów w pierwszej linii prof. Zubrzyckiego i sen. Wysłoucha. Niezwykle artystyczne drzeworyty, akwatinty, lineoryty, montypy, Z. ACEDAŃSKIEGO, I. NOWAKOWSKIEJ, RYBAŁTOWSKIEGO i in. Na szczególną uwagę zasługują stare drzeworyty Pillerowskie, przedstawiające zamki i inne zabytki tych miejscowości z rozmaitych okresów czasu. Artystyczne zdjęcia i grafiki, jakoteż plany

i mapy, pozwalają na poznanie we wszystkich szczegółach zarówno bogatej architektoniki, tych zabytków jak i samych miejscowości historycznych.

Wiek Nowy-Lwów 22.X.1933 r.

Żółkiwie-Oleśko-Podhorce i Złoczów w grafice i fotografice

Oddział lwowski Pols. Tow. Krajozn. urządził interesującą i dydaktyczną wystawę grafiki i fotografiki, poświęcając piękno zabytków takich historycznych miejscowości jak; Żółkiew, Oleśko, Podhorce i Złoczów.

W dziale grafiki Z. ACEDANSKI wystawia szereg dobrych technicznie i rysunkowo drzeworytów i kilka nastrojowych akwatint. Wyróżniają się Cerkiew OO Dominikanów, -Żółkiew, Brama Gliniana z basztą (ładne kontrasty plam czarnych i białych) i zaułek żydowski w Żółkwi.

Szczerze odczute piękno zabytkowe ujawnia się w swych pracach p. I. NOWAKOWSKA. Takie akwatinty jak "bożnica żółkiewska", "wnętrze bożnicy" czy "dzwonnica przy farze" świadczą o dużej, zaawansowaniu technicznym i widocznych postępach rysunkowych.

Pewną ręką w rysunku i duże odczucie nastroju ukazują szkice i linoryty Janusza RYBAŁTOWSKIEGO.

Słowo Polskie 29.X.1933 r.

Żółkiew, Oleśko i Podhorce w grafice i fotografice

Zebrała jest tu stara grafika wędutowa, najnowsze studia graficzne z wymienionych miast historycznych i fotografia dokumentarna. Pierwszy dział reprezentują stare litografie, rysowane przez Langego, a przedstawiające zamki w Jazłowcu, Trembowli, Podhorcach i Oleśku. Druki te noszą charakter romantycznej ryciny, z typowym sztafażem ludzkim i pieczołowitym rysunkiem szczegółów i drzew. Te melancholijne w nastroju obrazki, pozostałość bujnego w litografię artystyczną XIX wieku u nas, są bardzo niksze. Poza tym znajduję rysunki Matejki z architektury zabytkowej reprodukowane w starej manierze drzeworytniczej.

Najlicniejszą kolekcję na tej wystawie stanowią drzeworyty i akwatinty I. NOWAKOWSKIEJ i Z. ACEDANSKIEGO. Młoda ta para zdolnych artystów po swym debiucie w Salonie Letnim opracowała graficznie Żółkiew dając tym dowód swej pracowitości i rągliwości. Prace ich mają mniej więcej jednolity charakter, wyraz, drzeworyty są cięte śmiało i sprawnie w kompozycji traktowane są syntetycznie. Akwatintom brak niekiedy różnicy na tęczach. W grafice swej zmiernie oni do coraz ciekawszych ujęć, czarnych i białych.

Gazeta Poranna 17.XII.1933 r.

Wystawa gwiazdkowa w Tow. Przyj. Szt. Pięknych

Wystawy grudniowe otacza sp. cyficzna i szczególna atmosfera w której interes artystyczny walczy o lepsze z nadzieją sprzedaży dzieł wystawionych. Nadziej jest coraz częściej płonna, nie to nie zmieni tradycyjnego nastroju grudniowego, miesiąca upominków.

Wystaw utrzymana w zakresie dość skromnym, niemniej budzi żywe zainteresowanie publiczności. Pozostaje pod znakiem indywidualnego pokazu dzieł J. PIENIAŻKA, M. WODZICKIEJ, oraz bardzo starannie skompletowanej wystawy prac zespołu grafików lwowskich.

Zespół lwowskich artystów grafik nie jest na obecnej wystawie kompletny, brakuje mu bowiem najwitalniejszego grafika w osobie L. Tyrowicza. Mimo to jednak całość wystawy przedstawia się bardzo dobrze, dzięki wytrawnemu doborowi ekponatów i wogóle wysokiemu poziomowi sztuki graficznej w Polsce, a co zatem idzie także we Lwowie. Bilans artystyczny ostatniej wystawy międzynarodowej grafiki w Warszawie, przekonał nas ostatecznie o tym, że z grafiką polską żadna z grafik współczesnych nie może iść bez klęski w zawody.

I. NOWAKOWSKA i Z. ACEDANSKI - choć zadadniczo postawieni bardzo dob-

rze w warsztacie, stosują go jeszcze surowo i dość twardo, zwłaszcza w tle, a szczególnie w koncepcji nieba.

* M. HUTHOWA; tworzy nierówno. Najlepsze z jej dotychczasowych prac są pejzaże architektoniczne, przeważnie robione w akwatincie. Ten malarski sposób graficzny najlepiej odpowiada charakterowi twórczemu artystki. Nie znaczy to wcale iżby nie odczuwała czystej techniki drzeworytu. Jej dziedziniec klasztoru Jezuitów i kaplica w Lourdes są zrobione doskonale.

St. KACPROWSKI - daje w swych pracach dużo fotograficznego niemal złudzenia, lecz natomiast mało inwencji twórczej.

K Poważną i różnorodną twórczość W. KORZENIOWSKIEJ zaliczyć należy do twórczości czołowych, szereg pierwszorzędnych drzeworytów kolorowych komponowanych z fantazją i doświadczeniem graficznym, rytowanych czysto i energicznie

J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA - najmocniejszy w ekspresji jest akwaforta kolorowana "Brama w rynku".

X Plansze graficzne A. MARKOWSKIEGO przeważnie trawione, opracowane są z wnikliwym znastwem warsztatu. Artysta jako malarz, chętnie przechyla się w stronę grafiki miękkiej i stonowanej, pozwalającej na swobodę w impresji, choć pociąga go także rysunkowy suchoryt, a nawet bardzo karny i skrzepowany w środkach drzeworytu.

M Pierwszy raz wystąpił ze swą swoistą twórczością R. MEKICKI. Jego wystawa ekslibrisów jest bogata w skali kompozycyjnej, technicznie zaś poprzestaje na cynkotypie i akwafortcie, z wyjątkiem jednego drzeworytu. Najartystyczniejsze, w koncepcji i manierze są ekslibrisy "Dzieci artysty" utrzymane w charakterze prymitywnym, kolorowe. Wytrawnie wykonał swe ekslibrisy barokowe, w typie antyczne hr. Chodkiewiczów.

St. M. STARZENSKA - tworzy w miniaturze jej manierze graficznej, jej grozki czy ziarnisty drzeworyt "Nad Prutem" traktowany niemal jak mezzotinta, stwarza w efekcie atmosferę starej miniatury. Małe również w wymiarach, lecz nowoczesne w metodzie jest Wnętrze kościoła.

N Bardzo różnorodne w charakterze warsztacie i kompozycji są prace graficzne J. NOWOTNOWEJ i o li np. drzeworyt sztorcowy odczuwa i tworzy artystka najgłębiej i najindywidualniej, o tyle drzeworyt zwyczajny nasuwa jej pewne trudności. Naogół twórczość graficzna J.N. jest za różnorodna, aby ją móc w artykule zróżnicować.

M! OPOLSKA -

H * Z. STANISŁAWSKA-HOVORKOWA - twórczość jej mało znana we Lwowie zamyka się nie tylko w grafice, lecz głównie w działalności ilustracyjnej, bogatej w inwencję, rozmach i emfazę twórczą. Nadzwyczaj czysty warsztat artystki, istotą twórczości jest dramatyczna ekspansja na zewnątrz wizji żywiołowych zamkniętych w człowieku, pejzaż sam dla siebie nie istnieje dla artystki

W. ŻURAWSKI - grafik rzetelny i uczciwy w pracy, zdolny i żywotny w koncepcji, oraz swoistym rysunku typowo graficznym

J. Kilianowa.

Wiek Nowy 14. XII 1933 r

Wystawa gwiazdkowa w Tow. Przyj. Szt. Pięknych

Dział II obejmuje zespół lwowskich artystów grafików, można stwierdzić w nich duży rozwój grafiki lwowskiej i wyróżnić szereg dzieł wartościowych i wybitnych. Drzeworyty utalentowanej W. KORZENIOWSKIEJ (barwne Bajki, piękna kompozycja, wyróżniają się studia architektoniczne J. NOWOTNOWEJ, piękne efekty barwne w monotypiach (irysy, piwonie). Dużo siły wyrazu prace ŻURAWSKIEGO. Z. STANISŁAWSKA-HOVORKOWA (piękny rysunek i duża ekspresja). I. NOWAKOWSKA (drzeworyt poprawny technicznie i staranny rysunek)

Kurjer Lwowski 15.XII 1933 r.

Wystawa gwiazdkowa w lwows Tow.Szt.P.

W dziale grafiki wyróżnia się przede wszystkim wybitna artystka M.OPOLSKA ,której litografie, suchoryty i kwasoryty w swojej skromności i bezpretensjonalności stają się najlepszymi pracami na wystawie gwiazdkowej odznaczają się doskonałym rysunkiem(studia aktów, kompozycje uliczne wykazują dużą widedzę artystyczną i nieprzeciętn talent.

Wystawa grafików lwowskich -1934 r.

Zrzeszeni artyści-graficy lwowscy otwierają 4 marca wielką wystawę swych prac w Stanisławowie w salach M.Kasy Oszczędności staraniem Muzeum Muzeum Pokuckiego, na otwarciu wygłosi L.Tyrowicz krótki wykład o wartościach i znaczeniu sztuk graficznych

Wiek Nowy 18.II.1934 r.

Kronika jarosławska

W sali magistratu wystawa grafiki artystów lwowskich, o celach grafiki wygłosi odczyt prof.L.Tyrowicz ze Lwowa.

Kurjer stanisławowski 18.marca 1934 r.

Wystawa Zw.Art-Grafików ze Lwowa

Usiłowania nawiązania bliższego kontaktu ze sferami kulturalnymi Stanisławowa, krótka prelekcja na temat grafiki przez lwowską artystkę L.Tyrowicz, Wystawa dała przegląd prac 16-tu artystów grafików usiłujących przede wszystkim rozwiązać problemy techniczne, grafika bowiem wymaga doskonałości znajomości rysunku i światłocienia, jak również dokładnego opanowania materiału, narzędzi i różnorodnych technik, znajomość wielu procesów chemicznych i umiejętność ich zastosowania w praktyce.

Z.ACEDANSKI (lepszy w akwatincie niż w drzeworycie)

M.HUTHOWA (wielostronna w swych technikach, uprawia akwafortę, akwatintę, monotyp i drzeworyt, najlepsza akwatinta, wielkie możliwości graficzne tej kulturalnej artystki, umiejącej wydobyć za pomocą prostych środków zarówno ogromną głębię perspektywiczną, jak nadzwyczajne efekty malarskie, słabsze drzeworyty.

W.KORZENIOWSKA (patrzy na życie oczyma malarza, zainteresowanie wszystkim wokół siebie, widzi dużo i różnorodnie, interesuje ją światło, życie, fabuła, szuka nastroju i usiłuje pokonać trudności techniczne w drzeworytach kolorowych)

I.NOWAKOWSKA (jędrny i lapidarny sposób zarówno jak do techniki i kompozycji, cerkiewki ruskie główny temat dobrze i śmiało skomponowane, światłem operuje umiejętnie, śmiałość cechuje i wyróżnia jej prace drzeworytnicze, doskonały również w akwatincie.

J.NOWOTNOWA (artystka o ustalonej marce daje przegląd swych dużych możliwości i umiejętności technicznych (kaktus, filodenron drzew kolorowo-akwatinta)

R.MEKICKI (ciekawe i dobrze skomponowane ekslibrisy (barwne dla dzieci artysty), dobrze podkreśla osobę i jej rodzaj zatrudnienia)

J.PIENIAŻEK (licznie reproduktowane akwaforty (b.dobry portret Mościckiego)

L.TYROWICZ

STANISŁAWSKA-HOWORKOWA (gubi się często w kreskach i kreseczkach mało zwraca uwagi na światłocien.

Sukces materialny tej wystawy, sprzedano kilkanaście prac na sumę 300 zł.

Jna Szczerbetko

Wiek Nowy 16.VI.1934 r

Salon wiosenny-grafika

urządony przez TPSP na pl. Targów wsch.-skomnailościowo i jakościowo w porównaniu do wystaw z lat poprzednich, w dziale grafiki wystawia szereg utalentowanych i znanych artystów

○ Tęczą barw mienią się monotypy J. NOWOTNOWEJ (intenzywnie kolorystyczne bratki i pastelowe żółte róże, impresyjnie potraktowane, dwa świeże pejzaże wiosenne, oto nowy krok naprzód w zdobyczach artystycznych prac witej artystki.

Z. KRATOCHWILA-WIDYMSKA (dobre monotypy rysunkowo akt kobiecej i 2 nastrojowe fragmenty starego Lwowa.

Drzeworyty kolorowa M. HUTHOWEJ i technicznie i kompozycyjnie przedstawiają się dodatnio.

M. STARZENSKA (duże zalety rysunkowe w drzeworytach)

Gazeta Poranna 31. maja 1934 r.

Salon wiosenna -grafika

○ M. HUTHOWA (drzeworyt, Marsylia plansza klasyczna b. dobra formalnie i kompozycyjnie. koronkowe cięcia dłutem w kratkę b. oryginalne

J. Kilian Stańskawska

1934 r.

Wystawa gwiazdkowa prac absolwentów Wydz. Sztuk Zdob i przem. artyst. w Państ. Szkole Technicznej,

Na wysokim poziomie artystycznym wystawa, z miłą nowością wystąpił dział grafiki prof. L. Tyrowicza wystawiając b. artystyczne, ładnie komponowane, o harmonijnym kolorystyce karty świąteczne, które pozwolą za małą kwotę sprawić przyjemność znajomym, ofiarowaniem w miejsce banalnej kartki-artystycznego obrazka.

Na podkreślenie zasługuje jeszcze w tym dziale szereg prac graficznych I. NOWAKOWSKIEJ i Z. ACEDANSKIEGO
Wystawę urządziło Tow. Przyjaciół Wydz. Zdob. i przem. artyst. zajmuje się opieką materialną i moralną nad uczniami i absolwentami którzy z powodu kryzysu gospodarczego są pozbawieni możliwości zarobkowania.

1934 r. listopad-grudzień wystawa Gazeta Poranna

Lwów dawny i dzisiejszy w grafice i fotografice

Bardzo interesującą i cieszącą się dużą frekwencją jest obecna wystawa urządzona przez Lwowski Oddział Pols. Tow. Krajoznawczego, ma ona na celu zobrazować dawny i dzisiejszy Lwów w grafice i fotografice. Składowane są na nią następujące działy; lwowska grafika nowoczesna, grafiki i rysunki dawniejsze.

Z tych 3 działów najciekawiej przedstawia się drugi, którego nie tylko strona tematowa (wygląd dawnego Lwowa, jego życie, śledzenie zmian jakie w nim zaszły przez przeciąg stu lat itp) przedstawia się niezwykle interesująco i sprawia, że publiczność z prawdziwą przyjemnością wpatruje się w stare litografie, drzeworyty i gwasze, ale także poziom artystyczny i techniczny jest wysoki. Zwracają uwagę widza żywe w tonacji i wybitnie kolorystyczne gwasze Hallera z lat między 1824-1841, oddające z wielką precyzją dawne fragmenty Lwowa (Wały Gubernatorskie-Teatr ulica Panska i inne). Na równie bardznie uwagę zasługują liczne litografie całego zastępu artystów (Zychowicza T, Stęczyńskiego M, B Langego A, Galinskiego, Aurera i in) wykonane w znanej lwowskiej drukarni P. Pillera,

Zgromadzone ekponaty pochodzą ze zbiorów Muzeum Przem., Muzeum XX Lubomirskich, zbiorów hr. Baworowskiego, Ossolineum, Stauropeiggi,

W dziale lwowskiej grafiki nowoczesnej biorą udział; L. TYROWICZ (drzeworyty i autolitografie kolorowe z cyklu Piękny Lwów, J. PIENIAŻEK (akwaforty, J. NOWOTNOWA (akwatinty i drzeworyty, A. MARKOWSKI, K. ŁOTOCKI, (udatne drzeworyty), W. KORZENIOWKA (akwaforty), M. GUTKOWSKA (akwaforty precezyjne w rysunku i dekoracyjne w komponowaniu szczegółów rzeźbiarskich), Z. ACEDANSKI (akwatinty), Helena KONOPACKA (linoryt), KRATOCHWILA-

WIDYMSKA(w szeregu akwaforta i vernis-mou daje 2 cykle Teka Lwowska i Starolwowskie kramy-akwaforty kolorowe, dobre w zestroju barw i udatni skomponowane. I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA (szereg akwafort i drzeworytów, Anna SMOLENSKA, St. KACPROWSKI.

Katalog-Polskie Tow. Krajoznawcze Oddział Lwowski
Lwów dawny i dzisiejszy w grafice i fotografice
 Wystawa w salonach Tow. Przyj. Szt. Pięknych we Lwowie
 Listopad-grudzień 1934 r.

Lwowska grafika nowoczesna

- 1) Z. Acedanski- 3 akwt.
- 2) Zygmunt BIERER-2 akwf
- 3) Wiktoria GORYNSKA-3 drzew.
- 4) Odo DOBROWOLSKI- 3 lit. barw.
- 5) Maria GUTKOWSKA-Cykl Lwów 1927-10 mezz, akwf, (arch)
- 6) M. HUTHOWA-11 akwt, drzew, vernis mou
- 7) S. KACPROWSKI-9 akwt, akwf,
- 8) Helena KONOPACKA-4 linoryty (arch)
- 9) W. KORZENIOWSKA-17 akwf, drzew, vernis mon,
- 10) KRATOCHWILA-WIDYMSKA-Teka Lwowska, 11 akwf, akwt, vernis mou, Starolwowskie kramy
- 11) KRZYŻANOWSKI Henryk-2 litog.
- 12) K. ŁOTOCKI-6 akwt, drzew, such
- 13) A. MARKOWSKI-10 akwf
- 14) I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA, 9 akwf, akwt, drzew, such,
- 15) J. NOWOTNOWA-Cykl. "Rynek Lwowski"-11 akwt, drzew, monotypia
- 16) M. OPOLSKA-1 litog.
- 17) J. PIENIAŻEK-8 akwf,
- 18) Kamila ROSENFELD-6 rys.
- 19) SCHORMOWNA Maria-1 litog
- 20) Anna SMOLENSKA- 2 autolitogr kolor
- 21) L. TYROWICZ-z cyklu Piękny Lwów 7 autolitogr. kolor, drzew,

GRAFIKA DAWNIEJSZA;

- 1) Art de OTTO
- 2) AUER C -13 litogr. P. Pillera
- 3) CZARNECKI-lit.
- 4) CZYSZKOWSKI T.-gwasz
- 5) DYAMENT-drzew
- 6) I. FILIPOWICZ-miedz.
- 7) L. GALINSKI-litogr
- 8) A. GATTON-litogr
- 9) A. KLAUS-litor
- 10) T. KLEMENT-litogr
- 11) A. LANGE-8 litogr
- 12) K. A. NIEDBAŁOWICZ-miedz
- 13) PRIXNER-sztuch
- 14) SANDS-stalor kolor
- 15) SCHMIDT-stal.
- 16) M. B. STECZYNSKI-3 litogr
- 17) J. TYSIEWICZ-litogr
- 18) T. ZYCHOWICZ-3 litog
- 19)

Wiek Nowy 21.XII.1934 r.

Wystawa gwiazdkowa w Tow. Przyj. Szt. Pięknych

- o Prace J. NOWOTNOWEJ to szereg pięknie skomponowanych, o szlachetnym nastroju, barw studiów kwiatów i martwej natury, w kolekcji graficznej prócz sprawności technicznej, gruntownie przemyślana kompozycja, nowoczesny sposób podejścia do traktowanych motywów, przez umiejętne prymityzowanie lub stylizację.

Graficy lwowscy tym razem są zdekompetyzowani, niemniej nawet tak nie liczni ukazują w całej pełni wysoki poziom grafiki lwowskiej. Prym wiedzie J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA swoją wartościową teka fragmentów starego Lwowa. Sporoznacznie twórczego okazuje w swych drzeworytach I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA imponująca wyrtwałością w pracy nad pogłębieniem talentu. - Z. ACEDANSKI z powodzeniem wypowiada się w akwatynie. - A. RAFAŁOWSKA wykazuje w swych pracach subtelny choć egergiczny rysunek, znaczne opanowanie techniczne, poważne podejście do problemów kompozycyjnych. - Z drzeworytów W. ŻURAWSKIEGO przemawiają walory artystyczne i duże zdyscyplinowanie techniczne. - Ponadto wystawiają w tym dziale M. STARZENSKA, K. ŁOTOCKI, R. MEKICKI, Jadwiga Krawczanska, Czesław KRZYŻANOWSKI, Jadwiga LONGCHAMPS i J. PIENIAŻEK.

13.XI
Grudzień 1934 r.

Gracie Goscini
Lwów dawny i dzisiejszy w grafice i fotografice

Najbardziej interesującym zjawiskiem na tej wystawie dawnego i dzisiejszego Lwowa są eksponaty grafiki antycznej; sztychy, litografje, gwasze, i drzeworyty, dotyczące architektury, obyczajów, strojów charakteru ogólnego i stylu starego Lwowa. Eksponaty pochodzą ze zbiorów hr. Baworowskiego, Gwał Pawlikowiego w Ossolineum, Muzeum Przem., Muzeum XX Lubomirskich,

Świetne gwasze ilustratora GESTENBERGERA malowane manierą zbiorowej miniatury, dużo charakteru i indywidualnego wyrazu, nacisku na modną sylwetkę ówczesną. Ci ilustratorzy z pocz. 19 i końca 18 w. umieli pracować nad formą i charakterem ryciny - Drugi doskonały, pełny świadomości i elegancji, wzorowanej na angielskich sztychach pejzaży stał i architektonista jest HALLER malujący około 1830 r. - Na wystawie znajdują się również prymitywne sztychy z XV i XVI i XVII wieku, przeważnie w drzeworycie i miedziorycie.

Wszystkie litografie o Lwowie powstają w XIX wieku wykonane w zakładzie litograficznym P. Pillera.

Lwowska grafika nowoczesna dopełnia retrospektywnie dawniejszą, zajmuje się obiektami znikającego Lwowa, doskonały obraz architektury i jej dzieł we Lwowie.

Wystawili swe prace;

- 1) Z. ACEDANSKI - (miękkie i malaryckie akwatinty)
- 2) Z. BIEDER - akwaforta
- 3) Wiktoria GORYNSKA - drzeworyty miniaturową Baerdsleyowską metodą robione
- 4) Maria GUTKOWSKA - cykl o Lwowie w akwafortcie
- 5) M. HUTHOWA - jej prace graficzne z zakresu historii miasta należą do najlepszych dzieł artystki, doskonale czuje się w impresyjnej akwatynie, miękkiej jak aksamit, akwafortę odbija zazwyczaj ciemno, pointując ją bardzo dobrze żywo zieloną lub czerwoną plamą dachu lub innego odległego obiektu architektonicznego
- 6) St. KACPTOWSKI - robi akwatintę i akwafortę zbyt pedantycznie, po akademicku
- 7) KONOPACKA - linoryty
- 8) W. KORZENIOWSKA - doskonale rytowana kolekcja akwafort, wytrawna graficzka zajmuje jedno z czołowych miejsc szeregu artystów etnografów.
- 9) J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA - postawiła się tym razem na najwyższym szczyście swej twórczości. Cały talent artystki skupił się w architektonicznym pezażu. - Też Lwowska, Starolwowskie bramy - są robione z taką kulturą i malarzkiem, oraz graficznym wyczuciem rysunku i charakteru kompozycji, mog

gą wybitnie reprezentować architektoniczny dział naszej grafiki zagranicą.

- 10) H. Krzyżanowski - zaznaczył tylko swój udział
- 11) K. ŁOTOCKI - większa ilość bardzo dobrych plansz, opracowanych miniaturowo, ze znastwem przedmiotu.
- 12) I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA - interpretuje swe akwaforty bardzo nastrojowo akwatinty również miękko, natomiast drzeworyty energicznie a nawet twardo.
- 13) J. NOWOTNOWA - cykl Rynek lwowski - przeważnie drzeworyty sztorcowe, robionych precyzyjnym dżutem, bardzo dobre w rysunku i kompozycji,
- 14) M. OPOLSKA - tylko s ię przypomniała jedną litografią
- 15) J. PIENIAŻEK - dał cykl akwafort wytrawnych w rysunku
- 16) M. SZWORM - 1 dobra litografia
- 17) A. SMOLENSKA - autolitografie kolorowe trochę robione na styl XIX w.
- 18) L. TYROWICZ - teka Piękny Lwów

J. Kilian-Stanisławska

Katalog-Tow. PIS!P! - Wystawa Gwiazdkowa - grudzień 1934 r.

- 1) Z. ACEDANSKI - 7 akwt, drzew,
- 2) J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA - 7 akwf, - Starolwoskie kramy
- 3) Jadwiga KRAWCZYNSKA - 4 such. igła, drzew
- 4) Czesław KRZYŻANOWSKI - 2 akwf
- 5) Jadwiga LONGCHAMPS - 3 litog
- 6) K. ŁOTOCKI (2 vernis mou
- 7) R. MEKICKI - 4 akwf
- 8) I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA - 8 drzew,
- 9) J. PIENIAŻEK - 2 drzew, akwf
- 10) A. RAFAŁOWSKA - 7 drzew
- 11) M. J. STARZENSKA - 5 drzew.
- 12) W. ŻURAWSKI - 10 drzew.

ceny od 5 do 35 zł.

h-

Cwila 30. XII. 1934 - Sezon malarski we Lwowie - Wyst. TBSP.

Pobłażliwa klasyfikacja, poważna ilość prac słabych, wynosi się wysoko przepiękna kolekcja prac J. NOWOTNOWEJ, wyróżniła się ostatnio na polu grafiki reprezentując w tej trudnej dziedzinie pierwszorzędną klasę. Szczególnie w drzeworytniczych studiach architektonicznych, dzięki większej precyzji ryłca i ogromnie urozmaiconej koncepcji kompozycyjnej, potrafiła artystka stworzyć plansze pełne życia i wyrazu, wykonane aż po najsztubtelniejsze niuanse, a przytem o zwięzłej i wyrazistej ekspresji.

W dziale grafiki wyróżniają się poza tem;

- 1) Starolwoskie kramy J. KRATOCHWILA-WIDYMSKIEJ
- 2) ciekawe studia J. LONGCHAMPS
- 3) bardzo piękne prace Z. ACEDANSKIEGO
- 4) neoklasycystyczne studia A. RAFAŁOWSKIEJ
- 5) ożywione w rysunku i pełne humoru drzeworyty I. NOWAKOWSKIEJ-ACEDANSKIEJ
- 6) 2 miłe obrazki K. ŁOTOCKIEGO
- 7) pierwszorzędne prace W. ŻURAWSKIEGO

A. Lauterbach

Katalog-Wystawa bieżąca - Wystawa Związku Artystów Grafików - lipiec-sierpień
Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w Krakowie 1935 r.

- 1) Z. ACEDANSKI - 10 akwt, drzew
- 2) J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA - 4 vernis mou akwf,
- 3) M. HUTHOWA - 5 vernis mou, mezz, akwf, drzew
- 4) I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA - 14 drzew

jaki w tej sytuacji można osiągnąć. Salon urządzony starannie

Gazeta Poranna-1936 r. Salon Wiosenna część II.

Nasze lasy i ochrona przyrody - Wystawy TPSP wrzesień 1936 r. na Targach Wschodnich-zgromadzono obrazy i grafikę przedstawiającą las.

Inicjatywa Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie i Izby Przemysłowo-handlowej we Lwowie, szereg pejzaży i scen z polowań:

- 1) F. PAUTSCH
- 2) I. TRUSZ
- 3) K. SICHULSKI (teka myśliwska) i autolitografii
- 4) K. ŁO OCKI (olej)
- 5) I. NOWAKOWSKA-ACEDANSKA (Gwasze)

Przewodnik po Żółkwi - E. Hay "Żółkiew-przewodnik po mieście i jego dzie-
ilustrowany kilkunastoma oryginalnymi drzeworytami I. i Z. ACEDANSKICH

Wiek Nowy 26. IX. 1936 r.

Uczczenie zasług p. Rose BAILLY przez Towarzystwa Lwowskie.

Z okazji jubileuszu przyjaciółki Polski p. R. Bailly Tow. Przyj. Francji oraz Zw. Lwow. Artys. Graf. na swych walnych zebraniach wybrały ją członkiem honorowym. Ozdobne dyplomy zostały przed wakacjami wysłane do Paryża.

- 1) Dyplom Tow. Przyj. Francji jest dziełem J. KRATOCHWILA-WIDYMSKIEJ
- 2) " Zw. Grafików " " I. NOWAKOWSKIEJ-ACEDANSKIEJ

Dziennik Polski 29. XI. 1936 r. - Kronika wystaw sztuki

Przewodnik o Żółkwi E. Hay drzeworytowa okładka i także ilustracje i, inicjały w tekście wykonane przez I. i Z. ACEDANSKICH czynią to wydawnictwo cennym nabytkiem bibliograficznym.

Dnia 7. listopada b. r. została otwarta we Wiedniu w Kunstlerhausie wystawa prac graficznych Zw. Lwow. Artys. Graf. Wysłano około 250 prac, 20 artystów. Jest to pierwsza zbiorowa zagraniczna impreza Z. A. L. G. - W rewanżu Zrzesz Wiedeńskich Akwarelistów urządziło swoją wystawę w Tow. Sztuk Piękno we Lwowie.

Z. A. L. G. w czasie kilkuletniego swego istnienia zainicjował już sprowadzenie i urządzenie we Lwowie 4 wystaw zagranicznych a to;

- 1) szwedzkiej 1934 r.
  - 2) węgierskiej 1935 r.
  - 3) hiszpańskiej 1936 r.
  - 4) austriackiej 1936 r.
- zaś w kraju urządził kilkanaście wystaw

J. K. St.

Neues Wiener Abendblatt 18. Dezember 1936 r.

Polnische Graphik im Kunstlerhaus.

Holzschnitt verhertscht, eine Fulle von Talenten

- 1) Arbeiten von Tyrowicz-Radierungen aus italienischen Stadten
- 2) H. KRAWCZYNSKA-kaltnadelstiche u. Holzschnitte
- 3) L. ŻURAWSKI-prachtige Huzulentypen
- 4) A. Markowski-
- 5) Z. ACEDANSKI
- 6) R. MEKICKI-exlibris
- 7) J. PIENIAZEK-Meister des radierten Bildnisses
- 8) M. STARZENSKA-Blatter haben marchenhaft, zarten, lyrischen Reiz
- 9) J. NOWOTNOWA-die Holzschnitte energisch herausgearbeitet

- 10) M.HUTH-Holzschnitte, ihre Radierungen sind von hohem Rang, ein stiller tiefer Ernst waltet als Grundstimmung von
- 11) J.KRATOCHWILA-WIDYMSKA-hat einen brillanten Flickschuster
- 12) I.NOWAKOWSKA-ACEDANSKA-Holzschnitte gehören zum Besten von viel Gutem

Ilustr. Kurjer Godzienny 2.I.1937 r.

Grafika religijna w Krakow. Pałacu Sztuki.

Tow. Artyst. Graf. zorganizowało pierwszą wystawę grafiki religijnej w Polsce, artyści pragną łączyć swą twórczość artystyczną z szlachetnym celem i pożytkiem społecznym.

28 grafików wystąpiło z 250 pracami świadącymi o dojrzałości artystycznej i wysokim poziomie. Między wystawcami;

- 1) prof. MEHOFFER (3 litogr.
- 2) W. BOSTYNSKA-drzew.
- 3) I. Z. ACEDANSKI-
- 4) J. KRATOCHWILA-WIDYMSKA
- 5) J. NOWOTNOWA
- 6) odznaczają się wielką różnorodnością technik graficznych i bogactwem motywów

Wiek Nowy 31.I.1937 r.

Sukces lwowskich artystów we Wiedniu.

Na wystawie urządzonej w ubiegłym miesiącu w Kunstlerhausie we Wiedniu przez Z.L.A.G. zakupiono do słynnych zbiorów "Albertina" prace pp

- 1) J. Nowotnowej
- 2) J. Kratochwila-Widymskiej
- 3) A. Rafałowskiej-Wzorek
- 4) Z. Stanisławskiej-Howurkowej
- 5) M. Rużyckiej
- 6) I. Nowakowskiej-Acedanskiej
- 7) L. Tyrowicza
- 8) W. Żurawskiego

Związek Lwowskich Artystów Grafikow

urządził w salach TPSP wielką wystawę prac swych członków, reprezentowane są tam wszystkie techniki graficzne i dają pełny obraz twórczości lwowskich artystów w tej dziedzinie.

ZLAG urządził również w listopadzie i grudniu ub. roku w Kunstlerhausie we Wiedniu wystawę graficzną, którą cała prasa jak i publiczność wiedeńska przejęła z wielkim zainteresowaniem i zachwytem. Zakupiono liczne prace, a między innymi do słynnych zbiorów "Albertina".

Krytyka i życie 1936 r.

Z najnowszych wystaw graficznych.

2. 36

ZLAG istniejący od kilku lat urządził wystawę swych prac we Wiedniu w Kunstlerhausie trwającą od 7. listopada 1936 r. począwszy przez 6 tygodni. Głosy prasy wiedeńskiej podkreślają jednogłośnie wartość grafiki lwowskiej. W skład wystawców wchodzi;

1) I. Nowakowska	9) Z. Howorkowa	17) J. Pieniążek
2) J. Kratochwila-Widymaska	10) J. Nowotnowa	18) K. Łotocki
3) A. Rafałowska	11) M. Huthowa	19) R. Mękicki
4) L. Pawlikowska	12) M. Rużycka	
5) J. Krawczynska	13) L. Tyrowicz	
6) M. J. Starzenska	14) W. Żurawski	
7) W. Korzeniowska	15) A. Markowski	
8) M. Opolska	16) Ż. Acedanski	

Wernisaż dla prasy odbył się 5 listopada a już 6 listopada czytaliśmy w Neues Wiener Journal głos p. Wolfg. Borna, co prawda wielce ryzykowny; "kobiety na czele grafiki. W Europie środkowej i zachodniej za mało jeszcze wiedzą o tym, że Europa wschodnia przeżywa teraz rozkwit drzeworytu. Zdaje się, że na czele tego ruchu stoją w Polsce kobiety" ..

Prasa niemiecka (Neues Wiener Tagblatt, Der Wiener Tag, Winer Neueste Nachrichten, Der Erzähler, Vlkszeitung, Winer Zeitung) Lwowski Związek Art Graf zaskoczył nas wysoką wartością swoich wysiłków artystycznych. Wybitna odrębność małodowa. Łączy się w nim z wpływami Zachodu. Kobiety wybijają się wyraźnie na czołowe miejsce. Wszystkie te wymienione pisma w różnej formie stwierdzają, że Zw. Graf. Lwowskich tworzy nowoczesnie w najlepszym znaczeniu, nie zatracając przy tym kontaktu ze sztuką ludową w formie i kolorystyce. O przewadze twórczości kobiecej wspominają wszyscy ale wynika to może z ich ilościowej przewagi na wystawie. Wystawę zamknę to 20 grudnia 1936 r. Artysty lwowscy sprzedali znaczną ilość prac.

Dnia 3 stycznia b.r. została otwarta 5-ta wystawa grafiki tegoż Zw. we Lwowie (nie licząc wystaw prowincjonalnych, których było 22).

J.K. Stanisławska

Chwila poranna, 26 stycznia 1937 r.
Grafika polska, francuska i japońska.

Ogromnie ruchliwy Zw. Art. Graf. Lwow. urządza raz po raz we Lwowie pokazy grafiki zagranicznej, zaskakując się chlubnie nie tylko przy podniesieniu i rozwoju grafiki rodzimej, ale również krzewiąc wśród najszerszych kręgów publiczności znastwo i rozmiłowanie w tej przepięknej kameralnej sztuce.

Dalszą zasługą tego ogromnie ruchliwego Zw. jest organizowanie częstych wystaw polskiej grafiki zagranicą, które to pokazy dzięki, zarówno wysokiemu poziomowi eksponatów, jak i ogromnie starannej propagandzie odnoszą wraz w raz zasłużone sukcesy. I tak urządzona niedawno w wiedeńskim Kunstlerhaus, wystawy prac grafików lwowskich zyskały sobie nie tylko szczerzy poklask tamtejszej prasy, lecz zdobyła sobie równocześnie i rzadki w obecnych czasach sukces materialny przez sprzedaż kilkudziesięciu prac naszych artystów.

Obecnie też dzięki inijatywie tego zrzeszenia, a w szczególności dzięki niezmiernie pracowitej i organizatorki, chlubnie wobec lwowskiej sztuki zasłużonej artystki p. J. KRATOCHWILA-WIDYMSKIEJ, a Tow. Przyj, Sztuk Pięknych goszczą niezmiernie ciekawy pokaz 5-ciu grafików malarzy paryskich.

1) Jean FRELAUT - kolosalne wyczucie nastrojowych wartości subtelnych światłocieni, wydobywa czysto malarskie efekty, przypominające akwaforty starych Holendrów.

2) Marcel GROMAIRE -

3) Edward GOERGA

4) Pierre DUBREIL

5) Jean Emile LABOUREUR

Jeśli dla francuskiej grafiki najtypowszą techniką jest akwaforta i litografia, jeśli Anglicy z upodobaniem p. elęgnują tradycje stalorytu i sztuchu, a Szwedzi najczęściej uprawiają akwafortę, w Polsce technika, która doznała najwyższego rozkwitu jest bezsprzecznie drzeworyt. Renesans tego pięknego działy grafiki, zapoczątkowany przez Skoczylasa, a oparty na tradycjach sztuki ludowej i ilustratorskich ubiegłych stuleci dochodzi do wciąż bujniejszego rozwoju. Dziś też śmiało można rzec, że drzeworyt polski znalazł swe poczesne miejsce w sztuce europejskiej, święcąc zasłużone triumfy na międzynarodowych wystawach.

Wystawa Zw. Lw. Art. Graf. w całej pełni uprawiedliwia swą doskonałą opinię wśród pokrewnych związków.

Kolekcja drzeworytów J. NOWOTNOWEJ, świadczy o pogłębieniu przez artystkę swego indywidualnego stylu i o pełnym zrozumieniu technicznych wy-

wymogów sztuki rytowniczej. Nowot nowa celuje w krajobrazie miejskim, ko-
mponując bardzo umiejętnie partje architektoniczne w zwartą i wysoce dekorac-
cyjną całość.

Czysto malarskie podejście do przedmiotu posiadają prace J. KRATO-
CHWILA-WIDYMSKIEJ. Rzadko spotykana zdolność wyrażania w bardzo subtelnych
akcentach barwnych pełni kolorystycznych walorów, niezwykła dyskretność
metody graficznej i zaraem pełna polotu i płynnej molodii poezja krajobra-
zów staromiejskich stwarza małe arcydzieła o niepospolitej wartości.

Bardzo ciekawie prezentują się prace debiutującego rysownika L.
BUCZKOWSKIEGO. Jakkolwiek podejście do całości jest jeszcze czysto lite-
rackie przypominające bardzo często dawne rysunki Br. Szulca, to jednak wy-
czuwa się w tych szkicach duży temperament graficzny i indywidualny styl
malarza.

Drzeworyty A. RAFAŁOWSKIEJ-WZOREK wedle rzeźb katedry lwowskiej
świadczą o bardzo wyrobionej kulturze artystycznej, pozwalającej artystce
na przetworzenie wtórnych przeżyć twórczych we własnym stylu. Imponuje tu
zdecydowana śmiałość o rozmach linii i pełna wyrazu ekspresja z jaką uję-
ta została dynamiczna siła tych barokowych postaci.

Romantyczna wizja starego miasta zwierciadli się w pracach z Krze-
mieńca I. i Z. ACEDANSKICH. Jakoż poprzednio z cyklu drzeworytów z Żółkwi
tak obecnie artyści co dają w swych pracach do głębi przeżyta wizję rze-
czywistości widzianej przez pryzmat ich indywidualnej metody graficznej.

Prace L. TYROWICZA jak zwykle bez zarzutu.

Nieliczne prace M. OPOLSKIEJ posiadają wszelkie zalety tej ogromnie
subtelnej artystki.

Drzeworyty Wł. ŻURAWSKIEGO tętnią życiem i pełnią radosnej siły.

W planszach Z. HOWORKOWEJ jubilerska niemal precyzja ornamentyki
imponuje swym bogactwem i bogactwem motywów. Nadmiar jednak zdobizny przy-
głusza przejrzystość obrazu.

Poza tym na szczególne wyróżnienie zasługują silne w rzucie kompo-
zycyjnym studia architektoniczne i krajobrazowe S. KACPROWSKIEGO, oraz miłe
prace M. HUTHOWEJ.

Kolekcja drzeworytów japońskich z 18 i 19 wieku

Wystawę uzupełniają kilkanaście drzeworytów japońskich za znanym
szc ególnie cenionym twórcą, precudnych dzieł wielkiego romantyka i mala-
rza kobiety japońskiej UTAMARO, wywierającego wciąż i niezmiennie na widzu
niezależnie od czasu i przestrzeni wrażenie.

A. Lauterbach.

Katalog wystawy prac Zw. Lw. Arty. Graf. - Tow. Przyj. Szt. Piek. styczen 1937 r

- 1) Z. ACEDANSKI- 15 akwf, drzew, sztor
- 2) L. Buczkowski- 10 drzew.
- 3) Z. Stanisławska-HOWORKOWA- 4 drzew
- 4) M. HUTHOWA- 6 vernis mon, akwf, drzew sztor. akwt, monotyp
- 5) S. KACPROWSKI- 12 akwf, akwt, roul,
- 6) J. Widymska-KRATOCHWILA- 7 drzew, akwf, such, vernis mou, monotyp
- 7) A. MARKOWSKI- 5 lit. kol. akwt, drzew, akwf,
- 8) I. Nowakowska- ACEDANSKA- 7 drzew
- 9) J. NOWOTNOWA- 11 linoryt kol. drzew, akwt,
- 10) R. MEKICKI- 4 akwf
- 11) M. OPOLSKA- 3 rys, montyp
- 12) J. PIENIAŻEK- 3 akwf, drzew
- 13) M. STARZENSKA- 5 such, drzew i barwny
- 14) A. RAFAŁOWSKA-WZOREK- 10 drzew,
- 15) L. TYROWICZ- 10 autolit, drzew, kolor, akwf, rys.
- 16) W. ŻURAWSKI- 11 drzew.

192
231
Dziennik Polski 1937 r.

Wystawa prac Zw.Lw.Art.Graf.

W Polsce wszystkie wysiłki artystyczne na tym odcinku wcielają się od XV w. w drzeworyt, Francja zaś kontynuuje wyłącznie akwafortę, jako swą specjalność. Francuzi po rewolucji kubizmu gwałtownie wracają do sztuki przedmiotowej inwrazeniowej do sztuki koloru, nie formy, genialnością ich jest impresj nizm ów rodzaj bardzo zmysłowy. Dyscyplinę linii i formy pozostawiają raczej narodom północy. Tendencja ta przebija się również w malarstwie francuskiej grafiki i jej zamykaniu do akwaforty. Nawet w grafice francus. chce być miękki i płynny.

Drzeworyt polski wyszedł z wręcz odmiennych założeń. Wyraznie i zdecydowanie podkreślił swą odrębność od malarstwa. Sztuka czarno-biała jest osobnym gatunkiem plastyki, w służbie karnego rytmu linearnego i tak w jej czystej postaci rozwija się ją u siebie Polska, w podobny sposób interpretują ją Rosja Sowiecka, Węgry i Anglia oddając pierwszeństwo ponad innymi gatunkami grafiki, drzeworytowi.

Zw.Lw.Ar.Graf. w odróżnieniu od warszawskiego Rytmu uprawia jednak wszystkie gatunki grafiki ażeby nie tracić kontaktu z Paryżem. L. Tyrowicz, uczeń Skoczylasa, a więc drzeworytnik przede wszystkim wagał swój warsztat wielokrotnie pod względem graficznym, ażeby nie uleść manierze, a ponadto, aż by móc, jako twórca szkoły lwowskiej, pozostawić prawo wyboru warsztatu swym uczniom.

Toteż w Zw.Graf.Lw. zarysowują się najrozmaitsze tendencje formalne i warsztatowe.

Z. ACEDANSKI-dał n.p. tyleż niemal akwafort, ile drzeworytów sztorcowych. Ponieważ jednak drzeworyty tego artysty stoją znacznie wyżej od pod względem artystycznym od zbyt może naturalistycznych akwafort, należy uważać artystę za typowego drzeworytnika.

L. BUCZKOWSKI- (pełny temperamentu, nieustalony w wyborze gatunku artystycznego, drzeworyty romantyczne o tendencjach raczej malarzkich jak graficznych. Jest w stadium zdobywania własnej formy.

Z. Stanisławska-HOWORKOWA- (cykl drzeworytów sztorcowych "Święci i zwierzęta", prymityzowany w formie plastycyzm, mocno ekspresyjny i sugestywny, bardzo zróżnicowany w warsztacie. Kompozycje figuralne o zdecydowanym programie fabularnym przeobrażone przez najczystsza dyscyplinę graficzną, stały się pokazem pełnego i rasowego w swym artyźmie i karności drzeworytu nowoczesnego.

M. HUTHOWA- (nie przekłada żadnej techniki nad inną. Jej drzeworyt sztorcowy Miłosierdzie b. subtelny w rycie, delikatny jak koronka, bez zbyt wielu graficznych kontrastów jest w swej technice swoisty, przypominający swym charakterem węgierskiego Julesa Conrada i niemieckiego K. Michela. Studnia błog. z Dukli jedna z najpiękniejszych prac graf. (pejzaż bardzo malarzki a jednocześnie linearno-graficzny w tonie, kompozycja centralna, żółta figura jasną plamą.

J. Kratochwila-WIDYMSKA- (wnosi do swej pracy pierwiastki techniki francuskiej, zwłaszcza do akwaforty, mieszanej z monotypią t.j. techniki jaką wykonała swój cykl zaukków lwoskich., utrzymane wyłącznie w niebieskim i różowym tonie i emocjonujące widza swą przekulturzoną i fineryjną robotą, potracającą z lekka o prymityw i deformację. Jej grafika to warsztat akwafortowy i innych technik trawionych.

St. KACPROWSKI- (za dużo energii wkłada w wykończenia drobiazgowego pejzażu, który przeważnie robi w akwatincie, mało go podkreślając rysunkiem, wskutek czego prace artysty robią wrażenie akwarel.

Niektóre linearne plansze, w których rysunek wychodzi na należny sobie w grafice plan, stoją znacznie wyżej pod względem artystycznym od kolorowych akwatint. Artysta w swych akwafortach jest grafikiem, tak niepotrzebnej w świecie grafiki.

A. MARKOWSKI- (świeże, pełne romantycznego temperamentu prace, prace akwafortowe, bardzo kulturalny warsztat, pełny niepokoj i ekspresji

Prace graficzne J. NOWOTNOWEJ są niezmiernie rozmaite, zarówno tematycznie, jak pod względem techniki, a wreszcie nawet poziomu. Syntetyczny, świetny drzeworyt Motyw z Wólki, poczucie kontrastów graficznych, prostoty i przez tę prostotę głęboko artystyczny - nie da się zestawić z kolorowymi linorytami artystki, stylizowanymi w jakąś realistyczną secesję.

R. MEKICKI - (antycznie, delikatne w sensie realistycznej szkoły miniaturzystów 2 poł. 19 w. tworzy swe małe akwaforty.

M. OPOLSKA - indywidualność pełna pasji twórczej, najmniejszego rysunek, czy grafika lub szkic malarski to wybuch ekspresji artystycznej. Szkoda, że tak wielka artystka nie tworzy większych rozmiarów, monumentalnych postaci.

M. STARZENSKA - traktuje drzeworyt nieśmiało i b. sułtelnie. Używa techniki groszkowej Przy księżycu, lub linearnej, włoskowatej, niemal miedziorytniczej. Tworzy wdzięczne miniatury.

A. Rafałowska-WZOREK - (rytuje mocno, śmiało, tnie drzewo z fantazją z emfazą, z pasją, bez uwzględnienia szczegółów, na łó używa kreski raczej operuje czarno-białą powierzchnią i jej grą graficzną. Odbitki graficzne są robione niedbale., co stwarza malarskie (niedomówienia, efekty, ale jest błędem z punktu warsztatu graficznego. Uprawia rodzaj baroku, jest gwiazdą na firmamencie Zw. Graf. Lw. - ściśle jedną z gwiazd.

L. TYROWICZ - wysoka klasa graficzna, finezyjne grafiki (litografie, drzeworyty, rysunki). Szczególnie emocjonujący jest drzeworyt kolorowy "po kąpieli", cięty kunsztownie i odbity w tonie sieny i ultramarynu. Tyrowicz jest ciągle nowy, ciągle witalny, nigdy nie wiadomo co jutro stworzy

W. ŻURAWSKI - (nie zmienia swego stylu, przez co staje się nieco monotony. Najlepszy na wystawie "grosz czynszowy" pełny wyrazu i siły, pozbawiony maniery, nacechowany szczerością i prostotą, graficznie zdyscyplinowany jest dziełem sztuki.

J. K. Stanisławska.

Katalog Wyst. Zw. Art. Graf. Lipiec sierpień 1935 r. Tow. Przyj. Szt. Pięknych w Krakowie

- 1) Z. ACEDANSKI - 6 akwt, 4 drzew
- 2) J. Kratochwila-WIDYMSKA - (4 vernis mou, akwf
- 3) M. HUTHOWA - 5 vernis mou, mezz, akwf, drzew
- 4) I. Nowakowska-ACEDANSKA - 14 drzew
- 5) J. PIENIAŻEK - 4 mezz, akwf, drzew,
- 6)

ponadto artyści z Krakowa, Bielska, Wieliczki, Warszawa, Katowic.

I. K. C. 20. VIII. 1936 r. - Wystawa "Nasze lasy i ochrona przyrody"

Salę wystawową T. P. S. P. we Lwowie Pl. Targów Wsch. zorganizowana z inicjatywą Muzeum Przemysłu i Rolnictwa oraz Ozby Przem. Handl. we Lwowie obejmuje szereg pejzaży leśnych, scen z polowań wybitnych artystów polskich; ACEDANSKA.

Światowid 20. I. 1934 r. - Wśród plastyków lwowskich

Najgłówniejszymi z organizacji jakie powstały w północznie na terenie Lwowa są;

- 1) Związek Artystek Polskich liczący około 22 członkin
- 2) Związek X Artystów Plastyków (J. Pieniżek, W. Żurawski)
- 3) Lwowski Zawodowy Związek Art. Plastyków, wystawia swe prace w teatrze Rozmaitości, prezes A. Pronaszko, kubista i konstruktywista, dekorator teatrów męjskich we Lwowie
- 4) Artes wzgl. Neoartes (najkrajniejszy teoretycznie, poświęcony eksperymentom sztuki nowoczesnej w sensie paryskim. doświadczeniom fakturowym i deformacyjnym.

J. Kilian Stanisławska

Wystawa w Tow.Przyj.Sztuk Pięknych. - marzec 1937 r.

Pokaz orac Zw.Lw.Ar.Graf. -na marginesie tej wystawy trzeba zanota-
wać poważny sukces jaki odniosło stowarzyszenie na urządzanej ostatnio wy-
stawie w wiedeńskim Kunsterhausie.Prasa wiedeńska zgodnie podkreśliła wyso-
ką wartość grafiki lwowskiej,a specjalnie drzeworytu.Entuzjastycznie ocenio-
no prace lwowskich graficzek,wyróżniając je zaszczytnie.Wystawa miała wiel-
kie powodzenie.Szereg prac zakupiono.

Urządzenie wy tawy we Wieniu jest poważną pożycją w działalności
związku,zrzeszenia stosunkowo młodego(Związek Lw.Art.Graf.powstał w 1933 r
Prezesem Zw.jest L.Tyrowicz,profesor grafiki wielu członków.Obecnie Zw.
liczy 22 artystów.Bilans pracy Zw.jest poważny;obecna wystawa tego zespołu
jest 5-tą z rzędu we Lwowie,a 22 licząc razem z wystawami w miastach pro-
wincjonalnych.Możemy się zatem chlubić licznym zespołem zdolnych grafików
lwowskich.

* Długi szereg nazwisk to nasi dobrzy znajomi;

- 1) świetny technik i pełen inwencji artysta L.TYROWICZ
- 2) J.Kratochwila-WIDYMSKA z swoim cyklem pełnym szczerego odczucia dla pięk-
na zabytkowego Lwowa
- 3) J.NOWOTNOWA-precezyjna w swych drzeworytach i harmonijnych kolorystycznie
nie linorytach
- S.KACPROWSKI-akwaforta, akwatinta, architektura i pejzaż)
- 5) M.HUTHOWA-szereg technik opanowanych wzorowo i uprawianych z zamiłowani-
em
- 6) L.BUCZKOWSKI-szereg dobrych tuszy i drzeworytów
- 7) R.MEKICKI- miękko traktowana akwaforta
- 8) M.OPOLSKA-monotyp
- 9) M.STARZENSKA
- 10) J.PIENIAŻEK-
- 11) Młody artysta Z.ACEDANSKI-wyказuje coraz pełniejsze opanowanie drzewo-
rytu sztorcowego i o pięknych efektach akwafortę,cykl Krzemieniec
świadczy o pogłębieniu i skonsolidowaniu talentu.
- 12) Pełna twórczego temperamentu I.Nowakowska-ACEDANSKA ,jej drzeworyty
świadczą o nieustannej prac nas sobą i ustawicznym dążeniu do osiągnię-
cia wyżyn
- 13) Zdumiewa nowy talent graficzny Anieli Rafałowskiej-WZOREK swoją potęgą
monumentalnym zakrojem,wyczcuciem bryły,celową deformacją i zaawansowa-
niem technicznym
- 14) Rzadko wystawiająca Z.Stanisławska-HOWORKOWA kilka drzeworytów o tema-
tach religijnych,doskonała interpretacja plastyczna i dynamika linii.
sw.Franciszek zakupiony do zbiorów Albertina z wystawy we Wiedniu,jest
zaszczytnym wyróżnieniem tej utalentowanej i tak wiele od siebie wy-
magającej artystki.
- 14)Poczet grafików zamyka W.ŻURAWSKI artysta wykazujący niezwykłą pracowito-
ść i dążenie do odnalezienia własnego wyrazu

Salon wiosenny-Wyst&obrazów T.P.S.P.w Pałacu Sztuki na Pl Targów Wsch.
1937 r.maj-czerwiec

Przegląd dorobku miejscowych twórców;

- 1) Prace M.OPOLSKIEJ-mocne w wyrazie i świetne,rysunkowo wyróżniają się
jak zwykle swoją kompozycyjną i ekspresyjnością.
- 2) Różnorodne zainteresowania ma Lela PAWLIKOWSKA(Medyka),najlepsze re-
zultaty osiąga narazie w portretach,dobrze skomponowanych i ciekawych
kolorystycznie.
- 3) Wystawa zbiorowa I.Nowakowskiej-ACEDANSKIEJ cykl Krzemieniec(olej &
tempera),wrażliwa na piękno zabytkowe,świetność obserwacji,duża wrażli-
wość na odczuwanie nastroju łączy te zdolności z swobodą techniczną i
dużym rozmachem malarskim.

144
X
B
R
H
907

Dziennik Polski 25.maja 1937 r.-Salon wiosenny 1937

Salon wyjątkowo bogaty, ożywiono wystawę dopływem świeżych sił, Wystawa pejzażów I.Nowakowskiej -ACEDANSKIEJ odsłania tylko jedną stronę jej sztuki tj.gawędziarski talent do architektury w ~~krzeobrazie~~ krajobrazie. Artystka posiada niezmierną-za wielką-łatwość chwywania wlot rzeczywistości, nie powinna tej łatwości nadużywać, ażeby nie wpaść w manierę.

J.K.Stanisławska

Dołatek do nr.67 Ilustrowanego Kurjera Codziennego z dnia 8.marca 1937 r

W kaźnym polski domu-religijny obraz polskiego artysty

Reprodukcje 22 dzieł graficznych przeznaczonych po zniżonej cenie do sprzedaży subskrypcyjnej, obowiązującej do dnia, zamówienia do Zarz.Tow.Art.Graf. ul.Czapskich 1 w Krakowie.

S pis dzieł;

1) Z.ACEDANSKI-sw.Hubert drzew.	cena	10	zł
2) I.ACEDANSKA-Matka Jezusowa-drzew.	"	10	"
3) M.HUTHOWA-Studnia bł.Jana we Lwowie, vernis mou	"	12	
4) J.KRATOCHWILA-Kościół pod Wysokim Zamkiem, kwasoryt	"	10	

Ilustrowany Kurjer Codzienny nr.117 20.IV.1937 r.

Sukcesy Lwows.Zw.Art.Graf.

W 1933 r. powstał z inicjatywy J.Kratochwil-WIDYMSKIEJ Zw.A!G.B. który skupił poważną ilość utalentowanych artystów. Prezese, obecnie tej ruchliwej organizacji jest L.Tyrowicz, a członkami;

- 1) I.NOWAKOWSKA
- 2) J.Kratochwila-WIDYMSKA
- 3) A.RAFAŁOWSKA
- 4) L.PAWLIKOWSKA
- 5) J.KRAWCZYNSKA
- 6) M.STARZENSKA
- 7) W.KORZENIOWSKA
- 8) M.OPOLSKA
- 9) J.NOWOTNOWA
- 10) M.RUŻYCKA
- 11) Z.Stanisławska-HOWORKOWA
- 12) M.HUTHOWA
- 13) K.ŁOTOCKI
- 14) A.MARKOWKI
- 15) Z.ACEDANSKI
- 16) R.MEKICKI
- 17) J.PINIAZEK
- 18) W.ŻURAWSKI

Zw.rozszerza swą działalność zagranicą, a w czasie ostatniej wystawy w Kunstlerhausie wiedeńskim prasa austriacka wyrażała się nader pochlebnie o wartościach artystycznych zwłaszcza artystel lwowskich. Wiener Zeitung pisze iż Lwów, aczkolwiek nie jest już stolicą i zajmuje trzecie miejsce za Warszawą i Krakowem w twórczości grafików, nie ma nic prowincjonalnego lecz odznacza się nowoczesnością w najlepszym znaczeniu tego słowa, oraz wysokim technicznym poziomem i wybitnie słowiańskim charakterem. Słaba płeć w tym zespole jest liczbowo mocniejsza.

Do zbiorów państwowych Albertinum zakupiono;

- 1) J.Kratochwili-Widymskiej (Kramik lwowski)
- 2) Z.Stanisławskiej-howorkowej (św Franciszek)

Prace lwowskich artystów spotkały się nie tylko z uznaniem krytyki, ale również z dużym materialnym powodzeniem, gdyż zakupiono sporą ilość prac

około 17- tu wystawców.

Graficy lwowscy - jak widzimy - stworzyli poważne ognisko w twórczości artystycznej Polski, podtrzymując godnie tradycję Lwowa, jako miasta sztuki polskiej.

Ze sztuki-wrzesień 1937 r.-Wystawa prac Zw.Graf.Lw.w sali wyst.HoteluEurope

Przełóżdzieli znanych i wystawianych u nas prac, oraz kilka nowych.

Na pierwszy plan wysuwa się tym razem

- 1) Marii OPOLSKIEJ (Muzykant) doskonała technicznie i formalnie
- 2) L.TYROWICZA
- 3) J.Kratochwil-WIDYMSKIEJ
- 4) Z.Stanisławskiej-Howorkowej
- 5) J.Pieniążka (Grający cygan)
- 6) I.Nowakowskiej-Acedanskiej
- 7) A.Rafałowskiej-Wzorek

Wiek Nowy 28.lipca 1937 r.-Salon Letni P.P.S.P.-Wyst.Zw.Lw.Art.Graf.

Podkreślić należy wielką rucholiwość Lw.Zw.Graf., liczne wystawy ze znacznymi zamiejscowymi i miejscowymi, nie tylko przynoszą korzyści poszczególnym artystom, są podnietą do bardziej wyteżonej pracy, ale ponadto pozwalają ogólnie stwierdzić, że poziom artystyczny grafiki lwowskiej stoi na znacznej wyżynie i że wśród członków lwowskich mamy też wiele rzetelnych i wysokiej miary talentów.

- 1) L.TYROWICZ-uzdolniony artysta i pedagog, bogactwo jego graficznej faktury, wysoka kultura artystyczna, dojrzałość twórcza, pozwoliły mu wybić się na czoło plejady lwowskich artystów. Cykl San Gimignano (akwaforty) o dużych efektach malarskich
- 2) J.Kratochwila-WIDYMSKA- bogata teka Starolwowskie kramy łączy zanikające piękno starych zaułków z doskonałą znajomością techniki graficznej, jej różnorodnych odmian i właściwości.
- 3) A.Rafałowska-WZOREK- duża indywidualność, uzdolniona uczennica L.Tyrowicza świetna drzeworyty rzeźb lwowskich z 14 w. o mocnych efektach czarno-białych spotkały się z ogólnym uznaniem
- 4) J.NOWOTNOWA- bogactwo środków technicznych i formalnych, bardzo indywidualnie traktuje fragmenty architektoniczne, dobrze rozwiązuje kompozycje konstrukcyjne, urozmaicone zawsze bardzo poetycznie jakimś szczegółem (Moje okno)
- 5) M.STARZENSKA- nastrój, fantazja, pewien nalot romantyzmu, cechy precezyjne drzeworytów (Z bajki, przy księżycu)
- 6) M.OPOLSKA- wysoka klasa, ekspresyjna monotypia Pod krzyżem, suchoryt w kawiarni
- 7) Z.ACEDANSKI- znaczny poziom drzeworytów
- 8) WŁZURAWSKI- nieustannie pracuje nad osiągnięciem najpełniejszego wyrazu graficznego i zdobywa go rzetelnym, uznania godnym wysiłkiem
- 9) Z.Stanisławska-HOWORKOWA- opracowania tematów biblijnych, świetny zróżnicowany rysunek i duży rozmach pozwalają osiągnąć w tej dziedzinie doskonałe efekty.
- 10) I.Nowakowska-ACEDANSKA- nastrojowe fragmenty architektoniczne stały się podnietą twórczą, bardzo wnikliwie umie patrzeć na piękno zabytkowe i transponować je z powodzeniem na język graficzny
- 11) L.BUCZKOWSKI- dużo nastroju stwarza w swych litografiach właściwie kontrastowych plamami jasnymi ciemnymi (Las, z Podola, Oraka, (drzeworyt).
- 12) Umiłowanie piękna zabytkowego łączy znowu wysoką techniką:

M.HUTHOWA	J.PIENIAŻEK
S.KACPROWSKI	W.WASDEWICZ
R.MEKICKI	J.LONGCHAMPS
A.MARKOWSKI	
K.ŁOTOCKI	

13) Szereg kompozycji (drzeworyt i akwatinta) wystawił W. BREITER z których specjalnie wyróżnia się walorami rysunkowymi Kapiel

M.K.M. ✓

A

Wiek Nowy 3 lipca 1937 r. - Wystawa w Związku Plastyków

Na pierwszy plan wysuwa się Z. ACEDANSKI (swoimi drzeworytami i akwafor-
tami) zdecydowane oblicze jako grafik, grawitując ku nowoczesnym ujęciom gra-
ficznym, które przeprowadza z wielką swobodą i jasnością. Zupełnie opanował
trudną technikę drzeworytniczą, włada nią z dużą rutyną i podporządkowuje w
zupełności założeniom swej sztuki. Technika akwafortowa sprawia mu jeszcze
 pewne trudności, nie mniej i nią posługuje się umiejętnie i sprawnie. Cykl
Krzemieniec szczere odczuwanie piękna zabytkowego, dobry rysunek, trafne roz-
mieszczenie światło-cieni, piękne efekty plam czarno-białych niektórych akwa-
fort, rzetelny wysiłek twórczy. Szka piękna w nastrojonych zaułkach, umie pat-
rzeć na zabytkowe dworki, wyczuć ich piękno i poezję świadczy o znacznym po-
czuciu estetycznym i kulturze artystycznej.

M.K.M. ✓

Wystawa reklamy w Państ. Żen. Gimn. Kupieckim -

przedmiot technika reklamy na celu wyrobienie u młodzieży zrozumienia
wartości i istoty reklamy, wyrobienia poczucia estetyki - przykładowa wzorowo
i metodycznie urządzona wystawa, doskonale, nowoczesnie potraktowane napisy
reklamowe, przyciągające oko przechodnia wywieszki, switnie komponowane znacz-
ki reklamowe, stojaki reklamowe do ozdoby wystaw, wskazniki pomysłowe o akcen-
tach tytmicznych karteczek, piękne i estetyczne opakowania, wzorowe ćwiczeni-
nia liternicze - celowość, praktyczność i precyzja wykonania. Najrozmaitsze ma-
teriały (karton, papiery, wyklejankowe, kredowe, metal, drzewo itp). Pomysłowość
i smak estetyczny podkreślają wartość reklamy pojętym w sensie artystycznym
Uczennice dużo tu zawdzięczają swej nauczycielce, utalentowanej artystce
ce I. Nowakowskiej-ACEDANSKIEJ, która i na polu pracy pedagogicznej wykazuje
niezwykłe uzdolnienia i wybitną twórczą inwencję.

M.K.M.

Dla upiększenia lwowskich wystaw sklepowych

Kongregacja Kupiecka we Lwowie organizuje czerwiec-lipiec 1937 r. 10-ćcio-
dniowy Kurs dekoratorów okien wystawowych dla kupców, pomocników i praktykan-
ów sklepowych. Kierownictwo dyr. dr. Bartyński, współdziałł artystki I. ACEDANS-
KIEJ

Kronika Ilustrowana - Dodatek tygodniowy Wiek Nowego

Lwowscy graficy we Wiedniu

Dyrekcja słynnych państwowych zbiorów grafiki Albertina we Wiedniu zaku-
piła prace lwowskich artystów;

- 1) J. NOWOTNOWEJ
- 2) I. Nowakowskiej-ACEDANSKIEJ - Stara Agata drzeworyt
- 3) Z. Stanisławskiej-HOWOROWEJ - Sw. Franciszek drzeworyt
- 4) A. Rafałowskiej-WZOREK (sw Jan Ewangelista)
- 5) L. TYROWICZA - San Gimignano akwafora
- 6) W. ŻURAWSKIEGO (Ostatnia Wieczerza) drzeworyt

Chiła Poranna 25. grudnia 1937 r. - Wśród malarzy

Grudniowa wystawa T.P.S.P. zapoznaje nas z twórczością W. ŻURAWSKIEGO
rasowego rysownika który nawet z opornego i tak spokojnego działu jak drze-
woryt potrafi wydobyć pulsujący życiem i brawurą pęd i rozmach. Wielce umiej-
jętny układ plam i światła, zwarty i zaokrąglony układ kompozycyjny. (Smigus
na Rusi, Pajac z hustawką)
Wacław BREITER (2 kolekcje tworzące uzupełniającą się całość ukazują grafik

ka o zdecydowanym profilu artystycznym. Jaloilustrator materializuje niejako i ubiera we formę zmysłową lotną, treść pojęć i wrażeń, ażeby w trakcie ukształtowania uduchowić od nowa ich postać, przetłumaczyć je na mowę plastyki, na wyraz czysto graficzny. Pewna monotonia kreski i zbytńia jednolitość całej powierzchni planszy.

W dziale grafiki wyróżniają się poza tym ;

- 1) J. Kratochwila-WIDYMSKA-(bardzo gustowne monotypie)
- 2) Z. ACEDANSKI(sztorcowe drezworyty)
- 3) J. NOWOTNOWEJ
- 4) J. PIENIAŻKA(akwaforty)
- 5) L. TYROWICZA(mięke, trochę przesłodzone rysunki)

A. Ljuterbach

Wystawa gwiazdkowa-T.P.Wydz.Sztuk Zdob,-Szkoła Techniczna

Na pierwszy plan wysunęła się pracownia graficzna L.TYROWICZA wystawiając kilka kartonów z teki, która się pojawi(Madonny Polskie). Zadaniem tej imprezy jest opracowanie graficzne cudownych obrazów Madonn polskich, Bzrak artystycznego opracowania obrazów świętych daje się u nas dotkliwie odczuwać. Zaprojektowane przez szkołę wydawnictwo zasłuży się ozdabiając i szkania i rugując rozpowszechnione oleodruki. Duża ścisłość i wierność w zachowania stylu, wielka staranność w przetransponowaniu kompozycji malarskich na język graficzny.

Piękne obrazki świętych I.Nowakowskiej-ACEDANSKIEJ

Konkurs na afisz Lwowa 13.grudnia 1937 r.

Dyrekcja Kolejii sąd konkursowy na @ficz Lwowa oraz okładkę na ulotkę o Lwowie przyznano nagrodę najlepszej z nadesłanych prac plakatowi Z.ACEDANSKIEGO przedstawiającemu Kościół OO.Bernardynów w żywym kolorystycznym ujęciu.

Propaganda Lwowa rusza

jako atrakcyjny ośrodek turystyczny zaniębany pod względem propagandowym, nagrodzone w specjalnym konkursie afisze artystów grafików L.TYROWICZA i Z.ACEDANSKIEGO

Wiek Nowy z dnia 31.grudnia 1937 r.Grudniowa Wystawa Sztuki w T.P.S.P.

Dodatnia i dość urozmaiconą-Wyst.Zw.Lw.Art.Graf.

- 1) Z.ACEDANSKI-piękna, precezyjna technika, ładne efekty malarskie, umiejętne rozmieszczenie światło-cieni, trafne wydobycie pożądanej nastrojowości
- 2) W.BREITER-indywidualność odrębna szukającego wla snego wyrazu plastyczne go, chętnie operuje kontrastami czarno-białymi, formę upraszcza deformuje zależnie od postawionych sobie założeń. W sumie daje prace pełne wyrazu, interesujące formalnie i fakturalnie.
- 3) J.Kratochwila-WIDYMSKA-przeszła z piękna architektury zabytkowej Lwowa do świata przyrody. Zmiana ta pozwala jej w odrębny sposób techniczny i formalny przedstawiać nowe przez cia artystyczne, jak się przekonywujemy oglądając szereg pięknych, subtelnych kolorycie monotypii(peonie, kwiaty jesieni, róże) z dużym powodzeniem.
- 4) J.NOWOTNOWA-motywa architektoniczne ze staranością jej właściwą i pięk nym w rysunku
- 5) L.TYROWICZ- szereg nowych rysunków z podróży do Niemiec, subtelny, miękki rysunek ułatwia mu wydobycie właściwego obrazu plastycznego.
- 6) W.ZURAWSKI-precyzyjny, niezwykle staranny rysunek, duża sprawność technicz na, upodobanie w tematyce rodzajowej, pewne zacięcie ilustratorskie, cechy zawsze poprawnych i na należytych poziomie stojących prac.(ekspresyjność Typek i Romantyczna para.)

Zaproszenie-T.P.S.P. we Lwowie-Wystawa Sztuki p.t. "Najlepsze prace Artystów Lwowskich"
9. stycznia 1938 r. udział biorą;

- 1) Z. Acedanski
- 2) S. Kacprowski
- 3) J. Kratochwila-Widyńska
- 4) I. Nowakowska-Acedanska
- 5) J. Nowotnowa
- 6) M. Opolska
- 7) J. Pieniążek

Dziennik Polski-29. grudnia 1937 r.-Grudniowa wystawa sztuki Lwowscy art. Graf.

wyrasta ponad zwyczajną przeciętność gwiazdkowych wystaw-uświetnia ją grafiki artystów zawodowy (zawoowego związku lw.art graf. i gości Pawła Stellera z Katowic, W. Zakrzewskiego z Krakowa. ks. T. Czerwienia Rawa Ruska, R. Reguła.)

- 1) Z. Acedanski- tróbbę malarzki, dyscyplinę drzeworytniczą posiada doskonałą, nie zamazun je rytu, nie płacze, ale zestawia czarne z białym za pomocą pajęczego rytu sztorcowego (wielokrotne druto) które daje optyczne półtony przez co obraz staje się tonalny, miękki i pogłębiony. (sw. Hubert, Grobla na Horyniu).
- 2) J. Kratochwila-WIDYMSKA- nie zasklepia się w żadnej manierze, lecz szuka coraz innego wyrazu artystycznego., ciągle nowymi środkami. subtelne wyczuwanie pejzażu architektonicznego, który jest jej specjalnością, odczuwa ona nie mniej istotę kwiatu.
- 3) J. NOWOTNOWA- czysty, niemalarski drzeworyt, (Dzwonnica w Tarnowie), interesujący światłocieniowo motyw z Sanoka.
- 4) L. TYROWICZ- rysunki kolorowe emocjonują gestem artystycznym, drzeworyt jak przeważnie bogaty w ekspresję
- 5) WĄŻURAWSKI- jędrny, linearny drzeworyt łączy z wytrawnym graficznym warsztatem rodzajową fabułę.

J. K. Stanisłowska

Grafika myśliwska-Wyst. w Muzeum Wielkopolskim w Poznaniu-1938 r.

ogólnopolska wyst. zorganizowana przez Tow. Miłośników Grafiki i Muzeum Wielkopolskie w Poznaniu-cel wystawy zainteresowanie zarówno artystów grafików jakoteż myśliwych w Polsce tą zaniedbaną i dotąd odłogiem leżącą dziedziną szt. graficznej o motywach myśliwskich. Rozesłano do Akademii i szkół artystycznych w Polsce memoriały w których zwracano uwagę na konieczność podniesienia poziomu sztuki graficznej o ile idzie o zakres jej tematyki. Polska kraj rolniczy, niezmiernie bogaty w zwierzyńnię, prawdziwy raj myśliwych, posiadający liczne organizacje myśliwskie, piękną tradycję łowicką, powinna posiadać wysoko rozwiniętą swoistą odpowiadającą poziomowi polskiego łowiectwa sztukę łowiecką.. Świetne sukcesy na międzynarodowej wystawie łowieckiej w Berlinie. Wystawę poznańską przygotowano starannie, zaproszono polskich artystów grafików, już przed rokiem do wzięcia udziału, postarano się o nagrody dla wystawców.

Cel estetycznego poglądu na świat przyrody i estety w samym działaniu myśliwych. By z dzieła sztuki płynęło wzruszenie powtórnego przeżycia rzecz przedtem widzianych i zdziałanych. przeżycie estetyczne w krainie beznamietnego piękna.

Myśliwi chcą artystę wprowadzić w świat żywej przyrody, tętniącej namiętnościami ludzkimi i zwierzęcymi, świat bujnej indywidualności, bezgranicznej różnorodności kształtów, barw i ruchu.

Artystom brak długich studiów na łowiskach, bezpośredniego kontaktu z przyrodą i światem łowieckim, obce zwyczaje zwierząt, rodzaje polowań.

Dr. A. Brosig Poznań

Katalog ; A. Brosig "Polska grafika myśliwska"-poznai 1938 r.
wyd. Tow. Miłos. Grafiki w Poznaniu

- 1) Z. ACEDANSKI-4 drzeworyty
  - 2) L. BUCZKOWSKI!-1 lit.
  - 3) Z. Stanisławska-HOWORKOWA-3 drzew.
  - 4) A. PAWLIKOWSKA-linoryt dwubarwny sw. Hubert
  - 5) K. SICHULSKI-2 (z Teki graficznej Lamusa) i Teka Myśliwska lo tablic myśliwskich i zwierząt łownych wyk. zakład graf. Pillerneumanna we Lwowie) lit. barwna
  - 6) W. ŻURAWSKI - 12 drzew.
- uczestnictwo przeszło 50 artystów ze wszystkich dzielnic kraju.

Wiek Nowy 24. kwietnia 1938 r.-Kronika bieżąca

Artysta-grafik Z. ACEDANSKI otrzymał za prace swe na I. Ogólnopolskiej wystawie Grafiki Myśliwskiej w Poznaniu nagrodę Prezydenta poznaskiego Ziemstwa a w Bydgoszczy nagrody bydgoskiego Tow. Łowieckiego Kredytowego w wysokości 100 zł.

Dyrekcja Muz. Wielk. zakupiła z wystawy myśl. drzeworyt "Ptasnik" z ało zł

Za projekt etykiety dla prospektu Morszyna II nagroda za rysunek pijal ni 100 zł. Zarząd Zdrojowy w Morszynie 23. lutego 1938 r.
Z. ACEDANSKI.

Katalog; Malarze warszawscy -Wyst. Tow. Art. Graf. w Krakowie -
20. lutego do 16. marca 1938 r. T.S.P. w Krakowie

- 1) I. ACEDANSKA-2 drzew.
- 2) Z. ACEDANSKI-8 drzew. sztor.
- 3) S. KACPROWSKI-lo kwas, akwf, akwt, such, miękki werniks, kwas. kolor
- 4) J. Kratochwila-WIDYMSKA-13 cykl Starolwowskie kramy, vernis mou, akwf such. kolor. monotypia,
- 5) J. NOWOTNOWA-8 drzew, linor z akwl,

Wszystkie drogi prowadzą do Lwowa.....Wiek Nowy 2. wrzesień 3
1938 r.

Dni Lwowa okres doroczne Międzynarodowe Targi Wschodnie 18 te z kolei w okresie w turystyce ogólnopolskiej-przyszła impreza pod hasłem "Wiosna we Lwowie" powinna oprzeć swą atrakcyjność na wykorzystaniu pi piękna parku Stryjskiego i Pl. Wystawowego w obramie niu zieleni. Jest to poważny czynnik w szeregu uroczystości i wystaw, jakie org anizuje mi miasto Lwów w jubileuszowym roku 1940, który jest 600-leciem przynależ ności Lwowa do Macierzy. Powinien byc Festiwal Sztuki Polskiej (w Warsza wie i Krakowie był udządzony w 2 ostatnich latach) Lwów ma najpoważniej sze walory jakom xśde środowisko wielkich widowisk i koncertów.

To też podejmując inicjatywę urządzania IV z kolei Festiwalu Sztuki Filmu, oraz Sportu we Lwowie w r. 1940 zwraca się obecnie Zw. Popierania Turystyki m. Lwowa do Ministerstwa W.R. i O.P. z propozycją wyznaczenia Lwo wa, jako ośrodka Festiwalu roku 1940.

Na wielką imprezę jubileuszową, której trwanie rozbiłoby się na kilka okresów, złożą się, poza licznymi zjazdami, koncertami i przedsta wieniami operowymi, także Wystawa "600 lat polskiego Lwowa"

Afisz propagujący Lwów na szlakach kolejowych wydany przez Zw. Popierania Turystyki kr. stołm. Lwowa według projektetu art. mal. i grafika Z. ACEDANSKIE GO.

Dziennik Polski 22 wrzesnia 1938 r.-Wystawa obrazów w T.P.S.P.

Konflikt pomiędzy T.P.S.P. we Lwowie a Zawod. Zw. Plastyków, bojkotowaniem T.P.S.P. nie może zdobyć się na poziom, artyści sami starają się o zubożenie wystaw, nie chcą brać w nich udziału, traci kultura społeczeństwa, które unika wystaw ażeby nie narazić się na zarzut wstecznicstwa.

Społeczeństwo miałooby zaufanie do jednej, niezależnej i niestronecznej firmy artystycznej ogólnopolskiej, pod której obiektywną opieką mogłoby wystawiać wszystkie zarówno najsłabsze jak i najbardziej konserwatywne kierunki. Firmą taką było przez kilkadziesiąt lat T.P.S.P.

Piękne sale przy Pl. Mariackim 9 mieścić będą sztukę wszystkich artystów, którzy chcą tworzyć, nie zaś kolekcje stronniw, fundowanych na prywatnych żalach. Zarząd T.P.S.P. jest ożywiony dobrymi nadziejami i prawdziwą życzliwością - w łonie Zarz. Art. Plast. istnieją również chęci absolutnej zgody.

J.K. Stanisławska

Chwila Poranna 17. grudnia 1938 r. - Wystawy we Lwowie

Wśród grafików lwowskich wymienić należy w pierwszym rzędzie oryginalnego w swych ilustratorskich pomysłach L. BUCZKOWSKIEGO, 2 piękne drzeworyty W. J. BREITERA

bardzo zajmujące i pełne żywości i polotu prace Z. ACEDANSKIEGO w monotypiach celuje jak zwykle J. Kratochwila-WIDYMSKA, artystce tej gratulujemy przy sposobności do pięknego sukcesu odniesionego na 5 tej międzynarodowej wystawie grafiki w Chicago na której jako jedyna reprezentowała Polskę piękną pracą p. t. "Ulica Smocza we Lwowie" zdobyła sobie ogólny poklask.

S. KACPROWSKI - jest jednym z najwszechstronniejszych grafików w kraju, opowiadając z równą biegłością najbardziej zawiłe techniki. Szczególnie jednak dobrze wypada w technikach trawionych.

Poza tym z grafików wyróżniają się; W. ŻURAWSKI, M. STARZENSKA, M. OPOLSKA,

Wiek Nowy 24. grudnia 1938 r. - Grudniowa wystawa w T.P.S.P.

Wystawy grudniowe są zwykle zgromadzeniem pokazowego zespołu wystawiających. Wyst. Zw. Lwow. Art. Graf. Poczet grafików otwiera Z. ACEDANSKI, którego drzeworyty wzbogaciły się o nowe akcenty formalne, stały się bardziej dziej'zwarte kompozycyjnie, pogłębiły ekspresyjnie.

Bogatą skalę talentu graficznego i różnorodności możliwości technicznych wykazują prace S. KACPROWSKIEGO.

J. Kratochwila-WIDYMSKA słusznie chlubić się może pięknymi efektami malarskimi osiąganymi w monotypiach.

M. OPOLSKA swoim miękkiem ekspresyjnym rysunkiem w suchorytach.

Dziennik Polski 29. grudnia 1938 r. - Grudniowa wystawa T.P.S.P.

Inaczej jest z grafiką, zwłaszcza, że drzeworytem. Dla warsztatu drzeworytniczego nie potrzeba wyjeżdzać do Francji, bo dobra reprodukcja daje niemal wierną odbitkę oryginału. Można poświęcić się studiom w własnej pracowni. I tu właśnie dochodzi do głosu silniejszego, niż gdziekolwiek utalentowanie polskiego artysty, własną pracą często bez akademickiej nauki dochodzi on do rezultatów artystycznych pełnych, świadomych i kulturalnych.

Ciągle znową emocją przypatrujemy się drzeworytom Z. ACEDANSKIEGO tak zróżnicowanym technicznie i tak głęboko przemyślanym artystycznie, - śmiałym i oryginalnym w formie i technice rysunkom ołówkowym i tuszowym L. BUCZKOWSKIEGO

kwiatom J. Kratochwila-WIDYMSKIEJ, które są kwiatami nie z natury lecz z obrazu. Emocjonalnie działa ich technika fakturalna, osobliwe linie drapane na blasze i jako kontur partii nakładanych grubą farbą (monotypia

drzeworytom I. Nowakowskiej-ACEDANSKIEJ artystycznie wzbogaconym i swoiscie intepretowanym

świetnym suchorytom M. OPOLSKIEJ rytowanym kreską żywą i wibrującą, rytmicznie

W. ŻURAWSKIEGO drzeworytom rodzajowym, tęgim i szrafowanym linear nie-nieco antycznie.

Grafikę trawioną wystawił S. KACPROWSKI z kontrastem 2 planów pierwszego malarskiego i drugiego graficznej miniatury postaciowej.

J. LONGCHAMPS de BERIER miękkie w tonie, malarskie akwatinty na temat architektoniczny

J. K. Stanisł wska

Agropatrónica
Artes
1929 - 1934

Formisci lwowscy

Nowoczesną sztukę na gruncie lwowskim zaanicjowały przed dwudziesto kilkoma laty prace grupy formistów do której należeli Lille, Matusiak, Radnicki, J, Janisch, M, Reichowna, L. Tyrowicz, A. Krzywobłocki, T. Wojciechowski, M. Wysocki, R. Sielski. Okres ten wydał dzieła o dużej rozpiętości stylistycznej, od postimpresjonizmu aż po kubizm i surrealizm. Zwłaszcza te skrajne kierunki znalazły ^{wznowe} wśród młodych artystów lwowskich, którzy zapoznali się z nimi w czasie studiów paryskich, licznych zwolenników. Plastyki lwowscy zrzeszeni w związku Artes i Zespół rozwijali wcale żywą działalność w latach 1930-1934. Między poszczególnymi artystami zachodziły znaczne różnice w interpretacji malarskiej i graficznej, nie mówiąc już o tym, że różnili się oni także między sobą stopniem dojrzałości artystycznej. Mimo tych różnic z łatwością odkryć można w ich dziełach pewne wspólne znamiona, które wiążą ich z sobą dość ściśle. Wszyscy niemala zgrupowani artyści zachowują wieloznamion w sposobie korzystania ze środków artystycznych, które za decydowały o odrębności sztuki ośrodka plastycznego Lwowa. Artystów także łączył ten rys wspólny im wszystkim, że kształtowali oni swą sztukę w oparciu o doświadczenia i zdobycze wielkiej sztuki francuskiej, ^{jednost} bez ulegania w bezdusznej zależności od mistrzów, w kształtowaniu swej własnej indywidualnej wizji, Fizjognomia ich artystyczna nie była jednolita, jednakże wszystkim im wspólną cechą było odwrócenie się od naturalizmu, a hołdowanie kierunkom nowym.

Grupa Artes skupiała głównie malarzy, jedyny grafik w tym zespole Ludwik Tyrowicz. Opanował on świetnie wszystkie techniki używając ich do tworzenia kompozycji o bardzo szerokiej rozpiętości formy, stylu i nastroju. Zrzeszenie Artes zorganizowane głównie przez artystę-malarza Romana Sielskiego, jednoczyło w sobie kilka gałęzi sztuk plastycznych, jak malarstwo, grafikę i nawet wyjątkowo architekturę. Staraniem jego wydano 10 planszową tekę graficzną, zawierającą po 1 autolitografii, każdego z członków, odbitą w 60 egzemplarzach. Interesująca teka została wydana bardzo starannie i jest interesująca zarówno ze względu na różnorodną tematykę i wykonanie techniczne plansz, jak na ogólny układ graficzny.

Artesowcy ^{gowali} propagują początkowo przeważnie kubizm, oparty o zasady Lege ra, ^{szli} odmienny jednak pod względem formy, a w szczególności koloru. Następnie ~~przechodzą~~ do surrealizmu, równoległe ze zmianami w sztuce francuskiej, a jednak o własnym, indywidualnym obliczu. Artes bowiem dążył do stworzenia nowego realizmu, różnego od dawnych ^{my} poglądów realizmu z silnym podkreśleniem tematu społecznego. Sztuką swą wniósł nowe życie w atmosferę Lwowa

Artesowcy to coś więcej niż jedno z wielu ugrupowań artystycznych. Kierunek powstał w czasie, gdy przestało wystarczać tyl- wieków doskonałe odtwarzanie świata zewnętrznego, gdy trzeba było wyjść za rzeczywistość, by w ogóle iść dalej. Artesowcy kanonizują formę ścisłą i syntetyczną. Forma ma wyrażać nową sztukę, ma wskazywać sztuce nową drogę. Każdy z nich rozumie to bardzo po swojemu formujący cały świat plastyką załamujących się płaszczyzn

liczy się przede wszystkim forma, kompozycja, dekoracyjność, forma wypracowana wykonstruowana, która wychodzi od rzeczy realnych, by dojsd czasem do czystej abstrakcji, która interpretuje, deformuje, organizuje rzeczywistość. Otwarto drogę w dzisiejszą sztukę i to jest dla nas ważne

polegającą na budowaniu obrazu z płynnych, rozlewających się form, wymaga dużej precyzji wykonania i bardzo starannego prowadzenia, zdawałoby się przypadkowych form

tego rodzaju sztukę jest bardzo trudno zaszeregować, są w niej jakies fantastyczne kształty (niekiedy zupełnie abstrakcyjne) czasem pełne ekspresji, czasem spokojne trochę niesamowite, to znow wszystko zastygło bez ruchu w przedziwnych kształtach. Pobudzają one naszą wyobraźnię, stajemy nagle przed innym światem, tajemniczym wspaniałym, bardzo świeżym i nieznanym, a jednak przypominającym nam. To właśnie skojarzenia ze światem, może posłużyć jako pretekst by zakwalifikować do surrealizmu. Musi zachwycić delikatność i niesłychane podsumowanie skojarzeń przez artystę. Artysta podsuwa nam własnie tylko temat i nastrój, resztę pozostawiając naszej wyobraźni co należy uważać za największą wartość jego prac. Skąd jednak artysta czerpał wzory do swych przedziwnych form. Napewno z długiego przyglądania się twarzom ludzkim przedstawionym często karykaturalnie. Resztę dobudował przy pomocy swej malarskiej fantazji i intuicji. W najmniejszym fragmencie świata można znaleźć tyle do oglądania, jak w pozornie można znaleźć w poezji.

Znajomość rzemiosła doprowadzona do perfekcji, co odnosi się głównie do technik graficznych takich jak..którymi artyści posługiwali się z wiel

Faint, illegible text covering the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is too light to transcribe accurately.

WSROD PLASTYKOW LWOWSKICH

Swiat malarski i plastyczny ujął swoją działalność artystyczną w zrzeszenia i związki, które uzupełniając się wzajemnie, wyczerpują niemal wszystkie postulaty i założenia nowoczesnej sztuki, niewyłączaając najszlachetniejszego i najtrudniejszego z kierunków modernistycznych, nowoklasycyzmu. Najgłówniejszymi z organizacji, jakie powstały współcześnie na terenie Lwowa są:

1. ZWIAZDEK ARTYSTEK POLSKICH, liczący ok. 22 członkiń
2. ZWIAZDEK X ARTYSTOW PLASTYKOW - do którego należą i w którym czynnie działają P. Gajewski, Z. Harland, J. Pieniążek, J. Reichertówna, J. Starzyński, Stanisław Matusiak, M. Wodzińska, W. Żurawski i M. Kitz. Następnie istnieje i działa, wystawiając swe prace w tetarze Rozmaitości
3. LWOWSKI ZAWODOWY ZWIAZDEK ART-PLASTYKOW, którego prezesem jest Andrzej PRONASKO, kubista i konstruktywista, zasłużony dekorator teatrów miejskich we Lwowie. Założenia ideowe tego związku są rewolucyjne, idące drogą nowej formy i treści, niemniej jeszcze niezorganizowane, chwiejne. Do związku należą ekspresjonisci, kubisci, prymitywiści i post-impresjonisci. Najskrajniejszym teoretycznym związkiem plastycznym we Lwowie jest zrzeszenie:

4. ARTES: zwgl. NEOARTES

Praca Artesu jest poświęcona wyłącznie eksperymentom sztuki nowoczesnej w sensie paryskim, przeważnie zaś doświadczeniom fakturowym i deformacyjnym.

Artyści tworzą w manierach: kubistycznej, post-kubistycznej, ekspresjonistycznej/deformowanie linii i barwy/, dadaistycznej/deformacja w sferze intelektualnej i psychicznej/ i nadrealistycznej/treści zaczerpnięta z form neo-realistycznych nowej rzeczywistości, t. zn. z mikroskopu i astronomii/. Wszystkie te wymienione kierunki starają się tak ustawić do natury, ażeby ją zdeformować i przeobrazić najżywczej plastyki. Stoją one stale w opozycji do realizmu, impresjonizmu, oraz klasycyzmu. Jako swych mistrzów wielbią artesowcy: Picassa, Carrę i Severiniego, Ronaulta i Matissę, Brague'a, Legera i Prampoliniego Hansa Arpa: a już najczęściej Maxa Ernsta. Oczywiście do zdobyczy tych czerwonych mistrzów czystej formy dodają swoją indywidualność.

Otoczłónkowie tej grupy:

162 LILLE, SIELKI, SIELSKA, TYROWICZ, JANISCH, T. WOJCIECHOWSKI, inż. St. WOJCIECHOWSKI, RIEMER, STRENG, HAHN, P. KOWZIUN, KRZSWOBŁOCKI.

5. DO ARTYSTÓW NIEZRZESZONYCH należą we Lwowie:

St. BAROWSKI, J. BEDNARSKI, Erb. ERNO, Leon GÜTZ, Kazimierz OLPINSKI, rzeźbiarz prof. Jan NALBORCZYK, Kazimierz ŁOTOCKI, Eugenia KORBLOWA, Wład. SZCZEPANIK, M. FEUERLING, znakomity ekspresjonista lwowski, którego emfaza twórcza szczególnie świetnie jaśnieje w pejzażu i którego czystość farby idzie o lepsze z oryginalnością faktury: mistyczno-ekspresjonistyczny Leon CHWISTEK, mocny i lapidarny RADNICKI, DOSKONAŁY KOLORYSTA ~~MINNES~~ MENKES, depresjonista KLEINMANN, LANGERMAN, WEINBERG, AKSER, KRZYŻANOWSKI, KOCIMSKI, EPSTEIN i inni.

Do niezrzeszonych a wybitnie zdolnych malarzy należy St. MIKUŁA, uczeń Matusia ka, którego kompozycje i karykatury zwracają już uwagę.

Po wymieniu w ^{ogólnym} ~~głównym~~ zarysie wszystkich związków i nazwisk artystów, należy przede wszystkim zwrócić na GRAFIKĘ LWOWSKĄ. Dotychczas niezrzeszona i chodząca manowcami, w każdym związku plastycznym szukała sobie przytułku. Oczywiście sytem ten był fatalny. Warsztat graficzny jest bardzo odległy i swobodny do malarstwa sztalugowego dla swych celów i założeń, tak jasprawo w swej robocie ~~nie~~ technicznej specyficzny, że na tle takiej symbiozy malarstwa z grafiką zawsze dochodzi do nieporozumienia. Malarstwo opera się na barwie, a formalnie na farbie. Grafika stoi na rysunku, formalnie zaś posługuje się płytą i odbitką. Są to zatem 2 światy i lepiej, ażeby nie wchodziły sobie w drogę.

W myśl tej prawdy postąpili ostatnio graficy lwowscy tworząc ZWIĄZEK ARTYSTÓW GRAFIKÓW POLSKICH. Nazywając swój związek Sekcją, graficy lwowscy mieli na myśli wartości utylitarne tej sekcji, a minowicie kontaktu niezrywanie z ogólnym związkiem warszawskim. Prezesem tego zrzeszenia jest LUDWIK TYROWICZ, człowoy grafik lwowski, ekspresjonista i eksperymentator, którego warsztat o jest o yle bogaty formalnie, o ile wartościowoy artystycznie i kompozycyjnie. Do Sekcji należą: Antoni MARKOWSKI, prog grafiki, pierwszorzędnny akwaforzysta i malarz, JANINA NOWOTNOWA bujnie orzwijająca się graficzka, której szereg wystaw indywidualnie we Lwowie, Warszawie i Krakowie, ustaliły chętnie nazwisko, Józefa KRATOCHWILA WIDYMSKA, której przepiękny suchoryt Sw Franciszek zakupiło Muzeum Narodowe i Muzeum Zasłużonych Polek. Maria HUTHOWA drzeworytniczka - K. ŁOTOCKI - wnikliwy grafik - doskonały i znana ze swyc.

164

pomagają wejść w świat artystom młodym i nie wyszkolonym

EMANUEL HAY Żółkiew Przewodni k936 r. ilustrowany drzeworytami

w 1940 r. - 600 lecie przynależności Lwowa do Polski

7-my rok mija od czasu jak 3 lwowskie stowarzyszenia artystyczne ARTES, Nowa Generacja, GRUPA X-ciu zjednoczyły się tworząc wspólną organizację pod nazwą ZAWODOWEGO ZWIĄZKU ARTYSTÓW PŁASTYKÓW.

Celem tej organizacji, wzorowanej na statucie wcześniej już w Krakowie utworzonego Związku, były obrona interesów zawodowych plastyków, a także propagowanie kultury artystycznej wśród społeczeństwa lwowskiego.

Pierwszym prezesem był ANDRZEJ PRONASZKO, obecnie godność tę piastuje pełen inicjatywy i zapału prof. LUDWIK TYROWICZ.

Nowy związek szybko zyskał uznanie niezrzeszonych młodych malarzy, grafików i rzeźbiarzy, tak, że dziś liczy już ponad 70-ciu członków, a swym zasięgiem terytorialnym obejmuje całą Małopolskę Wschodnią.

DO atmosfery życia artystycznego w naszym mieście wniósł najwięcej ożywych momentów i najdobitniej przyczynił się do zapoznania społeczeństwa z wszystkimi współczesnymi kierunkami w sztuce.

ŚRODKAMI PROPAGANDY BYŁY różne imprezy artystyczne - głównie odczyty i wystawy.

T.zw. czwartki poświęcone dyskusjom na temat aktualnych zagadnień z dziedziny sztuki, urządzanej przez Koło Pań Z.Z.A.P. mają już dziś stałe grono słuchaczy. Poruszyły widzów wystawy w kuluarach Teatru Rozmaitosci. Tu miała publiczność okazję poznania wszystkich plastyków lwowskich, młodszego pokolenia, a także artystów innych środowisk.

W ciągu ostatnich lat wystawy Związku wybiły się na czoło imprez tego rodzaju - wystawa Czyżewskiego, Waliszewskiego, Pankiewicza i Salon Ogólno-Związkowy.

Działalność artystów lwowskich nie były pozbawiona kontaktu z innymi ośrodkami artystycznymi. Brali oni udział w wielu wystawach pozalwowskich i zagranicznych, często dopiero tam uzyskując dla swej pracy należne uznanie. Tak np. ostatnio wielkim powodzeniem cieszyła się wystawa plastyków lwowskich w Instytucie Propagandy Sztuki w Warszawie.

Wystawa niniejsza jest I SALONEM ZWIĄZKU, w którym biorą udział prawie wszyscy jego członkowie i ma dać przegląd ich twórczości za ostatnie 4

lata.

Trudno w tym katalogu zajmować się oceną czy choćby określeniem indywidualności poszczególnych artystów. Na tym miejscu podkreślić tylko wypada, że chociaż Związek gromadzi najrozmaitszych twórców, o sprzecznych częstokroć pogłędach, i nie chce bynajmniej tworzyć żadnej szkoły. To jedna jest u wszystkich cecha wspólna. Jest nią świadomość, że dzieło sztuki ma się tłumaczyć i przemawiać tylko artystycznymi walorami. Dalecy są od tendencji schlebiani gustem publiczności, ich wystąpieniem nie towarzyszy hałaśliwa reklama. Po zostają wierni swym artystycznym ideałom.

W ciągu kilkuletniej działalności nie miał bynajmniej Związek drogi usłanej różami. Wątkim strumieniem płynie życie kulturalne Lwowa, a już najmniej chyba zrozumienia i poparcia zarówno ze strony władz, jak społeczeństwa znajdują sztuki piękne.

A ma to miasto bardzo dobre tradycje.

Z jego murów wyszki Grottger, Rodakowski i wielu innych malrzy, którzy tak chlubnie wartości wnieśli do o ólnopolskiego dorobku kulturalnego. Zkötymi zgłoskami zapisane jest nazwisko prezydenta Rutowskiego, którego szlachetnej polityki artystycznej, nikk nie ma zamiaru kontynuować.

Bardzo to smutny fakt, że jedynie Lwów-własnie Lwów, który swą inicjatywą zawsze innym miastem przedował-nie posiada stałej nagrody plastycznej, gorzej jest pozbawiony wyższej uczelni artystycznej, nie potrafił ufundować choćby jednego stypendium umożliwiającego młodemu artyście studia jeśli nie za granicą, to przynajmniej w akademiach polskich.

Bardzo to smutny fakt, że nieliczna garstka artystów-nie z własnej tylko winy, tworzyć musi w zupełnym prawie odosobnieniu i zapomnieniu. Lwów nie posiada bowiem zbyt wielkiej liczby miłośników sztuki.

Ma ich Kraków, Warszawa. Przez tamtejsze muzea, zbiory i wystawy prz wijają się liczne tysiące publiczności.

Niestety Lwowianie ciągle nie zdradzają ochoty do wstąpienia na jajakolwiek wystawę czy do muzeum.

W nadzieji, że poczynania młodszej generacji plastyków znaleźć mogą najwyższ oddźwięk u młodzieży, wystąpił związek z nową inicjatywą zapraszając ją czas to do bezpłatnego zwiedzania wystawy. Programy szkolen nie przyczyniają się

się do szerzenia wśród młodzieży zainteresowan dla sztuki.

CENY

Huthowa- 25-15 zł. grafika

Kacprowski-30-40

Sichulski-1.500 zł. olej

Wygrzywalski550-2.000

168

11

HAHN OTTO

Ur. 1904 w Stanisławowie, zm 1942 we Lwowie.

Po ukończeniu szkoły średniej w Stanisławowie, kształcił się przez krótki okres we Wiedniu. W latach 1920-1923 studiował pod kierunkiem K. Sichulskiego w Państwowej Szkole Przemysłowej we Lwowie. Dalsze studia w latach 1923-1928, wraz z M. Włodarskim i M. Sielską, w Paryżu w Académie Moderne F. Légera. W 1927 r. wystawiał wraz z Włodarskim i W. Wolską w ^{Galerie} ~~Salon~~ Au Sacre du Printemps. Po powrocie do Polski wystawił swoje prace we Lwowie wraz z Włodarskim, w 1928 r. Od 1939 r. członek Zrzeszenia "Artes" i sekretarz zarządu. i regularnie uczestniczył w wystawach tego ugrupowania. W 1937 r. Od 1933 r. został członkiem "Neoartes". Uczestniczył w wystawach urządzanych przez zespół ~~LZZAP~~ grupę "Linia", która powstała w obrębie LZZAP, a w 1939 r. "Grupy Lwowskiej" w Warszawie. Od 1936 r. współpraca z lewicowym pismem satyrycznym "Omnibus" i kontakty z Komunistyczną Partią Zachodniej Ukrainy. Po wybuchu wojny działał w Zrzeszeniu Związkowym we Lwowie i tam kontynuował swą pracę ~~twórczą~~ twórczą. W 1942 r. został aresztowany przez niemców, uciekł z transportu do obozu w Bełżcu, lecz postrzelony zmarł we Lwowie.

wych pomieszczeniach mają do swojej dyspozycji lokal biurowy oraz dwie obszerne sale, z których na równi z plastykami korzystają architekci, muzycy, kompozytorzy i literaci. Niestety jednak sale te ze względu na swoje usytuowanie nie nadają się dla większych i ważniejszych wystaw.

Z wrocławskim Zarządem Okręgu ZPAP organizacyjnie jest powiązany Oddział ZPAP w Kłodzku. Założony w 1947 r. grupuje około 15 członków w tym 5 zwyczajnych. Współzałożycielami jego byli m.in.: Wacław Brejter, Stanisław Koszeliński, Bolesław Kudewicz oraz Maria Pankiewicz. Funkcję przewodniczącego Oddziału sprawowali kolejno: od 1947-1957 Bolesław Kudewicz, a następnie od 1957 do 1965 r. Wacław Brejter. ^{JP} Ten ^{or} niewielki zespół ^{Wales} plastyków ^{Wales} posiada kilku absolwentów PWSSP we Wrocławiu: Zbigniew Horbowy, Krystyna i Zygmunt Janotowie, Danuta i Witold Turkiewiczowie. ~~Grafikę~~ warsztatową uprawia tylko dwóch: Wacław Brejter i Witold Turkiewicz. Ambitne plany Oddziału Kłodzkiego są realizowane zarówno w obrębie miasta jak i na terenie powiatu, w formie różnego typu wystaw oraz akcji odczytowej.

Po nakreśleniu atmosfery kulturalnej Wrocławia pragnę szczególnie uwagę poświęcić grafice warsztatowej, która w dziedzinie sztuk plastycznych ukształtowała się w organizacji związkowej stosunkowo późno. Przez szereg lat była dyscypliną nie zrzeszoną. Wrocławscy graficy wystawiali swe prace wspólnie z obrazami i rzeźbami, co bardzo niekorzystnie odbiło się na ukształtowaniu tej dyscypliny, zarówno w jej rozwoju, jak i sposobie traktowania, gdyż warsztat graficzny jest ^{kalnic} zupełnie odmienny od malarstwa w założeniach formalnych i sposobie ~~realizacji~~ technicznej.

W myśl założeń statutowych ZPAP pracę i działalność związkową realizuje się przy pomocy specjalistycznych sekcji, zrzeszo-

JANISCH Jerzy

Ur.19.IV.1901 w Gródku Jagiellońskim, zm.2.X.1962 w Warszawie.
 Studia malarskie przez I woj^{ny} światową na prywatnych lekcjach
 u Z.Albin^owskiej i W.Krycińskiego, w latach 1921-24 w Państwowej
 Szkole Przemysłowej we Lwowie u K.Sichulskiego. W 1923 r. przeby^ł
 swe studia ^{uzupeł-} i 1928-29
~~raz~~ wraz z M.Włodarskim we Wiedniu. W 1924-1925/1. przeby^ł w Pary-
 żu, ~~gdzie przez parę miesięcy studiował~~ w Ecole Nationale des
 Beaus-Arts. Po powrocie do Lwowa założył Zrzeszenie "artes" wraz
 z M.Wysockim, A.Krzywobłockim, L.Tyrowiczem i in. Brał udział w wy-
 stawach tego ugrupowania we Lwowie, Warszawie, Krakowie. Od r.1932
 należał do LZZAP, w 1933 r. wstąpił do zespołu "neoartes". Po II woj
 nie przybwał w l.1945-46 w Lublinie, na Dolny Śląsku i osiedlił się
 na stałe w Warszawie. Uprawiał malarstwo dekoracyjne, wystawiał
 rzadko.

172

LILLE LUDWIK

Ur.23.X.1897 r w Podwołoczyskach, zm.23.IV.1957 w Paryżu.

xxxxx W dziedzinie sztuki był samoukiem. Po I wojnie światowej kontakty z poznańską grupę "Zdroju". W 1919 r. współpracownik pisma "Formistów" i uczestniczył w wystawach tej grupy we Lwowie, Warszawie i Krakowie. Ok. 1923 r. przebywał w Niemczech/Berlin, Weimer, Drezno/. Od września 1930 r. przewodniczący zarządu Zespołu "artés" a w 1932 r. jeden z organizatorów LZZAP, a następnie ^Pprezes/1934-35/ tego zrzeszenia. W 1934 r. zorganizował Muzeum Żydowskiej Gminy Wyznaniowej i był tam kustoszem. W 1937 ~~xxxxx wyjechał do Paryża~~ⁿ tam wstąpił do armii polskiej. Po wojnie zainteresował się grafiką. Był członkiem Societé des Peintres Graveurs "le Trait" i Salon d'Automne, oraz prezesem Związku ARTYSTÓW POLSKICH wé Francji. W 1957 r. urządzono wystawę pośmiertną artysty w paryskiej Galérie Zak.

HAHN, Otto

htv

Ur w 1903 r. we Lwowie. Zm. w 1960 r. w Warszawie. Studia w Państwowej Szkole Sztuk Zdobniczych we Lwowie i u F. Legera (1925 Academie Moderne). Kontaktował się bezpośrednio z A. Bretonem i A. Massonem. Jest głównym założycielem Zrzeszenia Artystów Plastyków Artes (1929 r.). Był jednym ze współzałożycieli Grupy Plastyków Nowoczesnych (1946 r.). W latach 1947-60 był profesorem Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Był więźniem obozu koncentracyjnego w Stutthofie pod Gdanskim.

Wystawy:

1. Paryż 1927 w Salonie Sacre du Printemps
2. Lwów 1928 r. - wystawy rysunków gwaszy obrazów olejnych wraz z O. Hahnem
3. Lwów 1939. Pierwsza Wystawa Zrzeszenia Artystów Plastyków "Artes"
4. Warszawa 1931 r. Pierwsza Wystawa Artesu w Stolicy w Salonie Sztuki Czesława Garlińskiego
5. Warszawa 1947 r. Wystawa indywidualna rysunków w Klubie Młodych Artystów i Naukowców
6. Warszawa 1947 r. udział w wystawie w lokalu SARP u.
7. Udział w wystawach Okręgowych i Ogólnopolskich w latach 1949-51, oraz 1955-60
8. Reprezentował polską sztukę w XXVIII Biennale w Wenecji (1956 r)
9. Uczestniczył w wystawach sztuki polskiej zagranicą (1959 r) w Wenecji, Genewie (1959 r), Amsterdamie (1959 r), Essen 1962 r, USA 1947 r, Czechosłowacja 1947 r

Literatura:

1. Ludwik Lille: Wstęp do katalogu Artesu 1931 r.
2. M. Wallis, Wystawa Zrzeszenia Artystów Plastyków Artes (Robotnik nr 45 z dn 31.I.1931 r.
3. Marek Włodarski, Przegląd Artystyczny nr 1, 1958 r.
4. A. Jakimowicz, Kronika polskiej awangardy, Przegląd Artystyczny nr 1, 1958
5. Marek Włodarski, Stolica nr 19 (540) z dn. 11. maja 1958 r.
6. Marek Włodarski, Przegląd Artystyczny nr 3, 1959 r.
7. A. Wojciechowski, M. Włodarski, (Z dziejów plastyki 20-lecia, Przegląd Artystyczny nr 1, 1960 r.
8. A. Wojciechowski, Samochód w kwiatach, Współczesność nr 4 (181) 1965 r.
9. Wiesław Borowski, M. Włodarski, (Artysci o których trzeba pamiętać) Życie i Myśl, nr 9 1965 r.

Rysunki z lat 1928-1931, okres surrealistyczny, wartości filozoficzne i literackie, problematyka łączy kwestie czysto plastyczne z humanizmem, swoją sztuką zwrócił uwagę na problem samotności, wolności, ekspansji czło-wieka z otaczającą rzeczywistością

Wstęp Andrzej Ekwinski.

176

- Ludwik Lille ur. 1897 w Podwojewódzkach, zm. 1957 w Paryżu
Margit Sielska ur. 1903 w Kofomyji,
Roman Sielski ur. 1903 w Sokalu
Otto Kalin ur. 1904 w Stanisławowie, zm. 1942 we Lwowie
Aleksander Riemer ur. 1899 we Lwowie, zm. ok. 1943 w Osingceku
Marek Włodarski (Streng) ur. 1903 we Lwowie, zm. 1960 w Warszawie
Aleksander Krywobłochi ur. 1901 we Lwowie
Stefan Wojciechowski ur. 1901 w Turynie, zm. 1962 tamże
Jerzy Janisch ur. 1901 w Grodnie Jagiell., zm. 1963 w Warszawie

- 178
- 182.. Jarmark pod Warszawą
 183.. Bitwa pod Parzyskami
 184.. Wjazd Sobieskiego do Wiednia
 185.. Pod kapliczką

KOSTRZEWSKI FRANCISZEK

- 186.. Po kweście
 187.. Wędrowny góral
 188.. Pejzaż ze sceną rodzajową
 189.. Wiceniaczka z kuflem w ręku

KOTSIS ALEXANDER

- 190.. Powrót Juhasów tatrzańskich z hali
 191.. Góralczyk
 192.. Matula pomarli
 193.. Matka Boska Zielna
 194.. Portret A. Hoffmannowej w
 195.. Autoportret na studiach

KOWALSKI WIERUSZ ALFRED

- 196.. We mgle
 197.. Napad wilków
 198.. Krowy na pastwisku
 199.. Z rozkazem wojennym w Maroko

KOWARSKI FELICJAN SZCZESNY

- 200.. Widok Płocka

KRAWCZYK JERZY

1. ZWIAZEK ARTYSTOW POLSKICH

działał od 1900 r przez kilka lat

2. ZWIAZEK ARTYSTOW PLASTYKOW MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ

utworzony w 1920 r. także działa kilka lat

3. SYNDYKAT ARTYSTOW PLASTYKOW ZIEM POŁUDNIOWO-WSCHODNICH

od maja ~~1928~~ 1928 r.

4. ZWIAZEK ZAWODOWY LWOWSKI ARTYSTOW PLASTYKOW

od 1932 r. -1939 r.

5. Związek Artystów Polskich w Lubli

od 1917 r

Dr. Linnéus Art. Plast.

odbył rebranie

w Kemiency Krolowskiej
Jana III Sobieskiego

w Rymlu

Tzw. cranus kemienica

adres est.

J. Maryi Huthowa

Krolewi Węgla 7

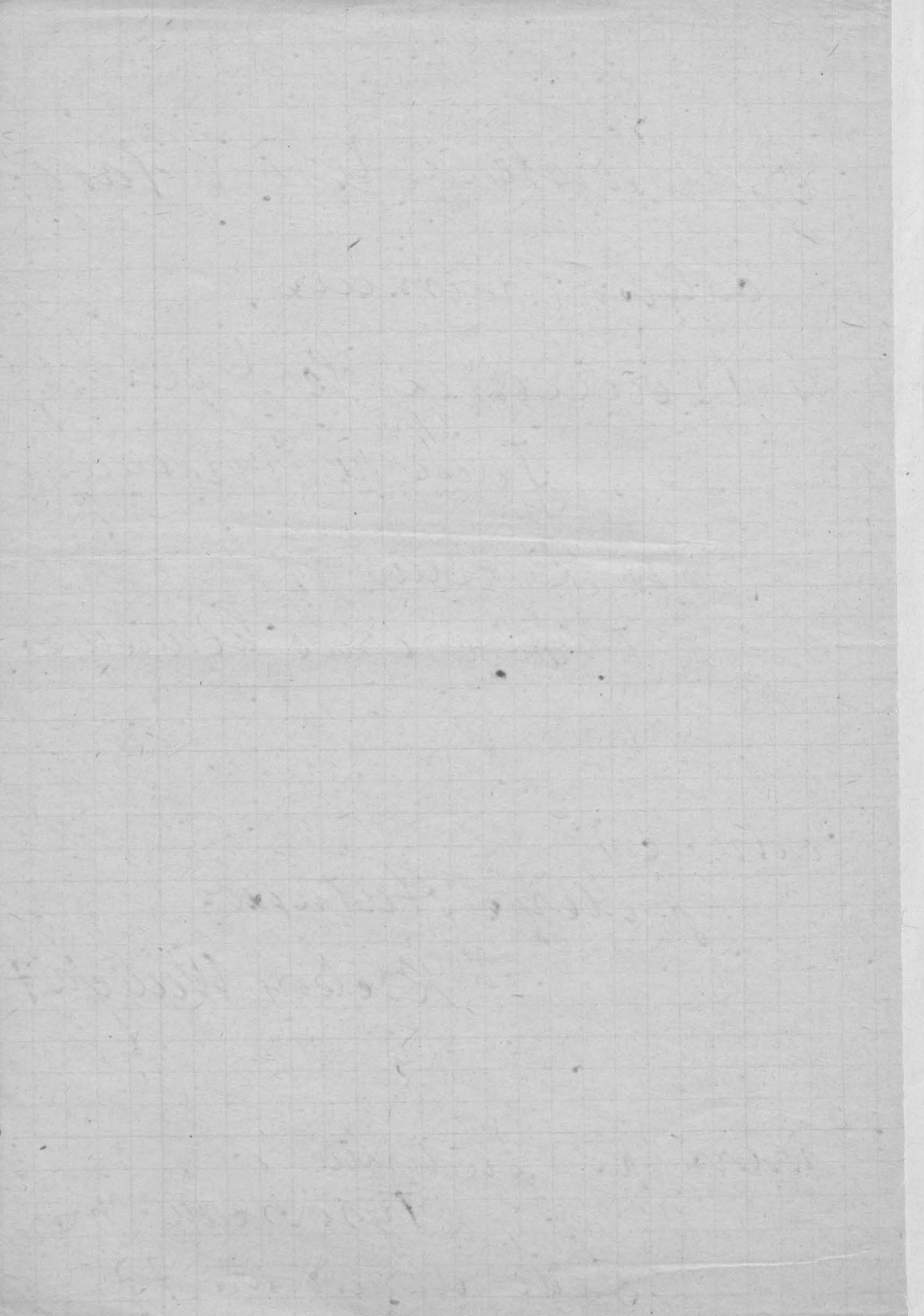
?

---

wolow po Ludwiku

Tyrasiewa (preres)

Łódź Narutowicza 77.

„WOLNA AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH“
we Lwowie, ul. Piaskowa I. 11.

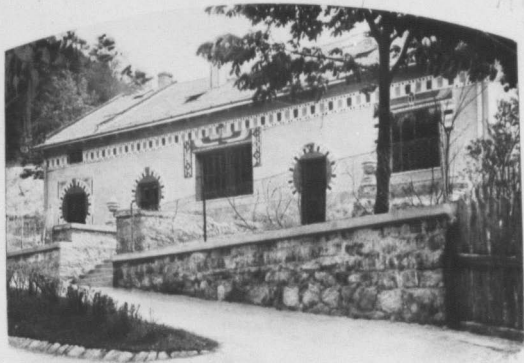
Wielmożny Pan
Łotocki Karimice

Profesor e k Seminarjum męskiego
nauczytelkiego

nr 1010
ul Łotockiego 65 II p.

W niedzielę dnia 30. czerwca 1918 o godz. 11. przedpołudniem
 udzielić się

~~Przewodniczącemu~~ otwarcie

„Wolnej Akademii Sztuk Pięknych”

we Lwowie przy ul. Piaskowej l. 11

~~sercem~~ z W. P. Karimiera Lotockiego

mam zaszczyt ~~zaprosić~~ zaproszenie

„Dyrektora

„Wolnej Akademii Sztuk Pięknych”
 we Lwowie.

186
Wolne Akty deum
Stuk Biglmych
we Lwowie u. Pięsto
we 11.

MUZEUM PAŃSTWOWE W WROCŁAWIU
PRACOWNIA FOTOGRAFICZNA

Nr negatywu

27413

Atwarci 30.06.1918 r

Reprodukcja 2 foto.
grafii we Lwowie
min

168/83

187

STOCKHOLM

PROGRAM WYDANY SUM-
PTEM ZARZĄDU GŁÓWNE-
GO ZWIĄZKU NAUCZYCIEL-
STWA POLSKIEGO, PRZY-
GOTOWAŁO DO DRUKU
OGNISKO Z.N.P. WELWOWIE.
NA OKŁADCE REPRO-
DUKCJE RYSUNKÓW PROF.
KAZIMIERZA ŁOOCKIEGO
I JANINY NOWOTNOWEJ.
TŁOCZONO W DRUKARNI
„DZIENNIKA POLSKIEGO”
LWÓW, ULICA CICHA L. 5.

Niech się rozzłocą gody Kongresowe
 Promieniem serca i radością dusz!
 Niech meteorem błysną myśli nowe
 Niby odbłaski świtających zórz;
 Niech piękno czynu młot woli wykowa
 I gromko dzwoni kryształ mocnych słów —
 Na one myśli i czyny i słowa
 Przygotowuje swoje serce Lwów...

Witać Was będzie miasto, co wierności
 Niezlomnej chlubny uczyniło ślub,
 Było przykładem hartu i karności,
 Znosiło mężnie brzemię ciężkich prób;
 Witać Was będzie Lwów, hej Lwów zielony
 Ze szmaragdowym pierścieniem swych wzgórz —
 Ktokolwiek zdała przybędziesz w te strony
 Weź serce Lwowa i serce swe złącz...

Tu w cieniu kopca Unji, co mir głosi,
 Wśród dostojęstwa pomnikowych brył,
 Niech się Kongresu myśl górnice ponosi,
 Narasta plonem nowych twórczych sił;
 Niech się pozłotnie snuje to przedziwo
 Co cudnie Pracą dla Państwa się zwie —
 Jest ci ta praca dziś już prawdą żywą
 Nie złudą, śnioną tylko w tęsknot śnie.

Na wielkie święto myśli narodowej,
 Na Edukacji uroczysty sejm,
 Przybędą niby poczet honorowy —
 (Schyl kornie skronie, pychę z serca zdejm) —
 Przybędą duchy Kollatajów jasne,
 Piramowiczów przesunie się cień —
 Przemówi Wielkość... Rzuć zaułki ciasne
 I na pokorę pychę serca zmień...

Wyjść nam należy naprzeciw nich godnie
 Bośmy dziedzice ich myśli i cnót;
 Wzięliśmy z rąk ich oświaty pochodnię
 I świętą wiarę w odrodzenia cud.
 Wśród niepowodzeń i nieszczęść szarugi
 Pacierzem dla nas ich testament był,
 Słowa „dostojność publicznej usługi“
 Każdy w swem sercu jak sakrament krył.

Zaczem niech dzisiaj gody Kongresowe
 Rozzłoci hojnie radość naszych dusz!
 Niech meteorem błysną myśli nowe
 Niby odblaski świtających zórz!
 Niech piękno czynu młot woli wykowa
 I gromko dzwoni kryształ mocnych słów —
 Na one myśli i czyny i słowa
 Przygotowuje swoje serce Lwów...

A Ty, Ojczyzno, bądź nam pozdrowiona
 W tem dziele, które dziś związało nas;
 Twoje są nasze serca i ramiona
 Zawsze i wszędzie i po wieczny czas.
 Błogosław pracy, prowadź nasze pługi,
 By trud nasz w żniwny rozzłocił się plon,
 I „dostojnością publicznej usługi“
 Rozebrzmiał w kraju donośnie, jak dzwon.

Mieczysław Opatek

PROGRAM

III KONGRESU PEDAGOGICZNEGO POŚWIĘCONEGO
REALIZACJI NOWEJ USTAWY O USTROJU SZKOL-
NICTWA I POLSKIEJ TWÓRCZOŚCI PEDAGOGICZNEJ
LWÓW, 17 — 21 CZERWCA MCMXXXIII.

SOBOTA, DN. 17. VI.

Od godz. 10 do 14 w gmachu Teatru Wielkiego

I. OTWARCIE KONGRESU

II. REFERATY:

1. „*Władza szkolna wobec rzeczywistości polskiej*“ —
p. podsekretarz stanu Min. W. R. i O. P. *Kazimierz Pieracki*
i wiceprezes kol. *Juljan Smulikowski*.

2. „*Szkoła wobec rzeczywistości polskiej*“ — pp. prof.
dr. *Jan Stanisław Bystron* i prof. dr. *Stanisław Arnold*.

O godz. 14-tej

POCHÓD pod pomnik króla Jana III Sobieskiego na
wałach Hetmańskich, przemówienie przewodn. „Ogniska” we
Lwowie kol. *M. Opałka* i złożenie wieńca — poczem do
godz. 16 przerwa obiadowa.

*Od godz. 16 do godz. 20 w budynku Zakładów Nauko-
wych Z. Strzałkowskiej, Zielona 22*

OTWARCIE WYSTAWY prac uczniów i pomocy
naukowych, następnie tamże referat:

3. „*Polskie tradycje w wychowaniu*“ — p. dr. *Hanna
Pohoska*.

4. *Referat informacyjny o wystawie prac dzieci* —
kol. *W. Snopek*.

O godz. 21-ej

ZEBRANIE TOWARZYSKIE

NIEDZIELA, DN. 18. VI.

Od godz. 8.30 do 14

REFERATY:

5. „*Oblicze nowych programów*“ — p. dr. *Juljusz Balicki*.

6. „*Psychologiczne podstawy nowych programów*“ — p. dr. *Jan Kuchta*.

7. „*Gospodarcze nastawienie w programach szkół ogólnokształcących*“ — p. dr. *Władysława Hoszowska*.

8. „*Nauczanie syntetyczne a nowe programy*“ — kol. *Stefanja Usarkowa*.

9. „*Zagadnienie wychowania fizycznego a nowe programy*“ — kol. *Tadeusz Zyglar*.

Od godz. 14 do 16 — przerwa obiadowa.

Od godz. 16

OBRADY KOMISYJ:

1) *szkół niżej zorganizowanych* — ref. kol. *Aleksander Litwin*;

2) *szkół wyżej zorganizowanych* — ref. kol. *Kazimierz Staszewski*;

3) *szkół średnich ogólnokształcących* — ref. p. wiz. min. *Stefan Bąkowski*;

4) *z zakładów kształcenia nauczycieli* — ref. kol. kol.: *Marja Jaworska* i dr. *Henryk Rowid*.

O godz. 20.15 — przedstawienie w *Teatrze Wielkim*

FONIEDZIAŁEK, DN. 19. VI.

Od godz. 8.30 do 14

REFERATY:

10. „*Nauczyciel wobec rzeczywistości polskiej*“ — kol. kol.: *Jan Kolanko* i *Benedykt Kubski*.

11. „*Uczeń wobec rzeczywistości szkolnej*“ — kol. *Hugo Kauffman*.

12. „*Rola oświaty pozaszkolnej w ustroju szkolnictwa*“ — kol. *Aleksander Patkowski*.

13. „*Rola szkół specjalnych w organizacji szkolnictwa*” — kol. Henryk Ryll.

Od godz. 14 do godz. 16 przerwa obiadowa.

Od godz. 16 do godz. 20

„Z DOŚWIADCZEŃ PEDAGOGICZNYCH W POLSCE“

referaty grupowe :

- I. pp. dr. M. Odrzywolski i dyr. Ambroziewicz;
- II. pp. dr. J. Młodowska i H. Kauffman;
- III. pp. C. Jędrusik, K. Marjański i Teluk;
- IV. pp. Fleury, M. Ogiegłowa i dr. J. Wagnerówna;
- V. pp. W. Dzierzbicka, Steinowa i B. Chrościcki;
- VI. pp. Żychał, J. Syska i St. Bieda;
- VII. pp. S. Usarkowa, St. Wójcik i A. Kuleszyna.

O godz. 21 „WIECZÓR ARTYSTYCZNY”

WTOREK, DN. 20. VI.

WYCIECZKI:

- 1) do *Podhorzec i Oleska*, rezydencji Króla Jana III. Sobieskiego;
- 2) po *Lwowie*.

ŚRODA, DN. 21. VI.

Od godz. 8 do godz. 12

„Z DOŚWIADCZEŃ PEDAGOGICZNYCH W POLSCE“

(ciąg dalszy)

Od godz. 12 do godz. 14

OBRADY KOMISJI WNIOSKOWEJ.

Od godz. 14 do godz. 16 przerwa obiadowa.

Godz. 16 — Obrady plenarne:

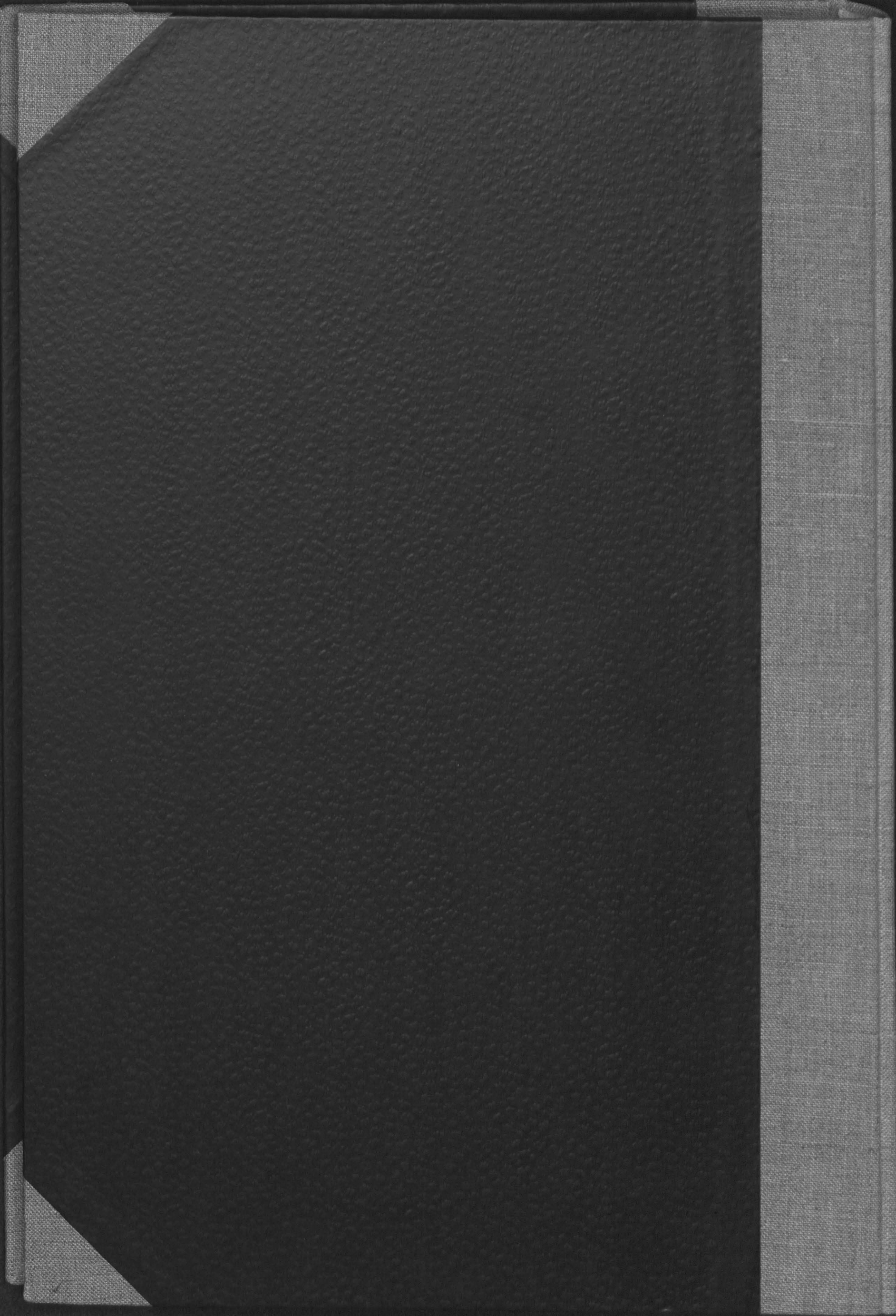
PRZYJĘCIE UCHWAŁ.

ZAMKNIĘCIE KONGRESU.

194

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Ostatnia 17

60-102 Poznań

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82